ABRUDAN, MIRCEA-GHEORGHE
CŞ II Dr. Dr.
Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române, Str. Mihail Kogălniceanu, nr. 12-14, 400088, Cluj-Napoca, România.
Email: mircea.abrudan@acad-cj.ro
mircea.abrudan@ubbcluj.ro; mirceapadre@yahoo.com
https://csde.academia.edu/MirceaGheorgheAbrudan

STUDII

2014-2017: **Doctorat** în cotutelă la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Ortodoxă, şi la Universitatea din Bucureşti, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”, cu teza „Biserica Ortodoxă şi clerul militar din Monarhia Habsburgică între Pacea de la Carloviţ şi izbucnirea Primului Război Mondial (1699-1914)”; Coordonatori ştiinţifici: Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan-Vasile Leb şi Pr. Prof. Univ. Dr. Mihail-Simeon Săsăujan, susţinută în 28.09.2021, calificativ: „Excelent/Summa Cum Laude”. Diplomă de Doctorat, nr. 97 din 21.01.2022.

2010-2013: **Doctorat** la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie şi Filosofie, Şcoala doctorală „Istorie. Civilizaţie. Cultură”, cu teza „Ortodoxie şi Luteranism în Transilvania între anii 1848 şi 1918 (evoluţie istorică şi relaţii confesionale)”;Coordonator ştiinţific: Prof. Univ. Dr. Rudolf Gräf, susţinută în 13.11.2013, calificativ: „Excelent/Summa Cum Laude”. Diplomă de Doctorat, nr. 335 din 16.06.2014.

2008-2010: **Masterat** „Istoria Europei de Sud – Est/Joint Degree Programme in History of Sout-Eastern Europe” la Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, Karl-Franzens Universität Graz şi Universitatea Ljubljana. Diplomă de Master, nr. 2654 din 26.05.2011. Media examenului de disertaţie: 10 (zece). Media de promovare a studiilor: 9.83.

2005-2009: **Licenţă** la Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Teologie Ortodoxă, specializarea Teologie Pastorală. Diplomă de Licenţă, nr. 4447 din 09.03.2010. Media examenului de licenţă: 10 (zece) şi de promovare a anilor de studii: 9.49.

2005-2008: **Licenţă** la Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Istorie şi Filosofie, Specializarea Istorie, limba de studiu germană. Diplomă de Licenţă, nr. 261 din 11.05.2009. Media examenului de licenţă: 10 (zece) şi de promovare a anilor de studii: 9.33.

2005-2008: **Modul integral de pregătire pedagogică** a absolvenților pentru activitățile de predare în învățământ, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, Nivelul I, Universitatea Babeş-Bolyai. Certificat de absolvire Seria B Nr. 0028037, din 03.02.2016.

Iulie 2005: **Bacalaureat** la Colegiul Naţional „George Coşbuc” Cluj-Napoca, Diplomă Seria U Nr. 0160953 din 18 iulie 2005. Media generală a examenului: 9.26.

2001-2005: **Liceale** la Colegiul Naţional „George Coşbuc“ din Cluj-Napoca, jud. Cluj, filiera teoretică, profilul uman, specializarea filologie, secţia germană. Certificat de absolvire a liceului Seria A Nr. 0218816 din 18 iulie 2005. Media generală a anilor de liceu: 9.56.

DOMENII DE CERCETARE ŞI PRINCIPALELE COMPETENŢE

Istoria premodernă şi modernă a Transilvaniei; Istoria Imperiului Habsburgic în secolele XVIII-XIX; Răscoala lui Horea; Istoria Bisericii Ortodoxe din Transilvania, Banat şi Bucovina în secolele XVIII-XIX; Istoria graniţei militare din Transilvania şi Banat; Oltenia sub stăpânire austriacă; Istoria saşilor ardeleni în secolul XIX; Viaţa, activitatea şi opera mitropolitului Andrei Şaguna; Memorialistica Primului Război Mondial; Biografia şi opera academicianului Ioan Lupaş; Editare documente germane şi româneşti privind istoria Transilvaniei în secolele XVIII-XIX.

COMPETENŢĂ LINGVISTICĂ

- Limba maternă: Română.
- Limbi străine cunoscute: Germană (C2); Engleză (C1); Franceză (B1).

EXPERIENŢĂ ŞTIINŢIFICĂ ŞI PROFESIONALĂ (Inclusiv granturi)

- 1 august 2024 – prezent: cercetător consacrat (CŞ II) la Institutul de Istorie George Barițiu, Academia Română, filiala Cluj-Napoca, sectorul de Istorie Naţională.
- 1 septembrie 2017 – 31 iulie 2024: cercetător ştiinţific III, Institutul de Istorie George Barițiu, Academia Română, filial Cluj-Napoca, sectorul de Istorie Naţională.
- 1 ianuarie 2017 – 31 august 2017: cercetător ştiinţific III ½ normă la Centrul de Studii Transilvane, Academia Română, filiala Cluj-Napoca.
- 1 septembrie 2014 – 31 august 2015: cercetător postdoctoral la Universitatea Babeş-Bolyai şi Academia Română, filiala Cluj-Napoca, în cadrul „Programului Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane în cadrul proiectului "Tineri cercetători de succes – dezvoltare profesională în context interdisciplinar şi internaţional", POSDRU/159/1.5/S/ 132400, cu proiectul de cercetare: *Primul Război Mondial în istoriografia şi memorialistica saşilor din Transilvania*; mentor: Prof. univ. dr. Nicolae Bocşan.
- 1 martie 2018 – 31 august 2020: membru în grantul *Enciclopedia imaginariilor din România. Patrimoniuistoric şi identităţi cultural-lingvistice* (ROMIMAG), cod proiect PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0326, nr. Contract 49PCCDI din 01/03/2018, implementat de Universitatea Babeş-Bolyai, Academia Română filiala Cluj-Napoca şi Universitatea Naţională de Arte Bucureşti. Responsabil proiect P4-AR-FC: Imaginarul religios românesc. Tema de cercetare „Edificii religioase fortificate din România". Director proiect P4: pr. prof.univ. dr. Ioan Chirilă, director general al proiectului: prof. univ. dr. Corin Braga.
- 15 octombrie 2019-15 octombrie 2021: membru în proiectul colectiv de cercetare „GAR-UM-2019-II-2.5-13, Patrimoniul istorico-juridic românesc în documente şi arhive inedite", grant finanţat de Academia Română, director de grant CŞ I. Dr. Ela Cosma.
- 2020-2021: colaborator la proiectul prioritar al Academiei Române intitulat „Enciclopedia Istoriografiei Româneşti", coordonat de Acad. Victor Spinei şi Acad. Dorina N. Rusu, pentru care a coordonat secretariatul regiunii Transilvania-Banat, a întocmit lista

centralizată a istoricilor din regiune (1462), a elaborat 151 fişe ca autor unic, 107 fişe în colaborare, a revizuit şi corectat circa 650 fişe.

ACTIVITATE DIDACTICĂ

• 2024-prezent: Cadru didactic asociat la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, seminarul „Istoria Bisericii Ortodoxe Române în secolele 17-20".

• 1 decembrie 2024-28 februarie 2025: Asistent Universitar la Universitatea „Leopold-Franzens" Innsbruck, Institut für Geschichtswissenschaften und Europäische Ethnologie, Fachbereich Österreichische Geschichte, Austria. Cursul: „Geschichte Rumäniens oder Rumänische Geschichte? Kunst, Kultur & Spiritualität zwischen Geschichts-schreibung und nationalen Identitäts-konstruktionen" (Istoria României sau istoria românilor? Artă, cultură şi spiritualitate între istoriografie şi construcţia identităţii naţionale).

• 2022-prezent: Membru în comisii de îndrumare doctorală şi de susţinere publică a tezelor din cadrul Şcolii Doctorale SCOSSAR a Academiei Române, a Şcolilor Doctorale „Isidor Todoran" şi „Istorie, Civilizaţie, Cultură" din cadrul Universităţii Babeş-Bolyai.

• Februarie-iunie 2016: Cadru didactic asociat la Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Studii Europene, Departamentul de Studii americane şi germane, Specializarea Relaţii Internaţionale şi Studii Europene limba germană.

• 2015-2018: Cursuri şi seminarii la disciplina „Istorie bisericească universală" de la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai.

COMPENTENȚE SPECIALE

• Cunoştinţe de paleografie germană (Frakturschrift) de secol XVIII-XIX.
• Cunoştinţe de paleografie română-chirilică de secol XVIII-XIX.
• Limbajul surselor şi documentelor istorice.

BURSE ŞI STAGII DE CERCETARE

• 27 mai – 22 iunie 2024: bursier al Fundaţiei Familiei „Menachem Elias" a Academiei Române la Arhivele de Stat ale Austriei din Viena.

• 31 martie – 5 aprilie 2019: Viena, Austria, deplasare de cercetare şi documentare la Arhivele de Stat ale Austriei, Biblioteca Naţională a Austriei şi la Biblioteca Universităţii din Viena, cu suportul financiar al programului de cercetare ROMIMAG, „Enciclopedia imaginariilor din România. Patrimoniu istoric şi identităţi cultural-lingvistice".

• 1 noiembrie 2015 – 31 octombrie 2016: Bursier doctoral al „Fundaţiei Mitropolitul Bartolomeu" din Cluj-Napoca în perioada cercetării doctorale cu frecvenţă la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca.

• 1 septembrie 2014 – 31 august 2015: Cercetare postdoctorală cu bursă finanţată prin „Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane în cadrul proiectului "Tineri cercetători de succes – dezvoltare profesională în context interdisciplinar şi internaţional", POSDRU/159/1.5/S/132400. Beneficiar: Universitatea Babeş-Bolyai şi

Academia Română filiala Cluj-Napoca. Titlul proiectului individual de cercetare: *Primul Război Mondial în istoriografia şi memorialistica saşilor din Transilvania*; mentor: Prof. univ. dr. Nicolae Bocşan. Mobilităţi externe: la Viena, Arhivele de Stat ale Austriei, Biblioteca Naţională a Austriei, Universitatea din Viena (iunie-iulie 2015, noiembrie-decembrie 2015).

• 1 iunie 2012 – 31 august 2012: Bursier doctoral la „Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians-Universität München"/Germania prin programul 1.5 „Programe doctorale şi postdoctorale în sprijinul cercetării". Titlul proiectului: „Studii doctorale moderne: internaţionalizare şi interdisciplinaritate". Cod Contract: POSDRU/107/1.5/S/7.

• 1 octombrie 2012 – 31 decembrie 2012: Bursier doctoral la Universitatea din Viena prin programul 1.5 „Programe doctorale şi postdoctorale în sprijinul cercetării". Titlul proiectului: „Studii doctorale moderne: internaţionalizare şi interdisciplinaritate". Cod Contract: POSDRU/107/1.5/S/7.

• 1 octombrie 2008 – 28 februarie 2009: Bursier Erasmus la Universitatea „Karl-Franzens" din Graz, Austria.

ORGANIZATOR AL UNOR CONFERINȚE SAU PANELURI LA CONFERINȚE INTERNAȚIONALE (INCLUSIV DIN ROMÂNIA)

• Organizarea panelului „Istoria Bisericii: teorie şi metodologie" în cadrul Conferinţei ştiinţifice internaţionale **„***Istoria şi scrisul istoric azi: opţiuni metodologice, paradigme, agendă"*, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române, filiala Cluj-Napoca şi Universitatea Babeş-Bolyai la Cluj-Napoca în 2-5 februarie 2020**.**

• Coorganizator al Conferinţei Naţionale *„O voce emblematică a românilor. Andrei Şaguna şi lumea transilvăneană de la mijlocul secolului al XIX-lea"*, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu" şi de Centrul de Studii Transilvane ale Academiei Române, filiala Cluj-Napoca, şi de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai la Cluj-Napoca în 28 iunie 2023.

• Organizarea panelului „250 de ani de la naşterea episcopului Vasile Moga: omul, activitatea, epoca" în cadrul Conferinţei internaţionale *„Momente de răscruce din istoria României: elite, administraţie şi regimuri politice în sec. XIV-XXI*", organizată în cadrul Zilelor Academice Clujene de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române, filiala Cluj-Napoca şi Universitatea Babeş-Bolyai la Cluj-Napoca în 17-19 octombrie 2024**.**

MEMBRU ÎN ASOCIAȚII ACADEMICE ȘI PROFESIONALE

• Membru în *Asociaţia de Studii Transilvane/Verein für siebenbürgische Landeskunde*, secţia Sibiu, din anul 2007.

• Membru în „International Ecumenical Felloship", secţiunea română „Asociaţia Prieteniei Ecumenice din România (1 iunie 2009-31 decembrie 2020).

• Membru al Institutului de Istorie Ecleziastică „Nicolae Bocşan" din cadrul Universităţii „Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca, din anul 2016.

• Membru de onoare al „Despărţământului Năsăud” al *Asociaţiunii Transilvane pentru Literatura Română şi Cultura Poporului Român*, din 10 februarie 2018.

• Membru al Asociaţiei *Societatea Istorică „George Barițiu”*, Cluj-Napoca, din anul 2019.

• Membru al *Academiei Elitelor, Modelelor și Valorilor*, Cluj-Napoca, din anul 2021.

• Vicepreşedinte al Despărţământului ASTREI Cluj, din 2025.

PREMII

• Premiul al II-lea al *Arhivelor Naţionale ale României*, conferit în cadrul „Premiilor Arhivelor Naţionale, ediţia a VI-a – 2015”, Bucureşti, 16 martie 2016.

• Premiul „Dumitru Stăniloae” al *Academiei Române* pentru cartea *Ortodoxie și Luteranism în Transilvania între Revoluția pașoptistă și Marea Unire*, Bucureşti, 15 decembrie 2017.

• Premiul „Matei Brâncoveanu” al *Fundaţiei Alexandrion*, secţiunea realizări profesionale remarcabile în istorie în anul 2017, pentru lucrarea *Friedrich Schwantz von Springfels: Descrierea Olteniei la 1723*, Bucureşti, 12 decembrie 2017.

• Premiul „Virgil Cândea” oferit de *Asociația Sanda și Virgil Cândea* şi de *Fundația culturală magazin istoric* pentru lucrarea *Friedrich Schwantz von Springfels: Descrierea Olteniei la 1723*, Bucureşti, 24 aprilie 2018.

• Premiul „Dimitrie Cantemir” al *Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România* pentru lucrarea *Friedrich Schwantz von Springfels: Descrierea Olteniei la 1723*, Bucureşti, 5 aprilie 2019.

• Premiul *Europa Christiana* al *Uniunii Ziariştilor Profesionişti din România* în cadrul Premiilor Regal Literar, ediţia a V-a, 2024.

• Premiul *Constantin Brâncoveanu* al *Fundației Alexandrion* în cadrul Galei Premiilor Constantin Brâncoveanu, ediția a XI-a, Sinaia, 12 noiembrie 2024.

• Trofeu, Premiu și diplomă de Excelenţă a *Marii Loje Naționale din România* în cadrul primei ediții a *Galei Elitelor Clujene*, Cluj-Napoca, 19 noiembrie 2025.

DISTINCȚII

• Medalia omagială „Episcop Ioan Popasu”, acordată de *Episcopia Caransebeşului*, Caransebeş, 25 aprilie 2015.

• „Crucea Şaguniană” pentru mireni, conferită de *Mitropolia Ardealului*, Sibiu, 7 iunie 2018.

• „Medalia Centenar” conferită de Primăria Municipiului Arad și de Consiliului Județean Arad pentru merite deosebite în cercetarea istoriei Aradului, Arad, 21 noiembrie 2018.

• „Crucea Transilvană” pentru mireni, conferită de *Mitropolia Clujului, Maramureşului și Sălajului*, Cluj-Napoca, 23 octombrie 2020.

• Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, acordat de *Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului*, Cluj-Napoca, 26 septembrie 2021.

• „Crucea Nordului”, conferită de *Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord*, Stockholm, 14 august 2022.

• Crucea „Episcop Elie Miron Cristea”, clasa a II-a pentru mireni, acordată de *Episcopia Caransebeşului*, Caransebeş, 28 aprilie 2025.

• „Crucea Bucovinei”, conferită de *Arhiepiscopia Sucevei şi Rădăuţilor*, Suceava, 30 octombrie 2025.

EVALUĂRI ŞI MENTORING

• Peer-reviewer şi membru în colegiul ştiinţific la diferite reviste de specialitate din domeniul ştiinţelor istorice, teologice şi studiilor culturale din România: *Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» - Series Historica*; *Transylvanian Review*; *Astra Sabesiensis*; *Astra Salvensis*; *Danubius*; *Vocea Olteniei*; *Altarul Banatului*; *Astra Clujeană*; *Telegraful Român*.

• Membru desemnat în comisii de concurs pentru ocuparea unor posturi ştiinţifice.

ALTE ACTIVITĂŢI

• Colaborator al unor emisiuni culturale şi de istorie difuzate de *Radio Renaşterea* din Cluj-Napoca, *Radio România Cluj*, şi *Novapress TV* din Braşov.

• Intervenţii pe teme de istorie la *TVR Cluj, TrinitasTV, Radio Trinitas* şi *Alephnews*.

• Moderator al emisiunilor „Centenar Trianon 1920-2020” realizate în cadrul unui proiect al TVR Cluj în parteneriat cu Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, realizator Luminița Purdea Cotuțiu, difuzare la TVR Cluj în iunie 2020-ianuarie 2021, disponibile pe platforma: www.youtube.com.

REFERINŢE

• Mara Mărginean, Mirela Popa-Andrei, Attila Varga (coord.), *Dicționarul membrilor Institutului de Istorie din Cluj (1920-2020)*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, p. 5-7.

• Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc, Vol. I (A-C)*, Ed. Karl A. Romstorfer a Muzeului Naţional al Bucovinei, Suceava, 2021, p. 2-3.

• Alexandru Simon (ed.), *Centrul de Studii Transilvane 1991-2021*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Fundația Transilvania Leaders, Ed. Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2021, p. 57-59.

• Adriana Petroi, *60 de interviuri pentru mileniul trei*, Ed. Centrul de Studii Banatice, Vârşeţ-Panciova, 2022, p. 24-28.

• Horváth Csaba, *Interviu cu istoricul Mircea-Gheorghe Abrudan*, în „Erdélyi Krónika”, 01.04.2023: https://erdelyikronika.net/2023/04/01/interviu-cu-istoricul-dr-mircea-gheorghe-abrudan/

• Cristina Teleanu, *Mircea Gheorghe Abrudan. Pe drumul cercetării Istoriei Bisericii Ortodoxe Române*, Oamenii Timpului, TrinitasTV, 25.06.2025:

https://www.trinitas.tv/mircea-gheorghe-abrudan-pe-drumul-cercetarii-istoriei-bisericii-ortodoxe-romane/

• Citări în circa 200 de lucrări (cărţi, volume colective, studii, articole, recenzii şi note de lectură), în conformitate cu datele oferite de platformele academice: www.academia.edu, www.researchgate.net şi www.scholar.google.com.

ANEXA
Lista lucrărilor ştiinţifice:

Cărţi şi monografii:

A. Autor unic:

1. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Ortodoxie şi Luteranism în Transilvania între Revoluţia Paşoptistă şi Marea Unire. Evoluţie istorică şi relaţii confesionale*, Editura Andreiana/Presa Universitară Clujeană, Sibiu/Cluj-Napoca, 2015, 934 p. (ISBN 978-606-8602-25-7, ISBN 978-973-595-762-9).

Recenzii/Reviews:
• Nicolae Bocşan, în *Transylvanian Review*, Vol. XXIV, No. 3, 2015, p. 149-151.
• IPS Laurenţiu Streza, în *Telegraful Român*, Anul 163, nr. 9-12, 1 şi 15 martie 2015, p. 12.
• Maxim Morariu, în *Renaşterea*, Anul XXVII, Nr. 2, 2016, p. 5.
• Nicolae Bocşan, în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul XII, Nr. 1, ianuarie-martie 2016, p. 290-292.
• Dumitru Suciu, în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca*, LVI, 2017, p. 419-422.
• Florian Dumitru Soporan, în *TABOR*, Anul XI, Nr. 10, 2017, p. 116-120.
• Ioan Cârja, în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Vol. 63, No. 1, 2018, p. 143-145.
• Maria Vaida, „Transilvania-floare de crin. Premergătorii Marii Uniri", în *Astra Clujeană*, Anul XIV, Nr. 1-2, 2018, p. 94-97.
• Dieter Drotleff, „Metropolit Andrei Şaguna änderte Mentalitäten. Beziehungen zwischen Orthodoxie und Luthertum zwischen der Revolution von 1848 und der Vereinigung von 1918 analysiert", în *Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien*, Samstag, 9. Januar 2016.

2. *Friedrich Schwantz von Springfels: Descrierea Olteniei la 1723*, Ediție, traducere din limba germană, studiu introductiv, note şi indice de Mircea-Gheorghe Abrudan, Prefaţă de Ioan-Aurel Pop, Muzeul Brăilei „Carol I", Editura Istros/Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Brăila/Cluj-Napoca, 2017, 334 p. (ISBN 978-606-8694-68-9, ISBN 978-606-654-253-1).

Recenzii/Reviews:
• Ela Cosma, în *TABOR*, Anul XII, Nr. 3, 2018, p. 82-88.
• Andrei Pippidi, în *Revue des Études Sud-Est Européennes*, Tome LVI, Nos. 1-4, 2018, p. 360-361.
• Florian Dumitru Soporan, în *Transylvanian Review*, Vol. XXVII, No. 3, 2018, p. 155-157.
• Valentin Ciorbea, în *Annals Series on History and Archaeology*, Vol. 10, Nr. 2, 2018, p. 158-159.
• Florian Dumitru Soporan, în *Misiunea*, Anul VI, Nr. 1 (6), 2019, p. 291-294.
• Valentin Trifescu, în *Sargetia. Acta Musei Devensis*, serie nouă, XII (XLVIII), 2021, p. 261-265.

3. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Ortodoxia românească în istorie şi contemporaneitate. Articole, eseuri şi note de lectură*, Editura Renaşterea/Felicitas Publishing House, Cluj-Napoca/Stockholm, 2019, 564 p. (ISBN 978-606-607-300-4; ISBN 978-91-984144-5-5).

Recenzii/Reviews:

• Ilie Rad, „Despre ortodoxia românească în istorie şi contemporaneitate", în *Vatra Veche, Lunar de cultură*, Anul XII, nr. 2 (134), 2020, p. 53-55.
• Ion Cârja, în *TABOR*, Anul XIV, nr. 4, 2020, p. 95-98 şi în *Altarul Reîntregirii*, Serie Nouă, Anul XXIV, Nr. 2, 2019, p. 171-176.
• IPS Laurenţiu Streza, în *Telegraful Român*, Anul 168, nr. 9-12, 1 şi 15 martie 2020, p. 3.
• Vasile Rojneac, în *Altarul Banatului*, Anul XXXI (LXX), Nr. 1-3, 2020, p. 177-180.
• Mihai-Octavian Groza, în *Astra Salvensis*, Anul VIII, nr. 15, 2020, p. 207-209.
• Iuliu-Marius Morariu, în *Transylvanian Review*, Vol. XXX, No. 4, 2021, p. 158-159.
• Florian Dumitru Soporan, în *Memoriile Secţiei de Ştiinţe Istorice şi Arheologie a Academiei Române*, Seria V, Tomul XL, 2021, 2022, p. 283-285.
• Gheorghe Petrescu, în *Pro Memoria 1940-1945. Revista românilor persecutaţi, refugiaţi, expulzaţi sau deportaţi din motive etnice*, Anul XVIII, Nr. 69, 2021, p. 106-109.
• Florian Dumitru Soporan, în *Transylvanian Review*, Vol. XXXI, No. 3, 2022, p. 152-155.

4. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Protopopul Aurel Munteanu (1882-1940), martir al poporului român şi mucenic al Bisericii Ortodoxe*, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2020, 265 p. (ISBN 978-606-607-325-7).

Recenzii/Reviews:
• Pr. Constantin Necula, „O carte Sinaxar. Povestea vieţii Protopopului Aurel Munteanu (1882-1940) martirul însângerat al Huedinului şi al Bisericii Ortodoxe Române", în *Tribuna*, Sibiu, 14 noiembrie 2020.
• Ionuţ Ţene, http://www.napocanews.ro/2020/11/istoricul-mircea-gheorghe-abrudan-publica-o-carte-document-despre-martiriul-protopopului-aurel-munteanu.html.
• Maxim Morariu, în *Ecouri. Verticalitate prin tradiţie, cultură şi credinţă*, Anul III, Nr. 12 (34), 23 decembrie 2020, p. 12.
• Mădălin-Sebastian Lung, în *Glasul. Revistă de cultură şi spiritualitate creştină editată de Protopopiatul Ortodox Huedin*, Anul XIX, 2020, p. 7-9, şi în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 9, 2021, p. 7.
• Florian Dumitru Soporan, în *Transylvanian Review*, Vol. XXX, No. 3, 2021, p. 154-157.
• V. Răşinăreanu, în *Cuvânt Bun, periodic editat de Episcopia Tulcii*, Anul XVII, Nr. 11 (225), 2021, p. 16.
• Răzvan Mihai Neagu, în *Revista Teologică*, Anul XXXI (103), Nr. 1, 2021, p. 186-188.
• Maria Vaida, în *Lecturi elective*, Ed. Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2023, p. 122-125.

5. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Lecturi din istoriografia bisericească. În memoria profesorului Nicolae Bocşan (1947-2016) şi a părintelui academician Mircea Păcurariu (1932-2021)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, 396 p. (E-Book: ISBN 978-606-37-1105-3 şi cartea tipărită: ISBN 978-606-37-1139-8).

Recenzii/Reviews:
• Iuliu-Marius Morariu, în *Astra Sabesiensis*, Nr. 7, 2021, p. 238-240.
• Călin-Emilian Cira, în *Arhiva Someşană*, seria a III-a, vol. XXI, 2022, p. 329-33.

6. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Biserica Ortodoxă şi clerul militar din Monarhia Habsburgică între Pacea de la Carloviţ şi Primul Război Mondial (1699-1914)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022, 523 p. (ISBN 978-606-37-1562-4).

Recenzii/Reviews:
• Pr. Constantin Necula, „Ineditul istoriei, trecut prin istoria cotidiană a Imperiului Habsburgic", în *Tribuna*, Sibiu, 2022: https://www.tribuna.ro/stiri/eveniment/ineditul-istoriei-trecut-prin-istoria-cotidiana-a-imperiului-habsburgic-167399.html.
• V. Răşinăreanu, în *Cuvânt Bun*, periodic editat de Episcopia Tulcii, Serie Nouă, Anul XVIII, Nr. 12 (238), 2022, p. 16.
• Daniela Şontică, „O carte cu valenţe enciclopedice despre istoria clerului ortodox militar român în monarhia austro-ungară", în *Ziarul Lumina*, Anul XIX, Nr. 17 (5232), Luni, 30 ianuarie 2023, p. 14.
• Mitropolitul Laurenţiu Streza, în *Telegraful Român*, Anul 171, Nr. 1-4, 1 şi 15 ianuarie 2023, p. 3.

• Ioana-Mihaela Bonda, în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 3, 2023, p. 112-114.
• Florian-Dumitru Soporan, în *Mitropolia Ardealului*, serie nouă, Anul 3 (38), Nr. 1, 2023, p. 300-305.
• Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, în *Misiunea*, Anul X, Nr. 1 (X), 2023, p. 199-201.
• Ela Cosma, în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca*, Series Historica, LXII, 2023, p. 439-441.
• Daniel Alic, în *Altarul Banatului*, Anul XXXIV (LXXIII), serie nouă, Nr. 7-9, 2023, p. 141-143.
• Stoica Lascu, „Erudiție și acribie documentară în cercetarea istoriei Bisericii Ortodoxe din Imperiul Habsburgic", în *Misiunea*, Anul XI, Nr. 1 (XI), 2024, p. 186-187.
• Florian-Dumitru Soporan, în *Transylvanian Review*, Vol. XXXIII, No. 2, 2024, p. 151-155.

7. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Mitropolitul Andrei Șaguna. O biografie culturală*, prefață de Ioan Bolovan, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, 363 p. (ISBN 978-606-038-038-2; ISBN 978-630-314-022-3).

Recenzii/Reviews:
• Pr. Constantin Necula, „O cronică a unui Om-Lumină, Mitropolitul Andrei Șaguna", în *Tribuna*, Anul CXXXIX, Nr. 9449, Sibiu, miercuri, 19 iulie 2023, p. 3.
• Pr. Cristian Muntean, în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 10, 2023, p. 98-101.
• Ionuț Țene, https://luceafarul.net/mitropolitul-andrei-saguna-o-biografie-culturala-de-mircea-gheorghe-abrudan-o-istorie-conceptuala, accesat 5 februarie 2024.
• Filip Hristofor Cane, „Reflecții pe marginea unei cărți despre Mitropolitul Andrei Șaguna", în *Ziarul Lumina*, Anul XIX, Nr. 200 (5415), București, Vineri, 27 octombrie 2023, p. 3.
• Ioan-Zosin Jula, în *Analele Aradului*, Anul IX, nr. 9, Vasile Goldiș University Press, Arad, 2023, p.174-176.
• Florian Dumitru Soporan, în *Memoriile secției de științe istorice și arheologie a Academiei Române, Seria V, Tomul XLII*, 2023, p. 365-368 și în *Astra Clujeană*, Anul XIX, nr. 3-4, 2023, p. 3-5.
• Ana Grama Mușlea, în *Mitropolia Ardealului*, Serie nouă, Anul III (38), Nr. 4, 2023, p. 229-253.
• Emilian-Iustinian Roman, în *Teologie și Viață*, Anul XCIX, Nr. 5-8, Iași, 2023, p. 155-160.
• Răducu Ruşeț, în *TABOR*, Anul XIX, nr. 2, 2025, p. 95-97.
• Florian Dumitru Soporan, în *Transylvanian Review,* Vol. XXXIV, No. 1, 2025, p. 156-159.
• Ion Cârja, în *Astra Clujeană*, An XX, Nr. 1-4/2024, p. 47-49 și în *Foaia Diecezană*, an XXXI, nr. 5-6 (363-364), 2025.
• Stoica Lascu, în *Analele Universității din Craiova/Annals of the University of Craiova, Istorie/Histroy*, Anul XXXI, no. 1 (49)/2026, p. 191-194.

B. Coautor:

1. Petru-Ioan Ilea (coord.), Cristian Bârsu, **Mircea Gheorghe Abrudan**, Călin Ficior, Cătălin Ghiț, *Bucuria credinței. Părintele Episcop Vasile Flueraș la 70 de ani*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, 543 p. + ilustrații (ISBN 978-606-607-262-5).

2. Mircea-Gheorghe Abrudan, Marius Boromiz, Alexandru Bucur, Ela Cosma, Daniela Deteșan, Livia Magina, Tatiana Onilov, Vasile Rus, Victor V. Vizauer, *Patrimoniu istorico-juridic românesc din Mărginimea Sibiului (Rășinari, Sălișteț). Studii și ediție critică de documente, [Biografii istorice transilvane XV]*, coord. Ela Cosma, Argonaut Publishing/ Symphologic Publishing, Cluj-Napoca/Gatineau, 2020, 870 p. (ISBN 978-973-109-966-8; ISBN 978-1-988192-20-8).

3. Mircea-Gheorghe Abrudan, Marilena Ioana Baciu, Gheorghe Benzar, Stelean-Ioan Boia, Ioan Bolovan, Vasile Dudaș, Ioan Veniamin Geoldeș, Marian Gheorghe, Marius-Ioan Grec, Mihai Handaric, Mihaela Mehedinți-Beian, Beata Menesi, Ioan Micle, Dorel Moțiu, Lucian Petru Mureșan, Adrian Nițu, Corneliu Pădurean, Doru Sinaci, Valeria Soroștineanu, Laurențiu-Ștefan Szemkovics, Ioan Valeriu Tuleu, Petru Ursulescu, *Centenarele României,*

Centenarele Aradului (1918/1919-2018/2019), Editura Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, 441 p. (ISBN 978-606-797-599-4).

4. Ioan-Vasile Leb, Gabriel-Viorel Gârdan, Marius Eppel, Emilian-Iustinian Roman, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, *Instituţii ecleziastice ortodoxe. Izvoare legislative bisericeşti şi laice (sec. XVIII-XX), volumul I*, Editura Doxologia, Iaşi, 2022, 351 p. (ISBN 978-630-301-011-3).

5. Ioan-Vasile Leb, Gabriel-Viorel Gârdan, Marius Eppel, Emilian-Iustinian Roman, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, *Instituţii ecleziastice ortodoxe. Izvoare legislative bisericeşti şi laice (sec. XVIII-XX), volumul II*, Editura Doxologia, Iaşi, 2022, 315 p. (ISBN 978-630-301-012-0).

6. Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Loránd L. Mádly, Varga Attila, Sorin Şipoş, Ela Cosma, *Avram Iancu, eroul zilelor noastre*, Editura Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2024, 124 p. (ISBN 978-630-314-153-4).

7. Ioan Bolovan, Sorina Paula Bolovan (coord.), **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Dorel Moţiu, Varga Attila, Iosif Marin Balog, Marius Eppel, Ottmar Traşcă, *De la Alexandru Ioan Cuza la Ion Antonescu. Personalităţi controversate din istoria românilor*, Editura Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2025, 346 p. (ISBN 978-630-314-348-4).

<u>Ediţii de documente:</u>

1. *Construind Unirea cea Mare. Vol. I. De la Revoluţia paşoptistă la formarea Partidului Naţional Român (1848-1881)*, volum îngrijit şi prefaţă de **Mircea-Gheorghe Abrudan**, coordonatori: Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Ioana-Mihaela Bonda, Ana Victoria Sima, Teodor Laurenţiu Popescu, au colaborat Emanuel Bădescu, Mihaela Bedecean, Ioana-Mihaela Bonda, Cecilia Cârja, Marius Eppel, Andreea Dăncilă-Ineoan, Georgeta Ionescu, Mihai-Octavian Groza, Ovidiu-Emil Iudean, Teodora Mihalache, Gheorghe Neacşu, Flaviu Vasile Rus, Natalia Tampa, Cluj-Napoca, Editura Şcoala Ardeleană, 2019, 892 p. (ISBN 978-606-797-416-4).

2. *Construind Unirea cea Mare. Vol. II. Naţiune şi regalitate (1881-1914)*, volum îngrijit şi prefaţă de Andreea Dăncilă-Ineoan şi Ovidiu-Emil Iudean, coordonatori: Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Ioana-Mihaela Bonda, Ana Victoria Sima, Teodor Laurenţiu Popescu, Cluj-Napoca, au colaborat **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Emanuel Bădescu, Mihaela Bedecean, Ioana-Mihaela Bonda, Cecilia Cârja, Marius Eppel, Georgeta Ionescu, Mihai-Octavian Groza, Teodora Mihalache, Gheorghe Neacşu, Flaviu Vasile Rus, Claudia Septimia Sabău, Natalia Tampa, Editura Şcoala Ardeleană, 2019, 942 p. (ISBN 978-606-797-417-1).

3. *Construind Unirea cea Mare. Vol. III. De la Marele Război la România întregită (1914-1922)*, volum îngrijit şi prefaţă de Mihai-Octavian Groza şi Claudia Septimia Sabău, coordonatori: Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Ioana-Mihaela Bonda, Ana Victoria Sima, Teodor Laurenţiu Popescu, au colaborat **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Emanuel Bădescu, Mihaela Bedecean, Ioana-Mihaela Bonda, Cecilia Cârja, Marius Eppel, Georgeta Ionescu, Andreea Dăncilă-Ineoan, Ovidiu-Emil Iudean, Teodora Mihalache, Gheorghe Neacşu şi

Natalia Tampa, Cluj-Napoca, Editura Şcoala Ardeleană, 2019, 992 p. (ISBN 978-606-797-418-8).

4. Remus Câmpeanu, Ladislau Gyémánt, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Vasile Mihai Olaru, *Izvoarele Răscoalei lui Horea, Seria A, Vol. XIII/1: Diplomataria: Comisia Jankovich*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2025, 277 p. (ISBN 978-973-27-3964-8).

Volume coordonate:

1. Mihai-Octavian Groza, Diana-Maria Dăian, **Mircea-Gheorghe Abrudan** (editori), *Un episcop şi epoca sa. Vasile Moga (1774-1845)*, Editura Argonaut/Editura Andreiana, Cluj-Napoca/Sibiu, 2017, 630 p. (ISSN 2457-8150 ISSN-L 2457-8150).

2. Mircea-Gheorghe Abrudan (coord.), *Ortodoxia transilvană şi ierarhii săi în zorii epocii moderne*, Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2026, 298 p. (ISBN 978-606-038-077-1).

Ediţii critice:

1. Sebastian Stanca, *Contribuţia preoţimii române din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului (1916-1919)*. Ediţie, studiu introductiv, note şi indici de Mihai-Octavian Groza şi **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Editura Argonat/Editura Episcopiei Devei şi Hunedoarei, Cluj-Napoca/Deva, 2015, 291 p. + ilustraţii (ISBN 978-973-109-587-5, ISBN 978-606-8692-14-2).

Recenzii/Reviews:
- Tereza Cândea, în *Der Unterwald*, Nr. 25, Mühlbach, 2016, p. 21-23.
- Tereza Cândea, în *Astra Sabesiensis*, Nr. 2, 2016, p. 236-238.
- Gabriela Nisipeanu, în *Astra Salvensis-Revistă de istorie şi cultură*, An III, Nr. 6, 2015, p. 201-205.

3. Preot acad. Ioan Lupaş, *Prăbuşirea Monarhiei Austro-Ungare şi Importanţa istorică a zilei de 1 Decembrie 1918*, ediţie, studiu introductiv, note şi indice de **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2018, 144 p. (ISBN 978-606-8694-88-7).

Recenzii/Reviews:
- Maxim Morariu, „Părintele Ioan Lupaş şi România Mare", în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 12, 2018, p. 9.
- Mihai-Octavian Groza, în *Revue Roumaine d'Histoire*, Tome LVII, Nr. 1-4, 2018, p. 167-169.
- Florian Dumitru Soporan, în *Misiunea*, Anul VI, Nr. 1 (6), 2019, p. 288-290.
- Ela Cosma, în *Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca, Series Historica*, Nr. LVIII, 2019, p. 363-364.
- Mihai-Octavian Groza, în *Astra Sabesiensis*, Nr. 5, 2019, p. 231-233.
- Florian Dumitru Soporan, în *Transylvanian Review*, Vol. XXVIII, No. 4, 2019, p. 154-156.
- Nicolae Dumbrăvescu, în *Astra Salvensis*, an VII, nr. 13, 2019, p. 552-554.

4. Dr. Eugen Nicoară, *Mucenicul Aurel*, Ediţie îngrijită, studiu introductiv şi note de **Mircea-Gheorghe Abrudan** şi Pr. Dan Ionuţ Lupuţan, Cluj-Napoca, Editura Renaşterea, 2021, 96 p. (ISBN 978-606-607-348-6).

Recenzii/Reviews:
- Mădălin-Sebastian Lung, în *Lumină Lină. Revistă de spiritualitate şi cultură românească/Gracious Light. Review of Romanian Spirituality and Culture*, An XXVI, Nr. 4, 2021, New York, p. 155-157.

5. Pr. Acad. Ioan Lupaş, *Scrieri alese despre mitropolitul Andrei Şaguna*, Ediţie, studiu introductiv şi note de Dr. **Mircea-Gheorghe Abrudan** şi Pr. Petru-Toader Damian, Sibiu, Editura Andreiana, 2021, 304 p. (ISBN 978-606-989-104-9).

Recenzii/Reviews:
• Constantin Necula, https://doxologia.ro/ioan-lupas-se-intoarce-sub-ochii-nostri

6. Nicolae Popea, *Arhiepiscopul şi mitropolitul Andrei baron de Şaguna*, ediţie, studiu introductiv, note, glosar şi indici de **Mircea-Gheorghe Abrudan** şi Casian Ruşeţ, Editura Episcopiei Caransebeşului/Editura Şcoala Ardeleană, Caransebeş/Cluj-Napoca, 2025, 448 p. (ISBN 978-606-8458-58-8; ISBN 978-630-314-269-2).

Recenzii/Reviews:
•Pr. Cristian Muntean, O carte cât o istorie în Ziarul Lumina, Bucureşti, 18 ianuarie 20206: https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/o-carte-cat-o-istorie-203115.html şi în *TABOR*, Anul XX, Nr. 1/ianuarie 2026, p. 80-82.

Traduceri:

1. *Monarhia Habsburgică (1848-1918). Volumul IV. Problema confesională*, ediţie în limba română coordonată şi îngrijită de Rudolf Gräf, traducere de **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Ioana Florea şi Loránd Mádly, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/Editura Polirom, Cluj-Napoca/Iaşi, 2022, 507 p. (ISBN 978-606-038-023-8/978-973-46-8834-0).

Dicţionare şi Enciclopedii:

1. Mara Mărginean, Mirela Popa-Andrei, Attila Varga (coord.), *Dicţionarul membrilor Institutului de Istorie din Cluj (1920-2020)*, Editura Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, 596 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Susana Andea, Ela Cosma, Remus Câmpeanu et alii) (ISBN 978-606-038-010-8).

2. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanţilor scrisului istoric românesc, Vol. I (A-C)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Naţional al Bucovinei, Suceava, 2021, XL + 699 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-51-9).

3. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanţilor scrisului istoric românesc, Vol. II (D-K)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Naţional al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 588 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-52-6).

4. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanţilor scrisului istoric românesc, Vol. III (L-N)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Naţional al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 443 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus

Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-53-3).

5. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanţilor scrisului istoric românesc, Vol. IV (O-R)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Naţional al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 431 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-55-7).

6. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanţilor scrisului istoric românesc, Vol. V (S-Z)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Naţional al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 553 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-50-2).

Studii în reviste de specialiate:

1. „Imaginea lui Andrei Şaguna în istoriografie", în *TABOR*, An II, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2009, p. 86-94.

2. „Die Balkankriege 1912-1913: Bulgarien im Krieg in Leo Trotzkis Kriegs-korespondenz", în *Buletinul Cercurilor Ştiinţifice Studenţeşti, Arheologie-Istorie-Muzeologie*, editor Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia, nr. 16, Alba Iulia, 2010, p. 75-84.

3. „Consideraţii privind relaţiile dintre mitropolitul Andrei Şaguna şi episcopul Georg Daniel Teutsch", în *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, 15/1, 2011, Alba Iulia, p. 221-237.

4. „Mitropolitul Andrei Şaguna şi Clujul", în *TABOR*, An V, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2011, p. 100-115.

5. „Necrologul episcopului Georg Daniel Teutsch la moartea mitropolitului Andrei Şaguna", în *TABOR*, An VI, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2012, p. 30-35.

6. „Lectio divina în tradiţia creştinismului apusean şi răsăritean", în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Volum 57, 1/2012, Cluj-Napoca, p. 41-54.

7. „The Confessional Identity of the Transylvanian Saxons (1848-1920)", în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Historia*, Vol. 57, Special Issue, Cluj-Napoca, 2012, p. 97-123.

8. „Un necrolog săsesc şi alte consideraţii asupra Mitropolitului Andrei baron de Şaguna", în *Transilvania*, serie nouă, An XLI (CXLV), Nr. 10, Sibiu, 2013, p. 7-18.

9. „Valoarea persoanei umane în teologia creştin ortodoxă", în *Astra Salvensis*, An I, nr. 2, Salva, 2013, p. 106-116.

10. „Opera şi moştenirea luminoasă a mitropolitului Andrei Şaguna (1808-1873)", în *TABOR*, An VII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2013, p. 36-40.

11. „Die Memorialistik des Großen Krieges. Eine neue und glaubhafte Quelle der Geschichtsschreibung? Studienfall: Der Erste Weltkrieg widerspiegelt in den rumänischen und siebenbürgisch-sächsischen schriftlichen Erinnerungen aus dem Banat und Siebenbürgen", în *Astra Salvensis*, An II, Nr. 4, Salva, 2014, p. 72-80.

12. „Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu, «luminătoriul credinţei pravoslavnice» şi «patronaş adevărat» al Ortodoxiei transilvănene", în *TABOR*, An VIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2014, p. 64-97.

13. „Ctitoriile transilvănene ale Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu", în *Astra Salvensis*, an II, nr. 3, Salva, 2014, p. 30-51.

14. „Das unveröffentlichte Tagebuch eines Banater Offizier aus dem Ersten Weltkrieg: Leopold Prohaska", în *Banatica*, 25, Cluj-Napoca, 2015, p. 391-402.

15. „Titulatura, jurisdicţia şi ordinea în diptice a Eparhiei Ortodoxe a Transilvaniei şi a ierarhilor ei între păstorirea lui Dionisie Novacovici şi vicariatul lui Andrei Şaguna (1761-1848)", în *TABOR*, An IX, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2015, p. 18-31.

16. „Primul Război Mondial în memorialistica saşilor din Transilvania", în *Astra Salvensis*, an III, nr. 5, 2015, p. 89-104.

17. „Organizarea administrativă şi dimensiunea demografică a protopopiatului ortodox Sebeş între anii 1766 şi 1920", în *Astra Sabesiensis*, An I, Nr. 1, Cluj-Napca, 2015, p. 37-63.

18. „De la «Biserica grecească neunită» la «Biserica greco-orientală» - itinerarul redenumirii Bisericii Ortodoxe din Austria între paşoptism şi dualism", în *Academica. Revistă editată de Academia Română*, An XXV, Nr. 8-9, Bucureşti, 2015, p. 43-48.

19. „Nicolae Iorgas Siebenbürgen-Reise und der 1906 veröffentlichte Bericht über das Land und seine Bewohner", în *Studia Germanica Napocensia*, Band 3, 2015. *Historia Vita Memoriae. Festschrift für Rudolf Gräf zum 60. Geburtstag*, eds.: Ioana Florea, Gabriella Nóra Tar, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2015, p. 105-121.

20. „World War I in the Memories of the Transylvanian Saxons", în *Transylvanian Review*, Vol. XXV, No. 4, Cluj-Napoca, 2016, p. 48-64.

21. „Politica orientală a Imperiului Habsburgic între asediul Vienei (1683) şi Tratatul de Pace de la Passarowitz (1718)", în *Astra Salvensis*, An IV, Nr. 8, Salva, 2016, p. 61-75.

22. „Andrei Şaguna and the leaders of the evangelical-lutheran Church in Transylvania", în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, vol. 61 (LXI), 1/2016, Cluj-Napoca, p. 95-118.

23. „Georg Paul Binder (1784-1867): viaţa, activitatea şi opera unui superintendent uitat al Bisericii Evanghelice C.A. din Transilvania", în *Sargeţia. Acta Musei Devesis*, serie nouă, VII, Deva, 2016, p. 281-302.

24. „Youcat. Câteva reflecţii pe marginea proiectului catehetic al Bisericii Romano-Catolice dedicat tineretului", în *TABOR*, An X, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2016, p. 90-92.

25. „«Participarea mea în primul Război Mondial». Jurnalul inedit al sasului transilvănean Otto Folberth", în *Astra Sabesiensis*, An II, nr. 2, Cluj-Napca, 2016, p. 75-86.

26. „Moştenirea culturală bimilenară a Constantinopolului văzută prin ochii lui Stéphane Yerasimos", în *TABOR*, An X, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2016, p. 75-82.

27. „Corespondenţa mitropolitului Andrei Şaguna cu protopopiatul ortodox al Bistriţei", în *TABOR*, An X, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2016, p. 15-28.

28. „Un colaborator destoinic şi «prim Sfetnic» al Episcopului Nicolae Ivan: Protopopul cărturar Sebastian Stanca (1878-1947)", în *TABOR*, An X, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 86-106 (în colab. cu Mihai-Octavian Groza).

29. „Legăturile Mitropolitului Andrei Şaguna cu profesorii Academiei de Drept din Sibiu", în *Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă a Universităţii „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca*, An XVIII (2014-2015), Cluj-Napoca, 2016, p. 295-315.

30. „Organizarea administrativă a Eparhiei Ardealului între anii 1766-1920", în *Îndrumător Bisericesc pe anul de la Hristos 2016*, Anul 164, Sibiu, 2016, p. 379-423.

31. „Der Erste Weltkrieg in den Erinnerungen der Banater Rumänen und der Siebenbürger Sachsen", în *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, Band 60, București, 2017, p. 73-89.

32. „Under the Sway of Orthodoxy and the Reformation. Romanian-Saxon Confessional Relations in Transylvania between 1688 and 1848", in *Transylvanian Review*, Vol. XXVI, No. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 54-71.

33. „Frontul transilvănean al Marelui Război reflectat în memorialistica saşilor ardeleni", în *Banatica*, 27, 2017, Cluj-Napoca, 2017, p. 587-608.

34. „Fragmente din istoria Primului Război Mondial: arestarea şi deportarea preoţimii române din Transilvania", în *Misiunea. Revista centrului de cercetare a conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu"*, An IV, Nr. 1 (4)/2017, p. 118-128.

35. „Relaţiile confesionale dintre românii ortodocşi şi saşii luterani din Transilvania în vremea stăpânirii habsburgice (1688-1918)", în *Arhivele Bistriţei*, An II, Fascicula 2: *Relaţii interconfesionale în Transilvania*, coord: Mircea Gelu Buta, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, p. 73-122.

36. „«Recollections from Transylvania during those Tempestuous Days». The Transylvanian Front of World War I reflected in the memories of Transylvanian Saxons", în *Acta Musei Napocensis*, vol. 53/II, Historica 2016, Cluj-Napoca, 2017, p. 59-73.

37. „Biografia şi păstorirea episcopului Vasile Moga în lumina unor izvoare inedite şi a unor texte publicistice şi istoriografice uitate", în *Astra Sabesiensis*, Supliment număr 1/2017, Un episcop şi epoca sa. Vasile Moga (1774-1845), editori: Mihai-Octavian Groza, Diana-Maria Dăian, Mircea-Gheorghe Abrudan, Ed. Argonaut/Ed. Andreiana, Cluj-Napoca/Sibiu, 2017, p. 351-416.

38. „Marele Război în memorialistica generalului sas transilvănean Arthur Arz von Straussenburg", în *Astra Sabesiensis*, Nr. 3, 2017, Cluj-Napoca, 2017, p. 117-140.

39. „Ioan Lupaş în viziunea unor contemporani iluştri ai vremii sale", în *TABOR*, An XI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 104-116.

40. „Die Haltung der Evangelischen Landeskirche A.B. in Siebenbürgen gegenüber dem Ausbruch des Ersten Weltkriegs", în *Österreichisch-Siebenbürgische Kulturbeiträge. Schriftenreihe der Österreich-Bibliothek Cluj-Napoca-Klausenburg-Kolozsvár*, Hg. von Rudolf Gräf, Band 7, Hg. von Veronika Zwing, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napca, 2017, p. 61-102.

41. „Episcopul Nicolae Colan în viziunea unui contemporan erudit: Laudatio rostit de istoricul Silviu Dragomir la primirea ierarhului în Academia Română", în *TABOR*, An XI, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2017, p. 107-119.

42. „Titulatura şi jurisdicţia Bisericii Ortodoxe din Transilvania între Revoluţia Paşoptistă şi Marea Unire", în *TABOR*, An XI, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2017, p. 24-42.

43. „Episcopi, protopopi şi preoţi ortodocşi deputaţi ai Adunării Naţionale de la Alba Iulia", în *TABOR*, An XII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2018, p. 75-90.

44. „170 de ani de la Hirotonia întru episcop a Sfântului Andrei Şaguna (18 aprilie 1848). Analiza istorică şi canonică a documentelor", în *TABOR*, An XII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2018, p. 21-43 (în colab. cu Răzvan Perşa).

45. „Henri Mathias Berthelot şi românii ardeleni: imaginea generalului francez în «Gazeta Poporului» de la Sibiu", în *Academica. Revistă editată de Academia Română*, An XXVIII, Nr. 12, București, decembrie 2018, p. 107-111; şi în vol. *Pe urmele generalului Henri Mathias Berthelot în România*, îngrijit de Ion Otiman, Ioan Bolovan, Ioan David, Ed. David Press Print, Timişoara, 2018, p. 73-83.

46. „Părintele Ioan Broşu din Dârstele Braşovului în vâltoarea Marelui Război: un capitol al suferinţei clerului ardelean pentru idealul întregirii neamului", în *Misiunea. Revista centrului de cercetare a conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu"*, An V, Nr. 1 (5)/2018, p. 14-27.

47. „Andrei baron de Şaguna, cofondator şi prim preşedinte al ASTREI", în *Arhivele Bistriţei*, An III, Fascicula 2 (10): *ASTRA şi Marea Unire*, coord: Mircea Gelu Buta, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2018, p. 21-78.

48. „Sub semnul centenarului Marii Uniri: Unirea Basarabiei cu România la 27 martie 1918", în *Martyria. Revistă de teologie şi spiritualitate ortodoxă*, An III, nr. 3, Râmnicu Vâlcea, 2018, p. 39-49.

49. „«At War with Bolshevism» – The Memoirs of Military Chaplain Ioan Dăncilă about the Romanian Army's Campaign in Hungary", în *Acta Musei Napocensis*, vol. 55/II, Historica 2018, Cluj-Napoca, 2019, p. 45-59.

50. „«În luptă cu bolşevismul» - Memoriile Preotului Militar Ioan Dăncilă despre Campania Armatei Române în Ungaria", în *Misiunea. Revista centrului de cercetare a conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu"*, An VI, Nr. 1 (6)/2019, p. 164-177.

51. „Părintele Academician Ioan Lupaş – făuritor şi istoric al Marii Uniri din 1918", în *Arhivele Bistriţei*, An IV, Fascicola 1 (13): *Făuritorii Marii Uniri*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, p. 67-122.

52. „Patriarhul Nicodim în evocările ierarhilor transilvăneni: «prietenul», «cărturarul» şi «povestitorul sfătos»", în *TABOR*, An XIII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2019, p. 66-76.

53. „Preotul academician Ioan Lupaş, un cărturar ardelean de trei ori întemniţat pentru „legea românească", în *Glasul Bucovinei. Revistă trimestrială de istorie şi cultură/The Voice of Bukovina. Quarterly Review of History and Culture*, An XXV, No. 103-104, Cernăuţi-Bucureşti, 3-4/2019, p. 34-42.

54. „Fenomenul fundaţiilor româneşti şi al filantropilor români ortodocşi din Transilvania secolului al XIX-lea", în *TABOR*, An XIV, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2020, p. 56-71.

55. „Istoria, organizarea, muzeul şi arhiva protopopiatului ortodox Sălişte (1628-1989)", în *Anuarul Institutului de Istorie „G.Barițiu" – Supliment. Actele conferinţelor Institutului de Istorie „George Barițiu" din 2018 şi 2019*, LVIX, Cluj-Napoca, 2020, p. 213-240 şi în *România după Marea Unire. Omagiu profesorului Liviu Maior la împlinirea vârstei de 80 de ani. Lucrările Conferinţei Internaţionale „România după Marea Unire: Branduri româneşti. Societate. Economie. Bănci. Biopolitică. Arhitectură. Francmasonerie"*, coord. Iosif-Marin Balog, Attila Varga, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, p. 233-263.

56. „Ioan Lupaş - The maker and memorialist of the Union of Transylvania with Romania", în *Acta Musei Napocensis*, vol. 56/II, Historica 2019, Cluj-Napoca, 2020, p. 141-162.

57. „De la amvon, universitate şi academie în beciurile «Securităţii Poporului»: arestarea preotului profesor dr. Ioan Lupaş în «noaptea demnitarilor» (5-6 mai 1950), în *Îndrumător Bisericesc pe anul de la Hristos 2020*, Anul 168, Sibiu, 2020, p. 164-191.

58. „In Honorem Profesor Rudolf Gräf, cu prilejul aniversării a 65 de ani", în *Astra Sabesiensis*, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2020, p. 9-13.

59. „In Memoriam: Keith Hitchins, un mare istoric şi prieten al românilor", în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, Bucureşti, 2020, p. 487-490.

60. „Biserica şi «Mănăstirea» ortodoxă din Cluj-Mănăştur, cea mai veche vatră eclesială românească de pe raza municipiului Cluj-Napoca. Întregiri documentare din secolul al XVII-lea", în *TABOR*, An XV, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2021, p. 57-69.

61. „In Memoriam Preasfinţitul Părinte Episcop Vasile Flueraş Someşanul (1948-2021)", în *TABOR*, An XV, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2021, p. 20-26.

62. „In Memoriam Keith Hitchins (1931-2020). A Great Historian and Friend of Romanians", in *Transylvanian Review*, Vol. XXX, No. 1, Cluj-Napoca, Spring 2021, p. 32-37.

63. „Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului, o istorie sub semnul centenarului (1921-2021)", în *TABOR*, An XV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2021, p. 5-23.

64. „Sfinţii martiri Constantin Brâncoveanu şi Antim Ivireanul, voievodul şi mitropolitul - ctitori ai limbii şi culturii române", în *Caiete de la Volovăţ. Revistă de teologie şi cultură a Parohiei Volovăţ*, An I, Nr. 1/2021, Volovăţ, 2021, p. 57-66.

65. „In Memoriam Pr. Acad. Mircea Păcurariu (30 iulie 1932-13 ianuarie 2021): gânduri la despărţirea de cel mai mare istoric al Bisericii Ortodoxe Române", în *TABOR*, An XV, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2021, p. 65-72, şi în *Epifania. Revistă de Dialog ortodox*, nr. 56, Iaşi, 2021, p. 133-138, şi în *Vocea Olteniei. Revistă de cultură, etnografie şi spiritualitate românească*, An II, Nr. 1-3, Craiova, 2021, p. 5-12.

66. „Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului, un secol de la înfiinţare (1921-2021)", in *Îndrumător Bisericesc pe anul de la Hristos 2021*, Anul 169, Sibiu, 2021, p. 245-258.

67. „O carte a memoriei săliştene, iniţiată de Ioan Lupaş: «Cartea de Aur a ctitorilor şi binefăcătorilor Sf. Biserici Române Gr. Or. din Sălişte»", în *„Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca", Series Historica*, LX, 2021, p. 97-123 (ISSN 1584-4390).

68. „From the University of Cluj and the Romanian Academy to Communist Prisons: The Arrest (5–6 May 1950) and Incarceration (May 1950 – July 1955) of Historian Ioan Lupaş (1880–1967)", în *Revue Roumaine d'Histoire/Romanian Journal of History*, Tome LXI, Nos. 1-4, Janvier-Décembre 2022, Bucarest, 2022, p. 3-17.

69. „Protopopiatul Ortodox Făgăraş în anii 1843-1844: preoţi şi parohii", în *ACTA TERRAE FOGARASIENSIS, Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat"*, XII, Ed. Muzeul Naţional Brukenthal, Sibiu, 2023, p. 211-222.

70. „Heraldica şaguniană: stemele mitropolitului Andrei baron de Şaguna", în *TABOR*, An XVI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 60-71.

71. „Andrei Baron de Şaguna în rapoartele confidenţiale ale Ministerului Poliției şi ale Biroului de Informaţii de la Viena", în *Mitropolia Ardealului*, Serie nouă, An 3 (38), Nr. 2, Sibiu, 2023, p. 136-169.

72. „The Coats of Arms of Metropolitan Andrei, Baron of Şaguna", în *Transylvanian Review*, Vol. XXXII, No. 4, 2023, p. 77-91.

73. „Mitropolitul Andrei baron de Şaguna (1808-1873). 150 de ani de la trecerea în eternitate", în *Memoriile secţiei de ştiinţe istorice şi arheologie a Academiei Române, Seria V, Tomul XLII*, Ed. Academiei Române, Bucureşti, 2023, p. 259-270.

74. „Revoluţia transilvană de la 1848-1849 în izvoarele bisericeşti: rapoartele protopopilor români ortodocşi şi greco-catolici", în *Arhivele Bistriței, Anul IX, Fascicula 2 (24). „Avram Iancu, erou al națiunii române"*, coord. Mircea-Gelu Buta, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2024, p. 109-123.

75. „Episcopul Andrei Şaguna şi revoluţionarul Avram Iancu între colaborare şi confruntare în anii 1848-1852", în *TABOR*, An XVIII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2024, p. 87-96.

76. „Relaţiile mitropolitului Andrei baron de Şaguna cu preotul cărturar Sava Popovici-Barcianu din Răşinari", în *„Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca", Series Historica*, LXIII, Bucureşti, 2024, p. 159-179.

77. „Andrei Şaguna şi József Eötvös, o amiciţie de o viaţă", în *CRISIA, Muzeul Ţării Crişurilor*, LIV, Oradea, 2024, p. 217-228.

78. „150 Years Since Avram Iancu's Passing into Eternity: A Publishing Retrospective of the Year 2022", în *Transylvanian Review*, Vol. XXXIII, No. 1, 2024, p. 78-93.

79. „The Transylvanian Contribution to the Founding of the Romanian Patriarchate", în *Transylvanian Review*, Vol. XXXIV, No. 1, 2025, p. 36-53.

80. „Istorie şi istoriografie în opera mitropolitului Ioan Irineu Mihălcescu", în *Studia Theologica et Historica Aradensia*, anul VII, nr. 7, Arad, 2025, p. 102-112.

81. „Contribuţia istoricilor clujeni Alexandru Lapedatu şi Ioan Lupaş la înfiinţarea Patriarhiei Române", în *Arhivele Bistriţei*, Anul X, Fascicula 2 (26), Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2025, p. 45-82.

82. „Contribuţia Patriarhului Elie Miron Cristea la înfiinţarea Patriarhiei Române", în *Glasul Bisericii*, Anul LXXXIV, Nr. 4-6, Bucureşti, 2025, p. 277-312.

83. „Episcopul Nicolae Ivan: omul, activitatea, posteritatea", în *TABOR*, An XX, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2026, p. 121-130.

84. „In Memoriam Liviu Maior (1940-2026): un reputat istoric, profesor şi om politic transilvănean", în *TABOR*, An XX, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2026, p. 57-66.

Studii şi capitole în volume colective:

A. În străinătate:

1. „Zwei Leitfiguren der Europäisierung in Siebenbürgen: Andreas Freiherr von Şaguna und Georg Daniel Teutsch", în Harald Heppner (Hrsg.), *Attraktionen und Irritationen. Europa und sein Südosten im langen 19. Jahrhundert,* [Neue Forschungen zur ostmittel- und südosteuropäischen Geschichte/New Researches on East Central and South East European History/Recherches nouvelles sur l'histoire de l'Europe centrale et orientale, Hrsg: Harald Heppner und Ulrike Tischler-Hofer, Band 10], Peter Lang, Berlin, 2019, p. 53-72.

2. „Timotei Cipariu, the First Romanian Scholar of Arabic and Collector of Oriental Books in Transylvania", in *Icons, Ornaments, and Other Charms of Christian Arabic Books, Second Volume of Collected Works of the TYPARABIC Project*, Edited by Oana Iacubovschi, Samuel Noble, and Ioana Feodorov [Early Arabic Printing in the East, edited by Ioana Feodorov, volume 4], De Gruyter, Berlin/Boston, 2024, p. 273-292.

B. În ţară:

1. „Consideraţii privind Aristocraţia şi Burghezia în Germania wilhelmiană", în Nicolae Emilian Bolea, Oana Mihaela Tămaş (coord.), *Sub semnul istoriei. De la debut spre consacrare. Lucrările Sesiunii Naţionale de Comunicări Ştiinţifice Studenţeşti „Anul 2008 la o triplă aniversare. 160 de ani de la revoluţia paşoptistă, 130 de ani de la câştigarea Independenţei, 90 de ani de la Marea Unire", Cluj-Napoca, 15-18 mai 2008*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009, p. 205-214.

2. „Micromonografia demografică a localităţii Cluj-Mănăştur între anii 1850-1900", în Cruciţa-Loredana Baciu, Anamaria Macavei, Roxana Dorina Pop (coord.), *"De la lume adunate..." Lucrările*

Conferinţei Naţionale Viaţă cotidiană, familie, alimentaţie şi populaţie în secolele XVIII-XXI, Cluj-Napoca, 18-19 martie 2011, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, p. 396-408.

3. „Sfânta Taină a Botezului în scrierile teologice ale Mitropolitului Andrei Şaguna", în Viorel Sava, Ioan Dura, Cristian Onica, Andrei Atudori (coord.), *Studia Theologica Doctoralia III*, Ed. Doxologia, Iaşi, 2011, p. 11-23.

4. „Statutul Organic Şagunian şi posibilele influenţe constituţionale săseşti", în *Anuarul Şcolii Doctorale „Istorie. Civilizaţie. Cultură", V*, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2011, p. 192-211.

5. „Un necrolog ″protestant″ săsesc al Mitropolitului Andrei baron de Şaguna", în Anamaria Macavei, Roxana Dorina Pop (coord.), *Scrieri pe alese...Lucrările Conferinţei Naţionale O filă de istorie: om, societate, cultură în secolele XVII-XXI, Cluj-Napoca, 23-24 martie 2012*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012, p. 92-105.

6. „Identitatea confesională a saşilor ardeleni în a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi începutul secolului XX (1848-1920)", în *Anuarul Şcolii Doctorale „Istorie. Civilizaţie. Cultură", VI*, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2012, p. 183-207.

7. „Sfinţii împăraţi Constantin şi Elena în scrierile mitropolitului Andrei Şaguna", în *Credinţă şi viaţă în Hristos. Anuarul Episcopiei Sălajului, anul VI*, Ed. Episcopiei Sălajului, Zalău, 2014, p. 719-731.

8. „Sfântul voievod martir Constantin Brâncoveanu sprijinitor şi ocrotitor al unei instituţii ecleziastice martirice – Mitropolia Ardealului", în Vasile Stanciu, Adrian Podaru (coord.), *Euharistie, Spovedanie, Martiriu. Lucrările Simpozionului internaţional al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (3-5 noiembrie 2014) vol. I*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2014, p. 389-416.

9. „Politica ecleziastică a Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu în Transilvania", în Daniel Alic (coord.), *Taină şi Mărturisire. Lucrările Simpozionului Internaţional „Taină şi mărturisire" – ediţia a VIII-a, Caransebeş, 27-29 aprilie 2014*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeşului, Cluj-Napoca/Caransebeş, 2014, p. 644-672.

10. „Danii şi hrisoave ale voievodului Constantin Brâncoveanu către Mitropolia Ardealului", în *Credinţă şi viaţă în Hristos. Anuarul Episcopiei Sălajului, anul VII*, Ed. Episcopiei Sălajului, Zalău, 2015, p. 537-562.

11. „Ierarhul şi Împăratul: O scrisoare inedită a lui Andrei Şaguna către Franz Joseph", în Daniel Alic (coord.), *Taină şi Mărturisire. Lucrările Simpozionului Internaţional "Taină şi mărturisire", Caransebeş, 13-14 mai 2013*, Ed. Episcopiei Caransebeşului/Ed. Artpress, Timişoara/Caransebeş, 2014, p. 451-465.

12. „Atitudinea conducerii Bisericii Evanghelice din Transilvania faţă de izbucnirea Primului Război Mondial", în Rodica Groza (coord.), *Sebeş, timp regăsit...Lucrările Conferinţei ″100 de ani de la declanşarea Primului Război Mondial. Contribuţia sebeşenilor la război şi Marea Unire″ (5 decembrie 2014)*, Ed. Emma Books, Sebeş, 2014, p. 65-82.

13. „Ctitoriile transilvănene ale Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu", în vol. *Mehedinţi, Istorie, Cultură şi Spiritualitate, vol. 7*, Ed. Mitropolia Oltenie & Ed. Didahia Severin, Drobeta Turnu Severin, 2014, p. 617-627 (în colab. cu Gabriel-Viorel Gârdan).

14. „The Confessional Identity of the Transylvanian Saxons (1848-1920)", în Sorin Mitu (ed.), *Entagled Identities. Regionalism, Society, Ethnicity, Confession and Gender in Transylvania (18th–19th Century)*, Argonaut Publishing, Cluj-Napoca/Symphologic Publishing, Gatineau, 2014, p. 127-159.

15. „Impactul Revoluţiei Paşoptiste asupra Bisericii Ortodoxe din Ardeal", în Ela Cosma (coord.), *Biografii paşoptiste (4). Omagiu dedicat istoricului Gelu Neamţu la împlinirea vârstei de 75 de ani*,

Argonaut Publishing, Cluj-Napoca-România/Symphologic Publishing, Gatineau-Canada, 2014, p. 67-89.

16. „O serie de consideraţii referitoare la păstorirea episcopului Vasile Moga (1810-1845)", în Varga Attila, Iosif Marin Balog (coord.), *Diversitate culturală, realităţi politice şi multiconfesionalism în Transilvania şi Banat (Sec. XVIII-XX). Cercetătorului ştiinţific gr. I dr. Dumitru Suciu la împlinirea vârstei de 70 de ani*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2014, p. 49-61.

17. „Iubirea aproapelui în teologia Sfântului Siluan Athonitul", în Cătălin Pălimaru (ed.), *Părinţii Bisericii între teologie şi cultură*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2014, p. 449-455.

18. „Activitatea şi moştenirea episcopului Vasile Moga în lumina unor documente culese din arhivele de la Viena", în Florin Dobrei (coord.), *Păstori şi păstorire în trecutul Bisericii noastre. Simpozion naţional, Deva, 25-26 septembrie 2015*, Ed. Argonaut/Ed. Episcopiei Devei şi Hunedoarei, Cluj-Napoca/Deva, 2015, p. 439-466.

19. „Ioan Popasu şi Andrei Şaguna, contracandidaţi în cursa pentru scaunul episcopal al Ardealului, aspecte inedite din anii 1845-1848", în Daniel Aron Alic, Lucian Zenoviu Bot (coord.), *Misiune şi propovăduire: anul omagial al misiunii parohiei şi mănăstirii azi; anul comemorativ al sfântului Ioan Gură de Aur şi al marilor păstori de suflete din eparhii; 150 de ani de la întemeierea Episcopiei Ortodoxe Române a Caransebeşului*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeşului, Cluj-Napoca/Caraş-Severin, 2015, p. 490-503.

20. „Primul Război Mondial reflectat în istoriografia şi memorialistica saşilor ardeleni", în Ioan Bolovan, Gheorghe Cojocaru, Oana Mihaela Tămaş (coord.), *Primul Război Mondial: perspectivă istorică şi istoriografică. World War I. A Historical and Historiographical Perspective*, Ed. Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2015, p. 75-84.

21. „Andrei Şaguna şi Alexander Bach", în Iosif Marin Balog, Ioan Lumperdean, Loránd Mádly, Dumitru Ţeicu (coord.), *Multiculturalism, identitate şi diversitate. Perspective istorice. In honorem prof. univ. dr. Rudolf Gräf la împlinirea vârstei de 60 de ani*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2015, p. 261-296.

22. „Crâmpeie din istoria culturală a Episcopiei Caransebeşului: difuzarea cărţii bisericeşti tipărite între 1830-1900 în parohiile Banatului de Munte în lumina unor surse inedite", în Daniel Alic (coord.), *Slujire şi educaţie. Lucrările Simpozionului Internaţional „Slujire şi educaţie, Caransebeş, 9-10 mai 2016*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeşului, Cluj-Napoca/Caransebeş, 2016, p. 622-639.

23. „Organizarea administrativă şi dimensiunea demografică a Bisericii Ortodoxe din Sălaj în a doua jumătate a secolului XVIII", în *Credinţă şi viaţă în Hristos. Anuarul Episcopiei Sălajului, anul VIII*, Ed. Episcopiei Sălajului, Zalău, 2016, p. 501-542.

24. „Doi mari păstori de suflete ai românilor ortodocşi ardeleni în presa de la Leipzig: Vasile Moga şi Andrei baron de Şaguna", în Vasile Stanciu, Cristian Sonea (coord.), *Misiunea parohiei şi a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare. Lucrările simpozionului internaţional de Teologie, Istorie, Muzicologie şi Artă, 3-4 noiembrie, 2015, Vol. I*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2016, p. 431-447.

25. „"My participation in the First World War" The Manuscript Diary of the Transylvanian Saxon, Otto Folberth", în *World War I. The Other Face of the War*, Edited by Ioan Bolovan, Rudolf Gräf, Harald Heppner, Oana Mihaela Tămaş, Romanian Academy/Center for Transylvanian Studies, Cluj University Press, Cluj-Napoca, 2016, p. 133-142.

26. „Sebastian Stanca, memorialist al Primului Război Mondial", în Mihai-Octavian Groza, Gabriela-Margareta Nisipeanu, Iuliu-Marius Morariu (coord.), *Sebastian Stanca (1878-1947). Un cleric cărturar din Sebeșul de altădată*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2016, p. 93-135.

27. „Icoana lui Hristos în teologhisirea lui Karl Christian Felmy", în Casian Ruşeţ (coord.), *Jertfă şi Mărturisire. Lucrările Simpozionului Internaţional „Jertfă şi Mărturisire", Oraviţa, 24-25 aprilie 2017*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeşului, Cluj-Napoca/ Caransebeş, 2017, p. 326-334.

28. „Clujul ortodox – o foaie parohială prea puţin cunoscută din Clujul interbelic", în Carmen Ţâgşorean, Ilie Rad (coord.), *Tradiţii ale presei religioase din România*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, p. 59-70.

29. „O biografie culturală a sfântului mitropolit Andrei Baron de Şaguna", în *Simpozion. Comunicările celui de al XXVI-lea simpozion al cercetătorilor români din Ungaria (Giula, 12-13 noiembrie 2016)*, editor Maria Berényi, Giula, 2017, p. 55-107.

30. „Youcat în limba română. Studiu lingvistic şi abordare teologică ortodoxă", în Vasile Stanciu, Cristian Sonea (coord.), *Educaţie şi Mărturisire. Formarea creştină a tinerilor în spiritul viu al tradiţiei. Simpozionul Internaţional de Teologie, Istorie, Muzicologie şi Artă*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, p. 393-412 (în colab. cu Alexandra-Ioana Dângă).

31. „Temeliile şaguniene ale Catedralei mitropolitane din Sibiu", în Laurenţiu Streza, Nicolae Chifăr, Paul Brusanowski, Emanuel-Pavel Tăvală (coord.), *Magistrul. Omagiu Părintelui Academician Mircea Păcurariu – 85 de ani de viaţă*, Ed. Andreiana/Astra Museum, Sibiu, 2017, p. 623-655.

32. „Mănăstirea Cozia în cartografiile şi descrierile austriece din prima jumătate a secolului al XVIII-lea", în Ştefan Zară (coord.), *Studia Academica Vol. 10. Voievodul Mircea cel Bătrân, apărător al dreptei credinţe şi ctitor de lăcaşuri sfinte*, Ed. Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului, Râmnicu Vâlcea, 2018, p. 15-46.

33. „Preotul unit hunedorean Ştefan Berinde în vâltoarea Marelui Război: refugiul românesc şi convertirea la Ortodoxie", în Florin Dobrei (coord.), *Credinţă-Unitate-Naţiune. Simpozion teologic internaţional (Deva, 19-20 octombrie 2018)*, Felicitas Publishing House/Ed. Episcopiei Devei şi Hunedoarei, Stockholm/Deva, 2018, p. 390-411.

34. „Clerici bănăţeni făuritori ai Marii Uniri", în Adrian Ardeţ, Ioan Bolovan (editori), *Biserică şi naţiune la românii din Banat şi Transilvania. Episcopul Elie Miron Cristea şi Marea Unire*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, p. 23-38.

35. „Scurt istoric al Parohiei Ortodoxe Adormirea Maicii Domnului din Cluj-Napoca", în *Ghidul creştinului ortodox*, ediţie îngrijită de Iosip Cristian, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2018, p. 9-13.

36. „Preotul ortodox Ioan Broşu din Dârstele Braşovului în vâltoarea Marelui Război: un capitol al suferinţei clerului ardelean pentru idealul întregirii neamului", în Victor Spinei, Gheorghe Iacob, Ionuţ Nistor (coord.), *Istorii ale Marelui Război şi ale Unirii de la 1918. Volum al Congresului Naţional al Istoricilor Români, Iaşi, 29 august – 1 septembrie 2018*, Ed. Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, Iaşi, 2019, p. 231-241.

37. „Contribuţii la istoria Săliştei Sibiului: Diploma Imperială inedită din 17 septembrie 1840", în *Cel care a trecut făcând bine: Nicolae Edroiu*, Volum îngrijit de Arhim. dr. Macarie Motogna, dr. Mihai Hasan, dr. Victor Vizauer, Ed. Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2019, p. 155-165 (în colab. cu Vasile Rus).

38. „Preoţi ai Episcopiei Aradului-făuritori ai Marii Uniri", în Cristinel Ioja, Filip Albu, Tiberiu Ardelean (coord.), *Biserica Ortodoxă Română şi Marea Unire de la 1918: contribuţia teologiei arădene*, Ed. Universitaria/Ed. Universităţii „Aurel Vlaicu", Arad, 2019, p. 321-335.

39. „Contribuţia Bisericii Ortodoxe Române din Banat la făurirea şi consolidarea Marii Uniri", în pr. dr. Daniel Alic (coord.), *Duh şi Adevăr. Lucrările Simpozionului „Centenarul bănăţean. Un secol de administraţie românească la fruntariile României" 27-29 iulie 2019*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Partoş, Cluj-Napoca/Timişoara, 2019, p. 77-107.

40. „Mitropolitul Andrei Şaguna-ziditor al unităţii româneşti prin Biserică", în *Simpozion. Comunicările celui de al XXVIII-lea simpozion al cercetătorilor români din Ungaria (Giula, 10-11 noiembrie 2018)*, editor Maria Berényi, Giula, 2019, p. 48-76.

41. „Pr. Dr. Sebastian Stanca (1878-1947): medalion biografic", în *Calendarul Renaşterea*, An II, Nr. 2, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2019, p. 257-272.

42. „Pr. Acad. Ioan Lupaş – făuritor şi memorialist al unirii Transilvaniei cu România/Pr. Acad. Ioan Lupaş – Founder and Memorialist of the Union of Transylvania with Romania", în Corneliu Pădurean, Doru Sinaci (coord.), *Centenarele României, Centenarele Aradului (1918/1919-2018/2019)*, Ed. Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, p. 13-51.

43. „Edificiile religioase fortificate din România", în Corin Braga (coordonator general), *Enciclopedia imaginariilor din România. Vol. IV: Imaginar religios*, vol. coordonat de Ioan Chirilă, Ed. Polirom, Iaşi, 2020, p. 111-127.

44. „Două cărţi patristice traduse şi publicate în 1865 din îndemnul şi cu prefaţa mitropolitului Andrei Şaguna", în Arhim. Dr. Casian Ruşeţ (coord.), *„Comuniune şi comunităţi: Jertfă, slujire, spiritualitate". Lucrările Simpozionului Internaţional: Comuniune şi comunităţi: jertfă, slujire, spiritualitate Caransebeş 6-7 mai 2019*, Ed. Episcopiei Caransebeşului/Ed. Montefano, Caransebeş/Fabriano, 2020, p. 427-447.

45. „Protopopul Aurel Munteanu, martir al poporului român şi mucenic al Bisericii Ortodoxe (1882-1940)", în *Calendarul Renaşterea*, An III, Nr. 3, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2020, p. 307-338.

46. „Mecenatul ortodox român – Iosif Gall (1839-1912): Întregiri biografice", în Liviu Boar, Ioan Bolovan, Laura Stanciu (coord.), *Şcoală, biserică, stat şi naţiune în istoria României: Omagiu profesorului Cornel Sigmirean la împlinirea vârstei de 65 de ani*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2021, p. 445-462.

47. „Activitatea lui Ioan Lupaş ca protopop de Sălişte (1909-1919) în lumina unor izvoare inedite", în Ioan Chirilă, Iuliu-Marius Morariu (coord.), *Personalităţi ale Universităţii Babeş-Bolyai Nr. X. Ioan Lupaş*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 29-64 (în colab. cu Daniela Deteşan).

48. „De la amvon, universitate şi academie în beciurile «Securităţii Poporului»: arestarea preotului profesor dr. Ioan Lupaş în «noaptea demnitarilor» (5-6 mai 1950)", în Ioan Chirilă, Iuliu-Marius Morariu (coord.), *Personalităţi ale Universităţii Babeş-Bolyai Nr. X. Ioan Lupaş*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 159-181.

49. „Pr. Acad. Mircea Păcurariu, o evocare", în † Gurie Georgiu, pr. Florin Dobrei (coord.), *Acad. pr. prof. univ. dr. Mircea Păcurariu (1932-2021) – o viaţă pusă în slujba lui Dumnezeu şi a neamului românesc* –, Ed. Renaşterea/Ed. Episcopiei Devei şi Hunedoarei, Cluj-Napoca/Deva, 2021, p. 271-275.

50. „Părintele Iustin Tira, istoriograf al Bisericii strămoşeşti", în Ioan Chirilă, Cornel-Gheorghe Coprean (coord.), *Slujire şi dăruire. Omagiu Părintelui vicar Iustin Tira*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 309-319.

51. „Sub pajura Habsburgilor: preoţi militari ortodocşi români în armatele Imperiului austriac (1788-1848)", în Gabriel-Viorel Gârdan, Bogdan-Paul Ivanov, Daniela-Luminița Ivanovici (Editori), *Istorie şi Teologie. In Honorem Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb, Vol. II*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 419-457.

52. „«Gripa a bântuit groaznic»: pandemia de gripă spaniolă în Transilvania anului 1918", în Mircea-Gelu Buta (coord.), *Medicii şi biserica, Vol. 19: Provocări medicale, teologice, sociale şi culturale întâlnite în contextul marilor epidemii*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 359-384.

53. „Ținutul Hunedoarei pe harta inginerului austriac Friedrich Schwantz von Springfels din 1722", în Valentin Trifescu, Oana Eugenia Fodor, Vali Ilyeş (coord.), *Județul Hunedoara. Studii de istorie și de cultură locală*, Ed. Muzeului Național Brukenthal/Casa Cărții de Știință, Sibiu/Cluj-Napoca, 2021, p. 72-83.

54. „Orizontul cultural european al personalităţii mitropolitului Andrei baron de Şaguna reliefat de biblioteca, poliglotismul şi călătoriile nemuritorului ierarh", în Gabriel-Viorel Gârdan, Bogdan-Paul Ivanov, Daniela-Luminița Ivanovici (Editori), *Istorie şi Teologie In honorem pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb, vol. I.*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 361-388.

55. „Învestirea Episcopului Nicolae Ivan de către Regele Ferdinand I", în pr. Cristian Baciu, pr. Florin-Cătălin Ghiț (ed.), *Un veac de Eparhie, început în Biserica din Deal*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 49-52.

56. „Episcopia Ortodoxă a Dalmației între Franța napoleoniană și Monarhia habsburgică: evoluție istorică, organizare administrativă, dimensiune demografică (1797-1868)", în Daniel Buda, Dragoş Boicu (coord.), *Fides et Sapientia. Studii în onoarea părintelui nostru Pr. Prof. Univ. Dr. Nicolae Chifăr*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2021, p. 878-899.

57. „In Memoriam Vasile Lechinţan: arhivist, scriitor, dascăl de patriotism şi om al cetăţii", în Vasile Lechinţan, *Revoluţia de la 1848-1849 în comitatele Cluj, Turda şi Scaunul Arieş*, ediţie îngrijită de Ioan Bolovan şi Ela Cosma, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2021, p. 22-30.

58. „Organizarea administrativă şi dimensiunea demografică a Episcopiei Aradului în anii 1843-1844", în Ioan Bolovan, Doru Sinaci (coord.), *Societate, cultură, demografie: Omagiu profesorului Corneliu Pădurean la împlinirea vârstei de 70 de ani*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2022, p. 419-441.

59. „Istoria parohiei Calna: biserică şi comunitate", în Iustin Marchiş (coord.), *Calna 700. Studii şi evocări despre satul transilvănean şi oamenii lui*, Designbooks Publishing House, Bucureşti, 2022, p. 36-67.

60. „Un capitol inedit al relațiilor româno-maghiare din Clujul anului 1904: Inițiativa eșuată a trei avocați, în frunte cu Vasile Indre, de soluționare a „problemei" Episcopiei Ortodoxe Române", în Ioan Bolovan, Melania-Gabriela Ciot (coord.), *Românii și România în context european. Istorie și diplomație. Omagiu profesorului Vasile Puşcaş la împlinirea vârstei de 70 de ani*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2022, p. 877-896.

61. „Cronologie: Episcopul Vasile Flueraş Someşanul", în Raluca Ioana Irimia (coord.), *Preasfințitul Părinte Episcop Vasile Flueraș – Mărturii de suflet* –, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2022, p. 7-14.

62. „Protopopul martir Aurel Munteanu, o evocare", în Mădălin-Sebastian Lung, Dan-Ionuț Lupuțan (coord.), *140 de ani de la naşterea părintelui protopop Aurel Munteanu*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2022, p. 36-43.

63. „Doctorul reghinean Eugen Nicoară, «primul mecenat» şi «cel dintâi ctitor mirean al eparhiei» Clujului", în *Calendarul Renaşterea 2022*, An V, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2022, p. 775-810.

64. „Un precusor al instituirii ierarhiei naţionale în Banat: Protopopul capelan militar Vasile Georgevici. Întregiri biografice şi documentare", în Daniel Alic (coord.)*, Istorie, cultură şi spiritualitate în Banat*, Ed. Partoş/Centrul de Studii Banatice, Timişoara/Vârşeţ, 2022, p. 373-390.

65. „Centenarul Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului şi Clujului (1921-2021)", în Alexandru Simon (ed.), *Oameni şi biserici: şapte secole de istorie scrisă pe Dealul Feleacului*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2022, p. 113-130.

66. „Contribuţia Bisericii Ortodoxe din Ardeal şi Banat la Marea Unire", în Ion Vicovan, Radu Preda, Cristian Barnea (eds.), *Local şi universal în Ortodoxia românească. Creştinismul în postcomunism. Acta Simpozionului Internaţional „Dumitru Stăniloae", Iaşi, ediţiile a VI-a (9-11 mai 2018) şi a VII-a (15-17 mai 2019)*, Ed. Doxologia, Iaşi, 2022, p. 167-194.

67. „Publicaţiile periodice ale Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului şi Clujului, în timpul regimului comunist (1945-1989)", în Cătălin Negoiţă (coord.), *Presa românească în comunism*, Galaţi, Ed. Universităţii „Dunărea de Jos" din Galaţi - Galati University Press, Galaţi, 2022, p. 7-20.

68. „O sută cincizeci de ani de la trecerea în eternitate a lui Avram Iancu. O retrospectivă editorială asupra anului 2022", în Ela Cosma, Varga Attila (coord.), *Avram Iancu – 150 de ani de la moarte. Studii şi comunicări, Colecţia "Avram Iancu – 200 de ani de la naştere" tomul I*, Ed. Argonaut/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2023, p. 57-68.

69. „Pr. Acad. Ioan Lupaş, istoric şi cultivator al memoriei mitropolitului Andrei Şaguna", în Marius Boromiz, Petru-Toader Damian (coord.), *Sfântul Ierarh Andrei Şaguna în evlavia credincioşilor din Mărginimea Sibiului*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, p. 271-287.

70. „Sfântul Mitropolit Andrei Şaguna în douăsprezece portrete şi descrieri deosebite. Restituiri la o sută cincizeci de ani de la înveşnicirea lui", în Marius Boromiz, Petru-Toader Damian (coord.), *Sfântul Ierarh Andrei Şaguna în evlavia credincioşilor din Mărginimea Sibiului*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, p. 381-420.

71. „Alegerea preotului Aurel Munteanu în demnitatea de prim protopop al Huedinului (7/20 februarie 1923)", în Mădălin-Sebastian Lung, Dan-Ionuţ Lupuţan (coord.), *100 de ani de la instalarea părintelui Aurel Munteanu ca protopop ortodox român al Huedinului*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2023, p. 47-52.

72. „Istorie şi isihasm în opera preotului profesor Ilarion V. Felea. Glose pe marginea lucrării Paisie şi paisianismul, apărută la Cluj în 1940", în Cristinel Ioja, Florin Dobrei, Nicolae M. Tang (coord.), *Istorie, cultură şi spiritualitate în secolele XIX-XX, Academia Română şi Teologia arădeană*, Cluj-Napoca/Arad, Presa Universitară Clujeană/Ed. Universităţii "Aurel Vlaicu", 2023, p. 145-161.

73. „Rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru ajutorul cel de sus la orice lucrare a voastră". Din poveţele spre rugăciune ale Sfântului Mitropolit Andrei Şaguna", în Casian Ruşeţ, Alin-Vasile Câmpean (coord.), *Rugăciunea şi mărturisirea în viaţa Bisericii şi relevanţa lor pentru societatea post-modernă. Simpozion internaţional Caransebeş, 2-3 mai 2022*, Ed. Episcopiei Caransebeşului/Centrul de Studii Banatice (Centar za Banatske Studije), Caransebeş/Vârşeţ, 2023, p. 533-554.

74. „Profesorul vienez Josef von Zhishman şi începuturile Facultăţii de Teologie din Cernăuţi: proiecte de organizare, curricula şi selecţia primelor cadre didactice", în Cristinel Ioja, Daniela Popescu, Nicolae M. Tang, Tiberiu Ardelean (coord.), *Art, theology and civilization in the Romanian*

monastic spaces - From monastery schools to theological schools, Presa Universitară Clujeană/Ed. Universităţii „Aurel Vlaicu", Cluj-Napoca/Arad, 2023, p. 147-160.

75. „Preoţi militari greco-catolici în armatele habsburgice din secolul al XIX-lea", în Alexandru Buzalic, Ionuţ Mihai Popescu (eds.), *Istoria şi viitorul unei Biserici – reflecţii la 75 de ani de la intrarea BRU în catacombe* –, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2023, p. 18-31.

76. „Portretele de epocă ale Mitropolitului Andrei Baron de Şaguna: desene, gravuri, xilogravuri, litografii", în Daniel Alic (coord.), *Istorie, cultură şi spiritualitate în Banat, vol. II*, Ed. Partoş/Centrul de Studii Banatice, Timişoara/Vârşeţ, 2023, p. 43-67.

77. „Pr. Alexandru Avram (14 martie 1923-21 mai 2016): un «vrednic slujitor al Bisericii noastre străbune» în perioada comunistă", în Teofil Tia, Adrian Podaru, Grigore Foltiş (coord.), *In honorem Înaltpreasfinţitul Părinte Mitropolit Adrei, la 75 de ani*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2024, p. 33-93.

78. „Pr.acad. Ioan Lupaş (1880-1967), un cărturar ardelean de trei ori întemniţat pentru «Legea românească»", în Marian Zidaru, Andrei Tudor, Stoica Lascu (eds.), *Istorie, geopolitică şi spiritualitate românească la Marea Neagră: Lucrările Conferinţei ştiinţifice internaţionale (Sfânta Mănăstire Dervent, 12-14 august 2021)*, Ed. Etnologică, Bucureşti, 2024, p. 103-130.

79. „Andrei Şaguna şi Avram Iancu între colaborare şi confruntare: Delegaţiile naţionale la Viena din 1849-1851 şi Sinodul Eparhial din martie 1850", în Ioan Bolovan, Ioan Sebastian Bara (coord.*), Avram Iancu – un om între oameni. Lucrările Conferinţei Internaţionale Avram Iancu – 200 de ani de la naştere. Omul, contemporanii, epoca, Deva, 9-10 mai 2024*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2024, p. 495-512.

80. „Asociaţiunea Astra în perioada interbelică", în Mircea Gelu Buta (coord.), *Bioetica de frontieră: libertatea firescului şi firescul mărturisirii*, Colecţia *Medicii şi Biserica, vol. 22*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2024, p. 549-571.

81. „Istoria, istoriografia şi izvoarele arhivistice ale proiectului reîntemeierii Mitropoliei Românilor Ortodocşi din Transilvania şi Ungaria (1864)", în *Îndrumător bisericesc pe anul de la Hristos 2024*, Anul 172, Sibiu, 2024, p. 280-306.

82. „Patriarhul Elie Miron Cristea despre înfiinţarea Patriarhiei Române", în *Îndrumător bisericesc pe anul de la Hristos 2025*, Anul 173, Sibiu, 2025, p. 86-111.

83. „Model de dascăl de istorie şi patriot român ardelean", în Cristian-Claudiu Filip, Leon Cosma, *Nicolae Şteiu: Portretul unui profesor şi istoric ardelean*, Ed. Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2025, p. 85-91.

84. „Presa bisericească ortodoxă din Transilvania între anii 1918 şi 1989", în Nicolae Dascălu (coord.), *Presa bisericească la centenarul Patriarhiei Române. Lucrările Colocviului Naţional de Presă, Bucureşti, 6-8 februarie 2025*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2025, p. 203-234.

85. „Episcopul Ioan Popasu şi mitropolitul Andrei Şaguna. O colaborare exemplară încununată de un elogiu rostit la jubileul şagunian din 1871" în Casian Ruşeţ (coord.), *Episcopia Caransebeşului - 160 de ani de mărturisire şi trăire a credinţei. O aniversare în lumina centenarului Patriarhiei Române. Simpozion Internaţional, Caransebeş, 28-29 aprilie 2025*, Ed. Universităţii „Aurel Vlaicu" din Arad/Ed. Episcopiei Caransebeşului, Arad/Caransebeş, 2025, p. 44-74.

86. „Între pedeapsa autorităţilor şi răzbunarea nobililor după horaiadă: Deportarea căpeteniilor răsculaţilor din Transilvania în Banat", în Ioan Bolovan, Ioan Sebastian Bara (coord.), *Între local şi european: 240 de ani de la martirajul lui Horea, Cloşca şi Crişan. Lucrările Conferinţei Internaţionale*

„Între local și european – 240 de ani de la martirajul lui Horea, Cloșca și Crișan”, Deva, 22-23 mai 2025, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2025, p. 285-305.

87. „Din culisele mișcării separației ierarhice și reînființării Mitropoliei Ortodoxe Române din Imperiul Austriac: memoriul inedit al lui Ioan cavaler de Puşcariu din 20 ianuarie 1862”, în Daniel Alic (coord.), *Istorie, cultură și spiritualitate în Banat, vol. III*, Ed. Partoș/Centrul de Studii Banatice, Timișoara/Vârșeț, 2025, p. 408-426.

88. „Decorațiile și nobilitatea mitropolitului Andrei baron de Șaguna”, în Mircea-Gheorghe Abrudan (coord.), *Ortodoxia transilvană și ierarhii săi în zorii epocii moderne*, Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2026, p. 105-126.

Articole în reviste de istorie, cultură și spiritualitate:

A. În străinătate:

1. „Ctitoriile transilvănene ale Sfântului voievod Constantin Brâncoveanu”, în *Credința. The Faith Magazine*, Vol. LXV, No. 2, Chicago, 2014, p. 6-11 (în colab. cu Gabriel-Viorel Gârdan).

2. „Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu, ocrotitor al Bisericii românești din Transilvania”, în *Candela Nordului, Revistă de spiritualitate și cultură editată de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord/A Spiritual and Cultural Magazine edited by the Romanian Orthodox Diocese of Northern Europe*, An 7-8, nr. 7-8, Stockholm, 2014-2015, p. 61-66.

3. „Vecernie și seară românească la Podersdorf am See”, în *Chemări la Hristos – Rufe zu Christus. Mitteilungsblatt der rumänisch-orthodoxen Kirchengemeinde „Zur heiligen Auferstehung“*, Nr. 78 Iunie 2015 – 78. Ausgabe, Wien, Juni 2015, p. 9-10.

4. „Protopopul Martir Aurel Munteanu († 10 septembrie 1940)”, în *Kryton. Revistă de cultură*, Anul VII, nr. II (13), Madrid, 2024, p. 82-94.

5. „Statutul Organic Șagunian în dezbaterile referitoare la organizarea Bisericii Ortodoxe Române după Marea Unire”, în *Cuvântul. The Word. Le Verbe, Revista Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei*, Anul V, nr. 16, Quebec, 2025, p. 7-12.

B. În țară:

1. „Ziua Învierii. Marea Sărbătoare a Creştinătăţii”, în *Tribuna Afacerilor*, nr. 88, Cluj-Napoca, 2009, p. 13.

2. „Te-am găsit, Doamne! Mărturiile a 12 englezi convertiţi la Ortodoxie”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2010, p. 8.

3. „Iubirea aproapelui în teologia Sfântului Siluan Athonitul”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2010, p. 4.

4. „Din minunile Maicii Domnului: Icoana Preasfintei de la Mânăstirea Horaiţa”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2010, p. 9.

5. „Ortodoxia din Austria”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2010, p. 6.

6. „Intenţia Sfântului Mitropolit Andrei Şaguna de a reînfiinţa Eparhia Clujului”, în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2011, p. 4.

7. „Opera şi moştenirea luminoasă a Mitropolitului Andrei Şaguna (1808-1873), în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2011, p. 6-7.

8. „Teologi clujeni pelerini în Ucraina”, în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2011, p. 7.

9. „Chipul filocalic al părintelui Petroniu Tănase prodromitul”, în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2011, p. 6.

10. „Provinz im Zeitalter der Aufklärung. Siebenbürgen und die Steiermark im Vergleich (Österreichisch-rumänisches Symposion) (Graz, 6-8 March 2010)", în *Colloquia. Journal of Central European History*, Volume XVIII, Cluj-Napoca, 2011, p. 212-214.

11. „Mitropolitul Nicolae Bălan: 130 de ani de la naştere", în *Renaşterea*, Anul XXIII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2012, p. 8.

12. „Mitropolitul Nicolae Bălan: 130 de ani de la naştere (II)", în *Renaşterea*, Anul XXIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2012, p. 8.

13. „Mănăstirea de la Chevetogne – Belgia", în *Renaşterea*, Anul XXIII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2012, p. 9.

14. „Un necrolog săsesc al mitropolitului Andrei Şaguna", în *Telegraful Român*, Anul 161, Nr. 21-24, Sibiu, 1 şi 15 iunie 2013, p. 6.

15. „Mitropolitul Andrei Şaguna – 140 de ani de la naşterea în veşnicie", în *Ziua de Cluj*, Cluj-Napoca, 17 iunie 2013, p. 3.

16. „O biografie austriacă de secol XIX a episcopului Vasile Moga – la 240 de ani de la naşterea lui", în *Telegraful Român*, Anul 162, Nr. 41-44, Sibiu, 1 şi 15 noiembrie 2014, p. 5.

17. „Restaurarea Mitropoliei Ortodoxe a Transilvaniei în lumina Arhivelor de la Viena", în *Telegraful Român*, Anul 162, Nr. 45-46, Sibiu, 1 decembrie 2014, p. 8.

18. „Integrala operei publicistice a părintelui Ene Branişte", în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2014, p. 7.

19. «Brâncoveanu Constantin, Boier vechi şi Domn creştin». Trei sute de ani de la martiriul Sfinţilor Brâncoveni", în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2014, p. 5-6.

20. „Preot dr. Pavel Vesa (1955-2013), un distins istoric al Bisericii străbune", în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2014, p. 8.

21. „Politica bisericească a lui Brâncoveanu în Transilvania", în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate şi atitudine creştină*, Anul X, Nr. 50 (472), Bucureşti, 21 decembrie 2014, p. 6-7.

22. „Sfântul Constantin Brâncoveanu, «Boier vechi şi Domn creştin»", în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate şi atitudine creştină*, Anul XI, Nr. 32 (505), Bucureşti, 16 august 2015, p. 3.

23. „Un necrolog nemţesc al episcopului Vasile Moga († 17 octombrie 1845), în *Telegraful Român*, Anul 163, Nr. 37-40, Sibiu, 1 şi 15 octombrie 2015, p. 9.

24. „Militarizarea Văii Rodnei, rezistenţa românească şi martiriul lui Atanasie Todoran în memoriile lui Michael Conrad von Heydendorff cel Bătrân (1730-1821)", în *Renaşterea*, Anul XXVII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2016, p. 12.

25. „Comunitate şi comuniune ortodoxă românească în Austria", în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate şi atitudine creştină*, Anul XII, Nr. 47 (571), Bucureşti, 27 noiembrie 2016, p. 5.

26. „Portretele episcopului Andrei Baron de Şaguna în Ziarul Ilustrat din Leipzig", în *Telegraful Român*, Anul 164, Nr. 41-44, Sibiu, 1 şi 15 noiembrie 2016, p. 8.

27. „Personalitatea Sfântului mitropolit Antim Ivireanul", în *Renaşterea*, Anul XXVII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

28. „O sută de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial şi suferinţele preoţimii din Transilvania", în *Renaşterea*, Anul XXVII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

29. „Youcat. Câteva reflecţii pe marginea proiectului catehetic al Bisericii Romano-Catolice dedicat tineretului”, în *Telegraful Român*, Anul 164, Nr. 21-24, Sibiu, 1 şi 15 iunie 2016, p. 5.

30. „Un aspect inedit din viaţa Episcopului Nicolae Ivan: capelan militar în rezervă al armatei cezaro-regeşti, între 1883 şi 1884”, în *Renaşterea*, Anul XXVII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 4.

31. „Andrei Şaguna în rapoartele secrete ale Ministerului de Interne de la Viena”, în *Telegraful Român*, Anul 165, Nr. 41-44, Sibiu, 1 şi 15 noiembrie 2017, p. 5, 10.

32. „Amintirile şi Testamentul Patriarhului Justinian”, în *Renaşterea*, Anul XXVIII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2017, p. 2-3.

33. „Părintele Ioan Lupaş (1880-1967): un savant în zeghe”, în *Renaşterea*, Anul XXVIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 2-3.

34. „Participarea României la «Războiul pentru întregirea neamului» şi suferinţele preoţimii române din Transilvania”, în *Oraşul, revistă de cultură urbană*, Anul XII, Nr. 41, Cluj-Napoca, 2017, p. 8-11.

35. „In Memoriam Nicolae Bocşan: la un an de la «mutarea din moarte la viaţă»”, în *Renaşterea*, Anul XXVIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2017, p. 8.

36. „Părintele Petru Toacsen (20 februarie 1927-12 ianuarie 2017)”, în *Renaşterea*, Anul XXVIII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2017, p. 6.

37. „Preoţi din Episcopia Aradului, făuritori ai Marii Uniri”, în *Biserica şi Şcoala*, Anul XCIX (99), Nr. 12, Arad, 2018, p. 2.

38. „Clujul şi Marea Unire de la 1 Decembrie 1918”, în *Semn. Revistă editată de Casa de Cultură a Studenţilor Cluj-Napoca*, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2018, p. 2-5.

39. „Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918”, în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2018, p. 4.

40. „Episcopul Miron Cristea în slujba idealului naţional: poziţiile din octombrie 1918”, în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.

41. „Episcopul Miron Cristea în slujba idealului naţional: noiembrie-decembrie 1918”, în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2018, p. 2-3.

42. „Cultul lui Mihai Viteazul la românii din Transilvania”, în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2018, p. 4-5.

43. „Patriarhul Chiril Lukaris, mărturisitor al unităţii românilor”, în *Lumina de Duminică, Săptămânal de spiritualitate şi atitudine creştină*, Anul XIV, Nr. 34 (660), 26 august 2018, p. 2-3.

44. „Andrei baron de Şaguna–cofondator şi prim preşedinte al Astrei”, în *Astra Năsăudeană*, Serie nouă, anul VI (XIV), nr. 11 (37), 2018, p. 17-21.

45. „Gramata episcopala a mitropolitului Andrei Şaguna”, în *Telegraful Român*, Anul 166, Nr. 21-24, Sibiu, 1 şi 15 iunie 2018, p. 7-8.

46. „Libertate, Unitate şi Frăţie: aspiraţiile românilor în 1848”, în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2018, p. 4.

47. „Promotorii şi făuritorii Unirii Basarabiei cu România în 1918 (I)”, în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.

48. „Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918)”, în *Astra Clujeană*, Anul XIV, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2018, p. 12-15; şi în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2018, p. 4-5.

49. „Mircea cel Bătrân († 31 ianuarie 1418): cavalerul lui Hristos care se odihneşte la Cozia de 600 de ani”, în *Telegraful Român*, Anul 165, Nr. 5-8, Sibiu, 1 şi 15 februarie 2018, p. 9.

50. „In Memoriam – Academicianul Nicolae Edroiu († 10 ianuarie 2018)", în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.

51. „Cugetările teologice și îndemnurile pastorale ale patriarhului Justinian", în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2018, p. 12.

52. „Dejul, centru episcopal ortodox al nordului Transilvaniei la cumpăna secolelor 19-20", în *Astra dejeană*, An XXVI, Nr. 2, Dej, 2019, p. 5-7.

53. „Credința creștină, valoare fundamentală pentru țăranul român", în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul XV, Nr. 46 (723), București, 17 noiembrie 2019, p. 8.

54. „Nicolae Ivan și Nicolae Iorga despre «Episcopia din Cluj», restituiri la centenar", în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2019, p. 4.

55. „Ioan Broșu: un mirean în amvonul catedralei mitropolitane din Sibiu", în *Foaia Diecezană*, An XXV, Nr. 5-6 (291-292), Caransebeș, 2019, p. 32-35.

56. „Preoți militari în campania armatei române din Ungaria, (1919)", în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2019, p. 8-9.

57. „Academicianul Ioan Lupaș: întemeietor al Institutului de Istorie Națională", în *Astra Clujeană*, Anul XV, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2019, p. 14-21.

58. „Mănăstirea Dragomirna, «un rai al desfătării»", în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul XV, Nr. 24 (701), București, 16 iunie 2019, p. 2-3.

59. „Aprecierea academicienilor ardeleni față de episcopul Nicolae Ivan: memoriul inedit din mai 1934 de ridicare la treapta de arhiepiscop", în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2019, p. 4.

60. „Alături de Patriarhul Ecumenic Bartolomeu", în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2019, p. 12.

61. „Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, «o întrupare a duminicii printre noi»", în *Foaia Diecezană*, An XXVI, nr. 11-12 (309-310), Caransebeș, 2020, p. 14-17.

62. „Episcopul Vasile Moga – filantrop și mecena al românilor ardeleni", în *Ziarul Lumina*, Anul XVI, Nr. 217 (4690), București, miercuri, 11 noiembrie 2020, p. 12-13.

63. „Dr. Iosif Gall (1839-1912), un mecenat clujean (I)", în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2020, p. 6.

64. „Dr. Iosif Gall (1839-1912), un mecenat clujean (II)", în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2020, p. 6.

65. „Vocația istoricului și importanța cunoașterii istoriei astăzi", în *Astra Clujeană*, Anul XVI, Nr. 3-4, Cluj-Napoca, 2020, p. 28-32.

66. „Ana Grama la 80 de ani: aniversarea unei mari doamne a istoriografiei și etnomuzeografiei românești", în *Astra Clujeană*, Anul XVI, Nr. 3-4, Cluj-Napoca, 2020, p. 64-66.

67. „Protopopul Aurel Munteanu, 80 de ani de la martiriu", în *Ziarul Lumina*, Anul XVI, Nr. 173 (4646), București, Joi, 10 septembrie 2020, p. 8-9; și în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2020, p. 4.

68. „O mărturie și o lacrimă pentru Sfânta Sofia", în *Telegraful Român*, Anul 168, Nr. 29-32, Sibiu, 1 și 15 august 2020, p. 4.

69. „Părintele Academician Mircea Păcurariu la 88 ani", în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2020, p. 12.

70. „Optzeci de ani de la 28 iunie 1940: «O zi a ruşinei naţionale», când România Mare s-a prăbuşit «fără să tragă o împuşcătură», *Renaşterea*, Anul XXXI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2020, p. 7.

71. „Împăratul Constantin cel Mare: promotorul libertăţii religioase şi actualitatea unui edict de acum 1700 de ani", în *Renaşterea*, Anul XXXI, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2020, p. 4.

72. „Academicianul Ştefan Pascu (1914-1998): omul, istoricul, magistrul", în *Făclia, ziar independent de Cluj*, Anul XXXI, Cluj-Napoca, 13 iunie 2020: https://ziarulfaclia.ro/academicianul-stefan-pascu-1914-1998-omul-istoricul-magistrul/, şi în *Buletin Informativ*, Nr. 5/1, 2020, Cluj-Napoca, august, 2020, p. 27-29.

73. „Biserica în slujba naţiunii: centenarul Consistoriului ortodox din Cluj", în *Astra Clujeană*, Anul XVI, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2020, p. 10-15.

74. „Personalitatea şi testamentul lui Emanuil Gojdu, la 150 de ani de la mutarea sa în veşnicie (3 februarie 1870)", în *Renaşterea*, Anul XXXI, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2020, p. 6 şi în *Calendarul Renaşterea*, Anul IV, Nr. 4, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 81-86.

75. „Testamentul lui Emanuil Gojdu, model de filantropie", în *Ziarul Lumina*, Anul XVI, Nr. 26 (4499), Bucureşti, Luni, 10 februarie 2020, p. 11.

76. „Centenarul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului şi Clujului (1921-2021)", în *Bibliotheca Septentrionalis. Revista Bibliotecii Judeţene „Petre Dulfu" Baia Mare*, An XXIX, Nr. 2 (57), decembrie 2021, p. 101-109.

77. „Preoţi militari în campania armatei române din Ungaria", în *Magazin istoric*, Anul LIV, serie nouă, nr. 12 (657), Bucureşti, 2021, p. 47-51.

78. „Mitropolitul Primat Miron Cristea, autorul titulaturii oficiale a eparhiei Clujului: „A Vadului, Feleacului şi Clujului". Restituiri la centenar (I), în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2021, p. 4.

79. „Octavian Goga şi Nicolae Bălan despre înfiinţarea Eparhiei Vadului, Feleacului şi Clujului. Restituiri la centenar (II)", în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2021, p. 7.

80. „«Împlinirea unei datorii vechi». Preotul academician Ioan Lupaş despre înfiinţarea Eparhiei Clujului. Restituiri la centenar (III)", în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2021, p. 6.

81. „Alegerea primului episcop al Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului şi Clujului. Procesul verbal al sinodului electoral. Restituiri la centenar (IV)", în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2021, p. 4-5.

82. „Hirotonia şi învestitura episcopului Nicolae Ivan Restituiri la centenar (V)", în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2021, p. 6-7.

83. „Instalarea episcopului Nicolae Ivan. Restituiri la centenar VI.", în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2021, p. 7-8.

84. „Împăratul Constantin cel Mare: promotorul libertăţii religioase şi actualitatea unui edict de acum 1700 de an", în *Telegraful Român*, Anul 169, Nr. 17-20, Sibiu, 1 şi 15 mai 2021, p. 3-4.

85. „Centenarul Eparhiei Vadului, Feleacului şi Clujului (1921-2021)", în *Astra Clujeană*, Anul XVII, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2021, p. 10-18.

86. „Episcopul Nicolae Ivan, arhipăstor după modelul şagunian, o evocare la centenarul Eparhiei Clujului", în *Telegraful Român*, Anul 169, Nr. 5-8, Sibiu, 1 şi 15 februarie 2021, p. 4.

87. „Învăţământul Teologic Universitar Ortodox din Cluj (1924-1952). Glose pe marginea unei monografii", în *Astra Clujeană*, Anul XVIII, Nr. 3-4, Cluj-Napoca, 2022, p. 40-46.

88. „Viaţa şi scrierile Sfântului Paisie Velicikovski”, în *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2022, p. 4.

89. „Centenarul unui pelerinaj istoric la Mănăstirea Putna: Episcopul Nicolae Ivan şi ardelenii la mormântul lui Ştefan cel Mare (8/21 septembrie 1922), în *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2022, p. 6.

90. „Centenarul Protopopiatului Ortodox Român Huedin (1 septembrie 2022)”, în *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7 şi în *Calendarul Renaşterea 2023*, Anul VI, Nr. 6, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2023, p. 185-195.

91. „Catedrala, «minunea ce străluceşte azi în faţa ochilor noştri». Restituiri la centenar XI”, în *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

92. „«Episcopia românească a Clujului». Preotul profesor Ioan Lupaş despre importanţa naţională a eparhiei clujene. Restituiri la centenar (VII)”, în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 2.

93. „Corneliu Albu, un ziarist titrat despre „istoria zbuciumată” a Eparhiei Clujului. Restituiri la Centenar (VIII)”, *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

94. „Manifestul avocatului Vasile Indre din 22 octombrie 1904 în „problema episcopiei române greco-orientale” a Clujului. Restituiri la centenar IX”, în *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

95. „Un ctitor de Eparhie: Episcopul Nicolae Ivan”. Caracterizarea emblematică creionată ierarhului de către profesorul Ioan Mateiu. Restituiri la centenar X”, în *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

96. „Catedrala, «minunea ce străluceşte azi în faţa ochilor noştri». Restituiri la centenar XI”, în *Renaşterea*, Anul XXXIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

97. „Viaţa, o «călătorie spre Împărăţia lui Dumnezeu». In Memoriam Arhim. Visarion Joantă († 2 ianuarie 2022)”, în *Foaia Diecezană*, An XXVIII, Nr. 1-2 (323-324), Caransebeş, 2022, p. 26-29.

98. „Keith Hitchins: omul şi istoricul, în viziunea profesorului Vasile Puşcaş”, în *Telegraful Român*, Anul 170, Nr. 9-12, Sibiu, 1 şi 15 martie 2022, p. 5.

99. „Emanuil Gojdu în presa românească a vremii sale”, în *Ziarul Lumina*, Anul XVIII, Nr. 27 (4994), Bucureşti, Miercuri, 9 februarie 2022, p. 8.

100. „Sfântul Mitropolit Andrei Şaguna în zece portrete şi descrieri deosebite. Restituiri la zece ani de la canonizare”, în *Poarta de vest*, Nr. 1/2022, Arad, p. 27-37.

101. „Părintele Dorin Şova la 85 de ani, decanul de vârstă al preoţilor clujeni”, în *Renaşterea*, Anul XXXII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 12.

102. „Sfântul Mitropolit Andrei Şaguna în zece portrete şi descrieri” în *Dacia Creştină. De la Dacia Romană la România creştină. Periodic al Episcopiei Devei şi Hunedoarei*, An XII, Nr. 4/2022, p. 30-40.

103. „Doctorul reghinean Eugen Nicoară, «primul mecenat» şi «cel dintâi ctitor mirean al eparhiei» Clujului”, în *Calendarul Renaşterea 2022*, Anul V, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2022, p. 775-810.

104. „Orologiul Mitropolitului Andrei Şaguna de la Negreni”, în *Renaşterea*, Anul XXXIV, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 4.

105. „Mitropolitul Andrei Şaguna (1808-1873). O evocare la 150 de ani de la trecerea în eternitate”, în *Renaşterea*, Anul XXXIV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2023, p. 6-7, în *Ecouri. Verticalitate prin*

tradiții, cultură și credință, Anul VI, Nr. 8 (68), Turda, 22 noiembrie 2023, p. 3-4 și în *Făclia. Ziar independent de Cluj*, Anul XXXIII, Nr. 10012, Cluj-Napoca, Marți, 28 noiembrie 2023, p. 11.

106. „Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, 150 de ani de la înveșnicire", în *Ziarul Lumina*, Anul XIX, Nr. 117 (5332), București, Miercuri, 28 iunie 2023, p. 12-13.

107. „Mitropolitul Andrei Șaguna (1808-1873). O evocare la 150 de ani de la trecerea în eternitate", în *Calendarul Renașterea 2023*, Anul VI, Nr. 6, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2023, p. 603-620.

108. „O sută de ani de la alegerea și învestirea protopopului Aurel Munteau", în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2023, p. 7.

109. „In Memoriam Karl Christian Vasilij Felmy († 8 iulie 2023)", în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2023, p. 12.

110. „Bichigiu 500", în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2023, p. 6.

111. „Clujenii și Marea Unire de la 1 Decembrie 1918", în *Făclia. Ziar independent de Cluj*, Anul XXXIII, Nr. 10014, Cluj-Napoca, joi-duminică, 30 noiembrie-3 decembrie 2023, p. 12.

112. „Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna", în *Epifania. Revistă de dialog ortodox*, Nr. 67, Iași, decembrie 2023-februarie 2024, p. 124-135.

113. „Tricentenarul bisericii de lemn din Someșu Rece", în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2024, p. 7-8.

114. „Sfințirea noii troițe din localitatea Dumbrava, județul Cluj", în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2024, p. 6-7.

115. „Familia și data nașterii lui Avram Iancu", în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2024, p. 6 și în *Calendarul Renașterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 179-187.

116. „Protopopul Aurel Munteanu erou și martir al națiunii române. Argumente pentru recunoașterea unei realități trăite", în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2024, p. 6 și în *Făclia, ziar independent de Cluj*, anul XXXIV, nr. 10245, marți, 10 septembrie 2024, p. 9 și în *Calendarul Renașterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 215-221.

117. „Avram Iancu, «Eroul Românilor». O evocare a crăișorului munților la bicentenarul nașterii sale", în *ActivEd. Revistă națională de articole și studii privind activitatea educativă*, Nr. 35/octombrie 2024: Număr omagial Avram Iancu 1824-1872, Cluj-Napoca, p. 10-18 și în *Bibliotheca Septentrionalis*, An XXXII, nr. 2 (63), Baia Mare, decembrie 2024, p. 87-94.

118. „Implicarea Bisericii Ortodoxe Române în salvarea evreilor din România în anii 1940-1944: exemplul mitropolitului Nicolae Bălan. Mărturii orale și documentare", în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2024, p. 7 și în *Telegraful Român*, Anul 172, Nr. 37-40, Sibiu, 1-15 octombrie 2024, p. 4-7.

119. „Avram Iancu «Eroul Românilor». O evocare la 200 de ani de la nașterea lui", în *Epifania. Revistă de dialog ortodox*, nr. 69, Iași, 2024, p. 148-156.

120. „Andrei baron de Șaguna, cofondator al Asociațiunii ASTRA", în *Astra Clujeană*, An XX, Nr. 1-4, Cluj-Napoca, 2024, p. 3-10.

121. „Învățământul teologic universitar clujean, la centenar", în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 12, Cluj-Napoca, decembrie 2024, p. 8, și în *Calendarul Renașterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 317-325.

122. „Baron de Şaguna. Andrei Baron de Şaguna", în *Şcoala Noastră*, Nr. 15, Bucureşti, 2024, p. 38-39.

123. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: I. Unificarea ierarhică, canonică şi statutară a Bisericii Ortodoxe Române", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2025, p. 4 şi în *Telegraful Român*, Anul 173, Nr. 1-4, Sibiu, 1-15 ianuarie 2025, p. 1-2, 4.

124. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: II. Înfiinţarea Patriarhiei Române prin decizie sinodală şi lege organică", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 2 (418), Cluj-Napoca, 2025, p. 4 şi în *Telegraful Român*, Anul 173, Nr. 5-8, Sibiu, 1-15 februarie 2025, p. 1-2, 4.

125. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: III. Patriarhul Miron Cristea despre înfiinţarea Patriarhiei Române", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, serie nouă, Nr. 4 (420), Cluj-Napoca, 2025, p. 8.

126. „Contribuţia transilvănenilor la înfiinţarea Patriarhiei Române", în *Calendarul Renaşterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 417-456.

127. „Gânduri la aniversarea profesorului, istoricului şi omului Ioan-Aurel Pop", în *Eroii Neamului*, Serie nouă, Anul XVII, Nr. 1 (62), Satu Mare, 2025, p. 13-15.

128. „Centenarul Patriarhiei Române. File de istorie", în *Eroii Neamului*, Serie nouă, anul XVII, Nr. 2 (63) Satu Mare, 2025, p. 14-23.

129. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: IV. Recunoaşterea Patriarhiei Române de către Bisericile Ortodoxe locale", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 5 (421), Cluj-Napoca, 2025, p. 4.

130. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: V. Ideea fondatoare a preotului Gheorghe Ciuhandu", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 7 (423), Cluj-Napoca 2025, p. 6-7 şi în *Telegraful Român*, Anul 173, Nr. 17-20, 1 şi 15 mai 2025, p. 1-2, 3.

131. „Implicarea Bisericii Ortodoxe Române în salvarea evreilor: exemplul mitropolitului Nicolae Bălan", în *Ziarul Lumina*, Anul XXI, Nr. 145 (5848), Miercuri, 6 august 2025, p. 12-13.

132. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: VI. Argumentele savantului Nicolae Iorga", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 8 (424), Cluj-Napoca, 2025, p. 6 şi în *Telegraful Român*, Anul 173, Nr. 21-24, 1 şi 15 iunie 2025, p. 3-4.

133. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: VII. Aportul ministrului Alexandru Lapedatu", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 9 (425), Cluj-Napoca, 2025, p. 6.

134. „Andrei Şaguna şi Ioan Popasu de la contracandidaţi ai scaunului episcopal ardelean la colaboratori fideli", în *Foaia Diecezană*, an XXXI, nr. 7-8 (365-366), Caransebeş, 2025, p. 22-28.

135. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice şi documentare: VIII. Pledoaria lui Ioan Lupaş", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 10 (426), Cluj-Napoca, 2025, p. 6.

136. „Cum am trăit sfinţirea picturii Catedralei Naţionale", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 11 (426), Cluj-Napoca, 2025, p. 6 şi în *Calendarul Renaşterea 2026*, Anul IX, Nr. 9, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2026, p. 175-180.

137. „Sfânta Anastasia Şaguna (1785-17 ianuarie 1836)", în *Renaşterea*, Anul XXXVI, Nr. 12 (426), Cluj-Napoca, 2025, p. 6.

138. „Episcopul Nicolae Ivan, 90 de ani de la trecerea la Domnul", în *Ziarul Lumina*, Anul XXII, Nr. 21 (5968), Miercuri, 4 februarie 2026, p. 8-9.

139. „«Un mare ierarh: Episcopul Nicolae Ivan»". Necrologul publicat de pr. acad. Ioan Lupaş în presa epocii", în *Renaşterea*, Anul XXXVII, Nr. 2 (430), Cluj-Napoca, februarie 2026, p. 3.

140. „Centenarul Patriarhiei Române. O retrospectivă asupra anului 2025”, în *Calendarul Renașterea 2026*, Anul IX, Nr. 9, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2026, p. 145-173.

141. „In Memoriam Ioana Vlasiu (1943-2026)”, în *Renașterea*, Anul XXXVII, Nr. 6 (434), Cluj-Napoca, 2026, p. 2.

Traduceri de studii:

1. Hans Schwarz, „Luther şi turcii”, în *Tabor*, Anul X, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2016, p. 67-74.

Ediții de lucrări științifice:

1. Ioan Lupaș, „Influența Reformei asupra Bisericii românești din Ardeal în secolul XVI”, în *TABOR*, Anul XI, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2017, p. 5-14.

2. Sebastian Stanca, „Istoricul Episcopiei Clujului”, în *TABOR*, Anul XV, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2021, p. 83-95.

3. Ilarion V. Felea, „Paisie şi Paisianismul”, în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2022, p. 91-108.

4. Nicolae Colan, „Pomenirea mitropolitului Andrei Șaguna”, în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 93-97.

5. Ioan Lupaș, „Sufletul lui Șaguna, discurs comemorativ”, în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 101-112.

6. Ioan Lupaș, „În amintirea lui Avram Iancu”, în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2024, p. 101-105.

7. Keith Hitchins, „Avram Iancu şi revoluția europeană de la 1848”, în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2024, p. 87-91.

Prefețe:

1. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Laudă perseverenței istoricilor tineri”, în Nicolae Dumbrăvescu, Gheorghe Dumbrăvescu (coord.), *Tineri istorici şi cercetările lor, Vol. V*, Nicolae Dumbrăvescu, Ed. Argonat, Cluj-Napoca, 2018, p. 9-10.

2. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Cuvânt înainte” la Marius Boromiz (coord.), *Să iei viața de coarne și să câștigi. Volumul I. Versuri uitate din Marele Război. Cântece și doine cătănești*, Ed. Armanis, Sibiu, 2020, p. 7-11.

3. Mircea-Gheorghe Abrudan, „In Honorem Profesor Rudolf Gräf, cu prilejul aniversării a 65 de ani”, în *Astra Sabesiensis*, Nr. 6, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2020, p. 9-13.

4. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață” la Marius Câmpeanu, *Participarea românilor din comuna Cernești la Primul Război Mondial*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2022, p. 7-9.

5. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață”, la Pr. Dr. Ioan Emanuel Căşvean, *Spiritualitate, mistică şi etnocrație în gândirea lui Nichifor Crainic – ipostaze de actualitate* –, Ed. Lumen, Iaşi, 2023, p. 7-11.

6. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață. O binevenită recuperare memorială şi istoriografică”, la Răducu Ruşeț, *Oltenia mea. O cărticică teologică rămasă de la Gheorghe Borziac*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2023, p. 13-16.

7. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: Recitind biografiile și operele Cantemireștilor prin peniţa scriitoarei Maria Vaida”, la Maria Vaida, *Dinastia cantemireștilor*, Ed. Ro.cart, București, 2023, p. 9-11.

8. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Cronica unui sat transilvănean de la poalele Vlădesei”, în Pr. Gheorghe-Dragoș Braica, *Ciuleni. Satul de la poalele Vărateculuі*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, p. 9-11.

9. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: O carte de istorie a Ortodoxiei maramureșene”, la Pr. Dorel Michiș, *Baia Mare: file din istoria bisericească a ultimului secol*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2023, p. 7-11.

10. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață. Efigiile academicianului Ioan Lupaș: istoric, profesor, preot și om al cetății”, în Răzvan Mihai Neagu, Cătălin Varga, *Elite și curaj în timpul Primului Război Mondial: Preotul savant Ioan Lupaș și arta discursului omiletic în anii Marelui Război*, Ed. Muzeului Național al Unirii Alba Iulia, Alba Iulia, 2024, p. 11-14.

11. CȘ II Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: Un vrednic slujitor al Bisericii Ortodoxe Române din ținutul Băii Mari” în Pr. Dorel Michiș, *Alecsiu Latiș – o viață de mărturisire, slujire și apostolat la Baia Mare*, Ed. Bibliotecii Județene „Petre Dulfu”, Baia Mare, 2024, p. 9-12.

12. CȘ II Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață” în Ioan Popa, Paraschiva Muntean (coord.), *Școala Generală Nr. 9 / „Mihai Eminescu” Sibiu (1975-2010). Monografie*, Sibiu, 2025, p. 7-8.

13. CȘ II Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: Profile ale unor dascăli de vocație”, în Cristian-Claudiu Filip, Horea-Dorin Matiș, Doru Ioan Rus, Gheorghe Sobec, *Catalogul cadrelor didactice din Huedin la catedra veșniciei*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2025, p. 3-4.

14. CȘ II Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: Mărturii documentare despre Ortodoxia sătmăreană a secolului XX”, în Daniela Bălu, *105 ani de la recunoașterea oficială a primei Parohii Ortodoxe Române din orașul Satu Mare – „Adormirea Maicii Domnului”*, Ed. Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2025, p. 7-10.

15. CȘ II Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Cuvânt înainte”, în Pr. prof. Nicolae Feier, *Patriarhul Elie Miron Cristea: originea crucii patriarhale. Documente privind viața și activitatea patriarhului Elie Miron Cristea: culegere de texte comentate*, volum prilejuit de împlinirea a 100 de ani de la ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rang de Patriarhie, Ed. Nosa Nostra, Bistrița, 2025, p. 10-12.

<u>Recenzii și note de lectură:</u>

1. Denis de Rougemont, *Partea Diavolului*, traducător Mircea Ivănescu, Ed. Humanitas, București, 2006, 220 p., în *TABOR*, Anul II, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2008, p. 88-89.

2. Anthony Meredith, *Capadocienii*, traducere de Pr. Constantin Jinga, Ed. Sophia, București, 2008, 248 p., în *TABOR*, Anul II, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2009, p. 97-99.

3. Gabriel-Viorel Gârdan, *Episcopia Ortodoxă Română din America – parte a Ortodoxiei Americane*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007, 570 p., în *TABOR*, Anul III, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2009, p. 95-97.

4. Enzo Bianchi, *Introducere în lectura duhovnicească a Scripturii, Cuvânt și rugăciune (cu traducerea integrală a scrierilor lui Guigo II Cartusianul)*, traducere Maria-Cornelia Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2009, 216 p., în *TABOR*, Anul III, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2009, p. 97-99.

5. Mihai Copăceanu, *Ortodoxie la Oxford. Te-am găsit Doamne! Mărturii a 12 englezi convertiți la Ortodoxie*, Ed. Deisis, Sibiu, 2010, 183 p., în *TABOR*, Anul IV, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2011, p. 94-96.

6. Karl Christian Felmy, *Das Buch der Christus-Ikonen*, Herder Verlag, Freiburg-Basel-Wien, 2004, 192 p., în *TABOR*, Anul IV, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2010, p. 93-95.

7. Adelbert Denaux, *Studies in the Gospel of Luke. Structure, Language and Theology*, Lit Verlag, Berlin, 2010, 386 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2011, p. 95-97.

8. Laurenţiu Streza, Vasile Oltean, *Mitropolitul Andrei Şaguna în documentele din Şcheii Braşovului vol. I.-II.-III.-IV.*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2008-2010, 805 + 701 + 440 + 805 p. + ilustraţii, în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Historia*, Volumul 55, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2010, p. 138-140, şi în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VII, Nr. 4, octombrie-decembrie, Bucureşti, 2011, p. 291-296.

9. Filotei Sinaitul, *Trezia minţii şi cerul inimii. Integrala scrierilor*, studiu introductiv şi text stabilit de monahul Raffaele Ogliari, trad. şi argument de diac. Ioan Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2009, 189 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VII, Nr. 1, Bucureşti, 2011, p. 279-283.

10. *Andrei Şaguna, Teologia Pastorală pentru preoţii de lege răsăriteană*, ediţie îngrijită şi prefaţată de pr. Emil Cioară, la împlinirea a 200 de ani de la naşterea Mitropolitului Andrei Şaguna (1808-1873), Ed. Universităţii din Oradea, Oradea, 2008, 200 p., în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Volume 56, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2011, p. 294-296.

11. Paul Brusanowski, *Rumänisch-orthodoxe Kirchenordnungen (1786-2008). Siebenbürgen – Bukovina – Rumänien*, Schriften zur Landeskunde Siebenbürgens, Band 33, Böhlau Verlag, Köln Weimar Wien, 2011, XII + 611 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2011, p. 119-122.

12. Paul Brusanowski, *Reforma constituţională din Biserica Ortodoxă a Transilvaniei între 1850-1925*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007, 294 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2011, p. 90-93.

13. Arhimandrit Dumitru Cobzaru, *Monografia Mânăstirii „Adormirea Maicii Domnului" Nicula*, ediţia a IV-a, Ed. Ecclesia, Nicula, 2010, 136 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2011, p. 94-96.

14. Justo L. Gonzalez, *Ghid pentru studiul Istoriei Bisericeşti*, traducere Cezar Login şi Gabriel-Viorel Gârdan, ediţie, studiu introductiv şi bibliografie de Gabriel-Viorel Gârdan, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010, 160 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2011, p. 88-90.

15. Arhimandritul Zaharia Zaharou, *Lărgiţi şi voi inimile voastre! (2 Corinteni 6:13). Lărgirea inimii în teologia Sfântului Siluan Athonitul şi a Stareţului Sofronie de la Essex*, traducere de monahia Mariam Vicol în colaborare cu monahiile Tecla şi Fevronia de la Essex, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 293 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2011, p. 88-90.

16. Arhim. Sofronie, *Din Viaţă şi din Duh*, traducere din limba română de ierom. Rafail Noica, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2010, 60 p., în *Renaşterea*, Anul XXII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2011, p. 6.

17. Părintele Adrian Făgeţeanu, *Viaţa mea. Mărturia mea, interviuri de Andrei Dârlău*, Ed. Areopag, Bucureşti, 2011, 192 p., în *Renaşterea*, Anul XXIII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2012, p. 6.

18. Savatie Baştovoi, *Biserica şi şcoala în politica Rusiei de la Lenin la Kuraev. Lecţie de religie pentru politicieni*, Ed. Cathisma, Bucureşti, 2011, în *Renaşterea*, Anul XXIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2012, p. 9.

19. Savatie Baştovoi, *Cronici Ortodoxe*, Ed. Cathisma, Bucureşti, 2011, 184 p., în *Renaşterea*, Anul XXIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2012, p. 8.

20. Macarie Drăgoi, *Ortodocşi şi Greco-Catolici în Transilvania (1867-1916). Convergenţe şi Divergenţe*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 465 p., în *TABOR*, Anul VI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2012, p. 97-100.

21. Ernst Christoph Suttner, *Unirea Bisericii în Transilvania*, traducere din limba germană de Lorin Ghiman, Ed. Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuş, 2010, 60 p., în *TABOR*, Anul VI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2012, p. 94-96.

22. Ilka Piepgras, *Meine Freundin, die Nonne*, Knaur Taschenbuch Verlag, München, 2011, 296 p., în *TABOR*, Anul VI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2012, p. 96-98.

23. Mircea Păcurariu, *Uniaţia în Transilvania în trecut şi astăzi*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2010, 114 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2012, p. 100-101.

24. *Andrei Şaguna. Corespondenţa I/1*, Ediţie, studiu introductiv şi note de Nicolae Bocşan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Pavel Vesa, Bogdan Ivanov, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2005, 568 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VIII, Nr. 4, Bucureşti, 2012, p. 288-291.

25. *Andrei Şaguna. Corespondenţa I/2*, Ediţie, studiu introductiv şi note de Nicolae Bocşan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Bogdan Ivanov, Vasa Lupulovici, Ioan Herbil, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007, 308 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VIII, Nr. 4, Bucureşti, 2012, p. 291-293.

26. *Andrei Şaguna. Corespondenţa II*, Ediţie, studiu introductiv şi note de Nicolae Bocşan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Beatrice Dobozi, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008, 609 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, Bucureşti, 2014, p. 287-289.

27. *Andrei Şaguna. Corespondenţa III*, Ediţie, studiu introductiv şi note de Nicolae Bocşan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009, 485 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, Bucureşti, 2014, p. 289-292, şi în *TABOR*, Anul IV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2010, p. 93-95.

28. *Andrei Şaguna. Corespondenţa IV*, Ediţie, studiu introductiv şi note de Nicolae Bocşan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 269 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, Bucureşti, 2014, p. 292-295, şi în *TABOR*, Anul VII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2013, p. 95-98.

29. *Andrei Şaguna. Corespondenţa V*, Ediţie, studiu introductiv şi note de Nicolae Bocşan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 287 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, Bucureşti, 2014, p. 296-298, şi în *TABOR*, Anul VII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2013, p. 93-94.

30. Lewis J. Patsavos, *Valenţele duhovniceşti ale sfintelor canoane*, traducere din limba engleză de Emanuel P. Tăvală, Ed. Andreiana, Sibiu, 2012, 158 p., în *Renaşterea*, Anul XXIV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2013, p. 4.

31. Alexandru Moraru, Ioan Bolovan, *Ortodoxia în Transilvania. Aspecte istorico-statistice privind oraşul Cluj în anul 1922*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 114 p., în *Renaşterea*, Anul XXIV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2013, p. 8.

32. Marius Oprea, *Adevărata călătorie a lui Zahei: V. Voiculescu şi taina Rugului Aprins*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2008, 317 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2013, p. 97-101.

33. Nicolai Staab, *Rumänische Kultur, Orthodoxie und der Westen. Der Diskurs um die nationale Identität in Rumänien aus der Zwischenkriegszeit*, *Erfurter Studien zur Kulturgeschichte des Orthodoxen Christentums*, Band 5, Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 2011, 379 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2013, p. 115-117.

34. Neagu Djuvara, *Există istorie adevărată? Despre relativitatea generală a istoriei. Eseu de epistemologie*, Ediţia a IV-a, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2009, 150 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 4, Cluj-

Napoca, 2013, p. 93-96 (în lb. română) şi în *Studia Universitatis „Babeş-Bolyai", Historia*, Volume 56, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2011, p. 156-162 (în lb. engleză).

35. Enzo Bianchi, *Ascultând Cuvântul – pentru lectura duhovnicească a Scripturii în Biserică*, în româneşte de Maria Cornelia Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2011, 160 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2013, p. 98-100.

36. Ioan-Vasile Leb, Gabriel-Viorel Gârdan, Marius Eppel, Pavel Vesa, *Instituţii Ecleziastice. Compendiu de Legislaţie Bisericească (Secolul al XIX-lea)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010, 360 p., în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Volume 58, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2013, p. 311-313.

37. Gerald Volkmer, *Die Siebenbürgische Frage (1878-1900). Der Einfluss der rumänischen Nationlbewegung auf die diplomatischen Beziehungen zwischen Österreich-Ungarn und Rumänien*, Studia Transylvanica, Band 31, Böhlau Verlag, Köln-Weimar-Wien, 2004, în *Transylvanian Review*, Vol. XXII, No. 1, 2013, p. 150-153.

38. Mircea Păcurariu, *Cultura teologică românească. Scurtă prezentare istorică*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2011, 311 p., în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2014, p. 7.

39. *Sfântul Iustin Filosoful-Martir. Dosarul autobiografic, hagiografic şi liturgic*, realizat de diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2011, 173 p., în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2014, p. 4.

40. Mircea Păcurariu, *O viaţă închinată Bisericii şi Neamului. Sfântul ierarh Andrei Şaguna, Mitropolitul Transilvaniei*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2012, 508 p., în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2014, p. 7.

41. Ruxandra Moaşa Nazare, *Sub semnul lui Hermes şi al lui Pallas. Educaţie şi societate la negustorii ortodocşi din Braşov şi Sibiu la sfârşitul secolului al XIX-lea*, Ed. Academiei Române, Bucureşti, 2010, XIX + 295 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2014, p. 105-107.

42. Ivan Sokolov, *The Church of Constantinople in the Nineteenth Century. An Essay in Historical Research*, Foreword by His All-Holiness the Ecumenical Patriarch Bartholomew, Preface by Metropolitan Kallistos Ware, Translated by Hieromonk Nikolai Sakharov, [Byzantine and Neohellenic Studies Vol. 7, edited by Andrew Louth and David Ricks], Peter Lang AG, International Academic Publishers, Oxford-Bern-Berlin-Bruxelles-Frankfurt am Main-New York-Wien, 2013, XVI + 1025 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2014, p. 93-96.

43. Laurenţiu Streza, Vasile Oltean, *Sfântul Constantin Brâncoveanu şi braşovenii*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2014, 444 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2014, p. 101-102.

44. Hans-Dieter Döpmann, *Die orthodoxen Kirchen in Geschichte und Gegenwart*, 2. Überarbeitete und ergänzte Auflage, Trierer Abhandlungen zur Slavistik, Band 9, Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien, 2010, 364 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 3, martie, Cluj-Napoca, 2014, p. 97-99 (în lb. română), şi în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 3, Bucureşti, 2014, p. 275-279 (în lb. germană).

45. Macarie Drăgoi, *Ortodocşi şi greco-catolici în Transilvania (1867-1916). Contribuţii documentare I/1-4, Schimbarea identităţii confesionale, cazurile Apahida, Băgaciu, Rogoz, Gothatea, Stârciu cu filia Pria, Săcel cu filia Dragomireşti*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013, 281 + 394 + 352 + 534 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2014, p. 91-92.

46. Steven Runciman, *Marea Biserică în captivitate. Un studiu referitor la Patriarhia Constantinopolului din perioada premergătoare cuceririi turceşti până la Marele Război de Independenţă*, traducere din limba engleză de Mihai-Silviu Chirilă, Ed. Sophia, Bucureşti, 2013, 486

p., în *Astra Salvensis*, an II, nr. 3, Salva, 2014, p. 212-213 şi în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2014, p. 6.

47. Daniel Alic, *Eparhia Caransebeşului în perioada păstoririi episcopului Miron Cristea (1910-1919). Biserică şi societate*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeşului, Cluj-Napoca/Caransebeş, 2013, 449 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 3, Bucureşti, 2014, p. 275-279.

48. Arhimandrit Zaharia Zaharou, *Cunoscute mi-ai făcut mie căile vieţii (Ps. 15,11)*, Ed. Episcopiei Devei şi Hunedoarei, Deva, 2015, 186 p., în *Renaşterea*, Anul XXVI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2015, p. 12.

49. *Istoria Bisericii Ortodoxe Bulgare. Scurtă introducere*, traducere din limba bulgară de Gheorghiţă Ciocioi, Ed. Sophia, Bucureşti, 2015, 117 p., în *Renaşterea*, Anul XXVI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2015, p. 10.

50. Mircea Păcurariu, *Dicţionarul teologilor români*, ediţia a III-a, revăzută şi adăugită, Ed. Andreiana, Sibiu, 2014, 723 p. în *Renaşterea*, Anul XXVI, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2015, p. 6.

51. Sebastian Nazâru, *Mucenicia Brâncovenilor. O analiză a surselor istorice*, Ed. Cuvântul Vieţii a Mitropoliei Munteniei şi Dobrogei, Bucureşti, 2014, 117 p., în *Renaşterea*, Anul XXVI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2015, p. 4.

52. David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, ediţia a 2-a revăzută, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 2013, 620 p., în *Renaşterea*, Anul XXV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2015, p. 12.

53. Hans-Georg Beck, *Istoria Bisericii Ortodoxe din Imperiul Bizantin*, traducere din limba germană şi studiu introductiv Vasile Adrian Carabă, Ed. Nemira, Bucureşti, 2012, 532 p., în *Renaşterea*, Anul XXVI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2015, p. 7.

54. Thomas Mark Németh, *Josef von Zhishman (1820-1894) und die Orthodoxie in der Donaumonarchie*, coll. *Kirche und Recht*, vol. 27, Verlag Plöchl Druck GmbH, Freistadt, 2012, 402 p. + 8 ilustraţii, în *Studii Teologice*, seria a III-a, Anul XI, Nr. 3, Bucureşti, 2015, p. 281-286.

55. Macarie Drăgoi (ed.), *Artisan of Christian Unity between North and East: Nathan Söderblom. His correspondence with Orthodox personalities (1896-1931)*, Ed. Felicitas, Stockholm, 2014, 559 p., în *Studii Teologice*, seria a III-a, Anul XI, Nr. 3, Bucureşti, 2015, p. 287-291.

56. Sebastian Rimestad, *The Challenges of Modernity to the Orthodox Church in Estonia and Latvia (1917-1940)*, [Erfurter Studien zur Kulturgeschichte des Orthodoxen Christentums, Band 6], Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien, 2012, 333 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2015, p. 89-91.

57. Ioan Bolovan, *Primul Război Mondial şi realităţile demografice din Transilvania. Familie, moralitate şi raporturi de gen*, Cluj-Napoca, Ed. Şcoala Ardeleană, 2015, 207 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2015, p. 90-93.

58. Emanuel Tăvală, *Nicolae-Nifon Bălăşescu – între „călugărul chirovag" şi „luceafărul rătăcitor"*, Ed. Universităţii „Lucian Blaga" din Sibiu, Sibiu, 2012, 294 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2015, p. 101-103.

59. Martin Tamcke, *Das Orthodoxe Christentum*, 2., durchgesehene Auflage, Verlag C.H.Beck, München, 2007, 112 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2015, p. 94-97.

60. Gheorghe Fleşer, Ioana Rustoiu, Ana Dumitran, *Biserici româneşti de zid din judeţul Alba, vol. I, Protopopiatul Ortodox Sebeş*, Ed. Altip, Alba Iulia, 2005, 236 p., în *Astra Sabesiensis*, An I, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2015, p. 197-199.

61. *Regimentul I românesc de graniță (nr. 16) din Transilvania de la înființare până la sfârșitul războaielor napoleoniene (1762-1815)*, ediție, traducere, studiu introductiv, note explicative și anexe de Costin Feneșan, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015, 302 p. + VIII ilustrații, în *Astra Salvensis*, An III, Nr. 6, Salva, 2015, p. 208-212.

62. Shanti Sumartojo, Ben Wellings (eds.), *Nation, Memory and Great War Commemoration: Mobilizing the Past in Europe, Australia and New Zeeland*, Oxford-Bern-Berlin-Bruxelles-Frankfurt am Main-New York-Vienna, Peter Lang, 2014, în *Transylvanian Review*, Vol. XXIV, No. 4, 2015, p. 156-159.

63. Teodor V. Păcățian, *Mitropolitul Ioan Meţianu (1828-1916)*, ediție îngrijită și adăugită de Vasile Oltean și Nicolae Blaj, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 632 p., în *TABOR*, Anul X, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2016, p. 89-90.

64. Helmut Rumpler, Anatol Schmied Kowarzik, *Die Habsburgermonarchie 1848-1918, Band XI, Die Habsburgermonarchie und der Erste Weltkrieg 2. Teilband Weltkriegsstatistik Österreich-Ungarn 1914-1918. Bevölkerungsbewegung, Kriegstote, Kriegswirtschaft*, Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2014, 425 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 223-226.

65. Laurenţiu Mănăstireanu, *Viață religioasă în nordul Dobrogei (1878-1918)*, Series Minerva I, Homines et mores 7, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015, 782 p., în *TABOR*, Anul X, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2016, p. 97-101.

66. *Senatul militar român central al ofițerilor și soldaților din Viena (31 octombrie – 27 noiembrie 1918).* Ediție, note și studiu introductiv de Mihai-Octavian Groza, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2015, 245 p., în *Transilvania*, serie nouă, Anul XLIV (CXLVIII), Nr. 3/2016, Sibiu, p. 92-94.

67. Adam Markus, *Die Geschichte des ungarischen Nationalismus*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2013, în *Transylvanian Review*, Vol. XXV, No. 3, 2016, p. 145-148.

68. Nicolae Bocșan, Ion Cârja, *Die Rumänische Unierte Kirche am Ersten Vatikanischen Konzil*, Neue Forschungen zur ostmittel- und südosteuropäischen Geschichte, Band 4, Herausgegeben von Harald Heppner und Ulrike Tischler-Hofer, Peter Land Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien, 2013, în *Transylvanian Review*, Vol. XXV, No. 1, 2016, p. 143-147.

69. Mircea Păcurariu, *Cărturari sibieni de altădată*, ediție întregită și adăugită, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 917 p., în *TABOR*, Anul X, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2016, p. 99-101.

70. Pr. Acad. Mircea Păcurariu, *Tiparul în Biserica Ortodoxă Română*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2016, 335 p. + 100 ilustrații, în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2016, p. 10.

71. Konstantin Nikolakopoulos, *Imnografia ortodoxă la început și astăzi. Dicționar de termeni liturgici și imnologici*, traducere de diac. Alexandru Ioniță, editată sub coordonarea științifică a Prof. Dr. Adrian Marinescu, Ed. Basilica, București, 2015, 164 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2016, p. 5.

72. Martin Tamcke, *Creștinii din Tur Abdin. O introducere în istoria Bisericii Ortodoxe Siriace*, traducere de Dragoș Boicu, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 238 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

73. Ene Branişte, *Explicarea tainelor de inițiere. Botezul, Mirungerea și Sfânta Euharistie în literatura creștină*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 256 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2016, p. 9.

74. *Cuviosul Paisie de la Neamț Velicikovski, Autobiografia și Viețile unui stareț urmate de Așezăminte și alte texte*, ediția a III-a adăugită, studiu introductiv pr. Elia Citterio, ediție îngrijită și prezentată de diac. Ioan I. Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2015, 562 p., în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

75. Pr. prof. dr. Ene Branişte, *Istoria arhitecturii bisericeşti la români*, ediție îngrijită de IPS Laurenţiu Streza şi Ciprian-Ioan Streza, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 267 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr 4, Cluj-Napoca, 2016, p. 7.

76. Virgil Gheorghiu, *Hristos în Liban. De la Moise la palestinieni*, traducere din limba franceză de Valentin Vesa, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 181 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 12.

77. *Michael Conrad von Heydendorff cel Tânăr. Jurnal (1848-1849)* cu o anexă de documente, ediție critică de Ela Cosma și Hansotto Drotloff, indici de Ela Cosma (Biografii istorice transilvane XI), Argonaut Publishing, Symphologic Publishing, Cluj-Napoca/Gatineau, 2016, 423 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca*, tom LVI, București, 2017, p. 433-435.

78. Ioana Elena Ignat, *Viața cotidiană în Făgăraș în anul 1916: însemnările vicarului Iacob Popa*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2011, 183 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 247-250.

79. Mircea Gelu Buta, Adrian Onofreiu, *Biserica Ortodoxă din Bistrița. O cronologie documentară*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2016, 547 p. în *TABOR*, Anul XI, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2017, p. 89-91, și în vol. *In Honorem Mircea Gelu Buta*, eds. Dan Lucian Dumitrașcu, Gabriel-Viorel Gârdan, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022, p. 455-459.

80. Wolfgang Wünsch, *Der Auftrag der Kulturorthodoxie. Ein Beitrag zum Wirken des Protopresbyters Dr. Ioan Lupaș*, [Seria Academia Band II/ Vol. II Veröffentlichungen der Evangelischen Akademie Siebenbürgen/Publicațiile Academiei Evanghelice Transilvania, Hrsg/Ed.: Dietrich Galter, Jürgen Henkel, Hermann Pitters], București, Blueprint International, 2007, 460 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 129-131.

81. Vasile Crișan, *Ioan Lupaș (1880-1967). Studiu monografic*, Ed. Armanis, Sibiu, 2013, 450 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 132-134.

82. Ioan Vasile Leb, Konstantin Nikolakopoulos, Ilie Ursa (Hg.), *Die Orthodoxe Kirche in der Selbstdarstellung. Ein Kompendium, în seria Lehr- und Studienbücher Orthodoxe Theologie*, Band 4, Lit Verlag, Berlin 2016, 340 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2017, p. 130-132.

83. Lucian Mic, *Relațiile Bisericii Ortodoxe Române din Banat cu Biserica Ortodoxă Sârbă în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, Cluj-Napoca/Caransebeș, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeşului, 2013, 403 p. + hărți, în *Transylvanian Review*, Vol. XXVI, No. 2, 2017, p. 146-149 (în lb. franceză), și în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2014, p. 97-99 (în lb. română).

84. *Michael Conrad von Heydendorff der Jüngere, Tagebuch (1848-1849) mit einem Anhang von Urkunden*, Kritische Ausgabe von Ela Cosma und Hansotto Drotloff, Namens- und Ortsindex von Hansotto Drotloff, Argonaut Publishing, Symphologic Publishing, Cluj-Napoca/Gatineau, 2016, în *Transylvanian Review*, Vol. XXVI, No. 1, 2017, p. 150-154.

85. *Antim Ivireanul, Dumnezeieștile și Sfintele Liturghii, Târgoviște, 1713.* Ediție de text, introducere, studiu filologic-lingvistic, notă asupra ediției și indice de cuvinte de Alina Camil, postfață de Eugen Munteanu, Ed. Basilica, București, 2015, 543 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 111-112.

86. Emilian Lovișteanul, *Între cruce și înviere: file din istoria recentă a monahismului românesc*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2017, 340 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2017, p. 5.

87. Arhim. Policarp Chițulescu (coord.), *Antim Ivireanul. Opera tipografică*, Ed. Institutului Cultural Român, București, 2016, 215 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2017, p. 6.

88. Episcop Vasile Coman, *Glasul credinței. Cuvântări apologetice pentru întărirea credinței în Dumnezeu*, lucrare îngrijită și prefațată de Pr. Cristian Muntean, Ed. Andreiana, Sibiu, 2011, 192 p. în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 8.

89. Marius Oprea, *Adevărata călătorie a lui Zahei: V. Voiculescu și taina Rugului Aprins*, Cuvânt înainte de Andrei Pleșu, Ed. Humanitas, București, 2008, 317 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2017, p. 6.

90. *„Am ascultat de porunca Bisericii". Arhiepiscopul Justinian Chira în dialog cu Călin Emilian Cira*, ediția a doua revăzută și adăugită, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2016, 144 p. în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 12.

91. Virgil Cândea, *Stolnicul între contemporani*, ediție revăzută și adăugită de Ioana Feodorov, Ed. Idaco, București, 2014, 253 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2017, p. 5.

92. Harald Heppner (Hg.), *Umbruch mit Schlachtenlärm. Siebenbürgen und der Erste Weltkrieg* (Siebenbürgisches Archiv, Band 44), Böhlau Verlag, Köln-Weimar-Wien, 2017, 440 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2018, p. 212-215 (în lb. română), și în *Transylvanian Review*, Vol. XXVII, No. 4, 2018, p. 149-152 (în lb. engleză).

93. Ioan Popa, *Revista Musa. Un martor al sentimentelor naționale românești în perioada dualistă*, Ed. Techno Media, Sibiu, 2012, 145 p., în *TABOR*, Anul XII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2018, p. 90-92.

94. Pr. Acad. Mircea Păcurariu, *230 de ani de învățământ teologic la Sibiu: 1786-2016*, ediție întregită și adăugită, Ed. Andreiana, Sibiu, 2016, 510 p., în *Studii Teologice*, seria a III-a, Anul XIV, Nr. 2, București, 2018, p. 194-200.

95. Mircea Păcurariu, *Sfinți daco-romani și români*, ediția a patra, Ed. Basilica, București, 2013, 384 p. + 61 ilustrații, în *TABOR*, Anul XII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2018, p. 95-96.

96. *Documente privind Revoluția de la 1848 în Țările Române. C. Transilvania. Vol. XI (6-31 iulie 1848)*, ediție critică coordonată de Iosif Marin Balog, Ela Cosma, Varga Attila, București, Ed. Academiei Române, 2016, 588 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca*, tom LVII, București, 2018, p. 564-565.

97. Ilie Stricatu, *Pe cărările destinului. Romanul unei vieți trăite (1914-1918)*, ediție, studiu introductiv, note și indici de Mihai-Octavian Groza, Gabriela-Margareta Nisipeanu, Iuliu-Marius Morariu, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut/Ed. Mega, 2017, 196 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca*, tom LVII, București, 2018, p. 574-575.

98. Alexandru Moraru, *Domnitorul Mihai Viteazul (1593-1601) – erou al națiunii române și martir al bisericii străbune*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, 188 p. în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2018, p. 3.

99. Miron Cristea, *Cuvinte despre Marea Unire*, Ed. Basilica, București, 2018, 86 p. în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2018, p. 4.

100. Paul din Alep, *Jurnal de călătorie în Moldova și Valahia*, studiu introductiv, ediția manuscrisului arab, traducere în limba română, note și indici de Ioana Feodorov, Cuvânt-înainte

Acad. Răzvan Theodorescu, Ed. Academiei Române/Ed. Istros a Muzeului Brăilei Carol I, Bucureşti/Brăila, 2014, 617 p., în *Renaşterea*, Anul XXIX, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.

101. Valentin Bugariu, *Din pridvorul credinţei (Studii, note şi însemnări parohiale)*, Ed. Hoffman, Caracal, 2019, 294 p., în *Altarul Banatului*, Anul XXX (LXIX), Nr. 7-9, Timişoara, 2019, p. 145-147.

102. Olga Katsiardi-Hering, Maria A. Stassinopoulou (ed.), *Across the Danube. Southeastern Europeans and Their Travelling Identities (17th-19th C.)*, [Studies in Global Social History Vol. 27/Studies in Global Migration History Vol. 10], Brill, Leiden-Boston, 2017, 330 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LVIII, Bucureşti, 2019, p. 301-304.

103. Ioan Popa, *Românii din Transilvania, Banat, Crişana, Sătmar şi Maramureş în Primul Război Mondial. Ancheta ASTREI. „Tablourile nominale", II tomuri*, Ed. Armanis/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2019, 698 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 220-226 (în lb. română) şi în *Transylvanian Review*, Vol. XXVIII, No. 4, 2019, p. 148-153 (în lb. engleză).

104. Ioan Munteanu, Dumitru Tomoni, Vasile M. Zaberca, *Banatul şi Marea Unire. Bănăţeni la Alba Iulia*, Ed. Partoş, Timişoara, 2018, 626 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 217-220.

105. Mihai-Octavian Groza, *Marele Război în memorialistica românilor din Sebeş*, Ed. Argonaut/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, 234 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 214-216.

106. Lucian Blaga, *Hronicul şi cântecul vârstelor*, ediţie îngrijită de Dorli Blaga, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2018, 278 p., în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2019, p. 86-87.

107. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, *„Ţara Năsăudului" în timpul Primului Război Mondial-aspecte memorialistice, socio-economice şi culturale-, volumul 1-2*, Ed. Argonat, Cluj-Napoca, 2018, 159 p. + 139 p., în *Pisanii Sângiorzene*, Anul VIII, Nr. 10 (85), octombrie 2019, p. 41-43, şi în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2019, p. 90-92.

108. Cosmin Cosmuţa, Andreea Dăncilă-Ineoan, Emanuil Ineoan, Bogdan Ivanov, *Prezenţe clericale transilvănene la Marea Unire de la Alba Iulia – 1 Decembrie 1918* –, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2018, 736 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LVIII, Bucureşti, 2019, p. 365-367.

109. Alexiu Tatu, Silviu Borş, Bogdan Andriescu, *Participanţi din localităţile sibiene la Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918*, Ed. Armanis & Ed. Mega, Sibiu & Cluj-Napoca, 2018, 408 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LVIII, Bucureşti, 2019, p. 368-369.

110. Maria Vaida, *Bihorenii la Marea Unire*, Ed. Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2018, 364 p., în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2019, p. 99-100.

111. Philipp Thull (Hg.), *Papst und Ökumene – ein Widerspruch!? Ökumenische Perspektiven des Papstamtes*, Evangelische Verlagsanstalt, Bonifatius Verlag Paderborn, Leipzig, 2015, 180 p., în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2019, p. 102-104.

112. Dr. Ioan Broşu, *Casa de la Ierihon: Omilii şi cuvântări bisericeşti*, îngrijire ediţie şi studiu introductiv de pr. conf. dr. Constantin Necula, Ed. Andreiana, Sibiu, 2018, 316 p. în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 101-104.

113. Pr. Acad. Mircea Păcurariu, *Unitate românească prin Biserică*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2018, 383 p., în *Foaia Diecezană*, an XXV, nr. 11-12 (297-298), Caransebeș, 2019, p. 34-35.

114. Arhimandrit Andrei Tudor, Mariana Conovici, Iuliana Conovici (ed.), *Am înțeles rostul meu… Părintele Arsenie Papacioc în dosarele Securității*, Ed. Humanitas, București, 2014, 399 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2019, p. 12.

115. *Calendarul Sfinților din fresca Mănăstirii Sucevița*, Mănăstirea Sucevița, 2016, 758 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2019, p. 4.

116. Gheorghiță Ciocioi, *Ortodoxie și schismă: Rusia, Ucraina, Constantinopol*, Ed. Lumea Credinței, București, 2019, 188 p. în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2019, p. 5.

117. Ioan Potra, *Mărturisiri echilibrate din închisorile și lagărele comuniste din România*, prefață de Radu Kretzudava, Studiu introductiv, note și comentarii de Nicolae Șteiu, Ed. Dokia, Cluj-Napoca, 2019, 106 p., în *Ziarul Lumina*, Anul X, Nr. 175, București, 2 august 2019, p. 4.

118. Ovidiu Muntean, *Rememorând Marea Unire. Centenar 1918-2018/Remembering the Great Union. Centennial 1918-2018*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, 153 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 5.

119. Pr. Constantin Nazarie, *Activitatea preoților de armată în Campania din 1916-1918*, Ed. Basilica, București, 2018, 239 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 8.

120. Gerald Volkmer, *Siebenbürgen zwischen Habsburgermonarchie und Osmanischem Reich. Völkerrechtiche Stellung und Völkerrechtspraxis eines ostmitteleuropäischen Fürstentums 1541-1699* (Schriften des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa, Band 56), Verlag De Gruyter, Oldenbourg/ München, 2015, 648 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, București, 2020, p. 411-413.

121. Virgil Cândea, *Mărturii românești peste hotare. Creații românești și izvoare despre români în colecții din străinătate, serie nouă, vol. VI, partea 2: Ungaria*, ed. coord.: Ioana Feodorov și Andrei Timotin, prefață de Ioan-Aurel Pop, Ed. Academiei Române/Muzeul Brăilei „Carol I" – Ed. Istros, București/Brăila, 2018, 852 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, București, 2020, p. 413-417.

122. Marius Boromiz (coord.), *Mărginenii Sibiului pentru Marea Unire*, Sibiu, Ed. Salgo, 2019, 552 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, București, 2020, p. 441-443.

123. Maria Vaida, *The Great Union in Western Transylvania*, Foreword by Ioan-Aurel Pop, preface by Mircea Popa, translated by Camelia Sighiartău, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2019, în *Transylvanian Review*, Vol. XXIX, No. 2, 2020, p. 154-156.

124. Vasile Puşcaş, *Dictatul de la Viena, Transilvania și relațiile româno-ungare (1940-1944)*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, 363 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 11, 2020, p. 89-92.

125. Liliana Popa, *Sașii la răscruce de vremi. Însemnări ale unor preoți sași din Transilvania din vremea Primului Război Mondial*, studiu introductiv Ioan-Nicolae Popa, traducere din limba germană Liliana Popa și Monica Hriscu, Ed. Curs, Cluj-Napoca, 2018, 314 p., în *Astra Salvensis*, Anul VIII, Nr. 15, Salva, 2020, p. 203-206.

126. Raluca Prelipceanu, *Vința: radiografia unei comunități care dispare*, Ed. Cognitiv, Alba Iulia, 2019, 223 p., în *TABOR*, Anul XIV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2020, p. 102-104.

127. Ion Cârja, Benkő József, Maria Alexandra Pantea, Iulian Boțoghină (coord.), *De la „amurgul imperiilor" la România Mare. Românii din Austro-Ungaria în Primul Război Mondial –*

documente vizuale, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2018, 204 p., în *TABOR*, Anul XIV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2020, p. 101-102.

128. Bernard Heyberger, *Creştinii din Orient*, traducere de Aniela Siladi, ediţie coordonată de Ioana Feodorov, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2020, 171 p., în *Renaşterea*, Anul XXXI, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2020, p. 6.

129. Lucia Hossu-Longin, *Oameni mari care au făcut România Mare*, Ed. Hyperliteratura, Timişoara, 2018, 316 p., în *Renaşterea*, Anul XXXI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2020, p. 5.

130. Elisabeta Scurtu, *Familii de preoţi greco catolici din Ţara Năsăudului 1700-1948*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2021, 266 p., în *Arhiva Someşană*, seria a III-a, XX, Năsăud, 2021, p. 283-285.

131. Costin Feneşan, *„Iubite neică Părinte...". Scrisori ale fraţilor şi nepoţilor către Nicolae Popea, episcopul Caransebeşului*, Ed. Episcopiei Caransebeşului, Caransebeş, 2018, 197 p., în *Restituiri bănăţene*, vol. IX, Ed. Eurostampa, Timişoara, 2021, p. 457-462.

132. Vasile Puşcaş, *Keith Hitchins: The Historian's Honesty / Onestitatea istoricului*, Ed. Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2021, 169 p., în *TABOR*, Anul XV, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2021, p. 103-104.

133. Răzvan Mihai Neagu, *Formarea elitei ortodoxe din Transilvania, Banat şi Crişana la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea. Studenţi români din Transilvania, Banat şi Crişana la Facultatea de Teologie a Universităţii din Cernăuţi (1875-1918)*, Ed. Şcoala Ardeleană/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, 697 p., în *TABOR*, Anul XV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2021, p. 118-121.

134. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Româneşti din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş*, ediţia a doua, revăzută şi întregită, Ed. Episcopiei Devei şi Hunedoarei, Deva, 2018, 590 p. + LXXIX p. ilustrate, în *Altarul Banatului*, Anul XXXII (LXXI), Nr. 1-3, Timişoara, 2021, p. 165-169.

135. Vasile Rojneac, *Părintele Protopop Gavril Relea (1910-2005)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, în *Astra Clujeană*, Anul XVII, nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2021, p. 111-113.

136. Gheorghe Pleş, *Veronica Micle, de la mit spre adevăr*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2020, 320 p., în *Bibliotheca Septentrionalis. Revista Bibliotecii Judeţene „Petre Dulfu" Baia Mare*, An XXIX, Nr. 2 (57), decembrie 2021, p. 122-123, şi în *Astra Sabesiensis*, Nr. 7, 2021, Cluj-Napoca, 2021, p. 229-231.

137. *Bucea celor patru anotimpuri*, Ed. Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, în *Ziarul Lumina*, Anul XVII, Nr. 212 (4932), Bucureşti, miercuri, 3 noiembrie 2021, p. 10.

138. *Veşnicia s-a născut la sat*, ediţia a II-a, revăzută şi adăugită, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2019, p., în *Pro Memoria 1940-1945. Revista românilor persecutaţi, refugiaţi, expulzaţi sau deportaţi din motive etnice*, An XVIII, Nr. 71, Cluj-Napoca, 2021, p. 109-110.

139. Kurt Scharr, *„Die Landschaft Bukowina". Das Werden einer Region an der Peripherie 1774-1918*, Wien-Köln-Weimar, Böhlau Verlag, 2010, 396 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2021, p. 231-234.

140. Narcis Dorin Ion, *Portretul unui aristocrat al spiritului. Convorbiri cu academicianul Dan Berindei*, Ed. RAO, Bucureşti, 2019, 320 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2021, p. 242-247, şi în *Bibliotheca Septentrionalis. Revista Bibliotecii Judeţene „Petre Dulfu" Baia Mare*, an XXX, nr. 1 (58), iunie, 2022, p. 71-74.

141. Ioan Bolovan, Oana Mihaela Tămaş (eds.), *World War I and the Birth of a New World Order: The End of an Era*, Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, 2020, 331 p. în *Memoriile Secţiei*

de Ştiinţe Istorice şi Arheologie a Academiei Române, Seria V, Tomul XL, 2021, Ed. Academiei Române, Bucureşti, 2022, p. 292-294.

142. Lizica Mihuţ, Corneliu Pădurean, *Aradul şi Marea Unire. Repere iconografice*, Ed. Academiei Române, Bucureşti, 2018, 343 p., în *Restituiri bănăţene*, coord. Dumitru Tomoni şi Horaţiu Suciu, vol. X, Ed. Eurostampa, Timişoara, 2022, p. 463-466.

143. Anca Elisabeta Tatay, Cornel Tatai-Baltă, *Arta grafică a cărţilor româneşti vechi tipărite la Braşov (1805-1827)*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2020, 245 p., în *Mitropolia Ardealului*, Serie Nouă, Anul 2 (37), Nr. 2, Sibiu, 2022, p. 230-236.

144. Valentin Ciorbea, *Mănăstirea Dintr-un Lemn: un complex monahal unic în România. Monografie istorică. Dintr-un Lemn Monastery: a unique monastic complex in Romania. Historical Monograph*, Bucureşti, Ed. Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, 2020, 443 p., în *TABOR*, An XVI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2022, p. 114-117.

145. *Paul din Alep, Jurnal de călătorie: Siria, Constantinopol, Moldova, Valahia şi Ţara Cazacilor*, traducere din limba arabă, studiu introductiv şi note de Ioana Feodorov, cu colaborarea Yuliei Petrova şi a lui Mihai Ţipău, Ed. Istros a Muzeului Brăilei „Carol I", Brăila, 2020, 624 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXI, Bucureşti, 2022, p. 391-395.

146. Monica Vlaicu (Hg.), *Adolf Schullerus (1864-1928). Korrespondenzen und Vorträge des siebenbürgischen Pfarrers, Gelehrten und Politikers*, Aus dem Nachlass herausgegeben von Monica Vlaicu, mit einem Vorwort von Ulrich A. Wien, [Schriften zur Landeskunde Siebenbürgens Band 37], Böhlau Verlag, Wien-Köln-Weimar, 2018, 368 p. în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXI, Bucureşti, 2022, p. 395-398.

147. Aurel Pentelescu, Ionuţ-Constantin Petcu, *Episcopul Dr. Partenie Ciopron. O viaţă închinată Bisericii şi Armatei Române (1896-1980). La 125 ani de la naşterea sa*, Ed. Editgraph, Buzău, 2021, 663 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXI, Bucureşti, 2022, p. 442-445.

148. Alexandru Moraru, *Învăţământul Teologic Universitar Ortodox din Cluj (1924-1952)*, ediţia a II-a, revizuită şi adăugită, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2020, 488 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXI, Bucureşti, 2022, p. 445-448.

149. Pr. Florea Mureşanu, *Biserica din Deal sau vechea biserică ortodoxă română din Cluj şi slujitorii ei*, ediţie critică de Pr. Cristian Baciu, Pr. Florin-Cătălin Ghiţ, Varga Attila, Angela Rus, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2021, 294 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2022, p. 84-87.

150. Mara Mărginean, Mirela Popa-Andrei, Attila Varga (coord.), *Dicţionarul membrilor Institutului de Istorie din Cluj (1920-2020)*, Ed. Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, 596 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2022, p. 91-95.

151. Cornel Sigmirean, Aurel Pavel, *Elită şi naţiune. Fundaţia „Gojdu" (1871-2008)*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2019, 461 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2022, p. 106-110 (în lb. română) şi în *Transylvanian Review*, Vol. XXXI, No. 4, 2022, p. 143-147 (în lb. engleză).

152. Aleksandra Djurić Milovanović, Mircea Măran, *Biserica Ortodoxă Română din Banatul Iugoslav în perioada interbelică (1918-1941)*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeşului, Cluj-Napoca/Caransebeş, 2019, 242 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 94-95.

153. Gheorghiță Ciocioi, *Spovedaniile unui pelerin valah în Ortodoxia rusă. Prin cenușa Imperiului Roșu*, Cuvânt înainte de Răzvan Bucuroiu, Ed. Lumea Credinței, București, 2021, 208 p., în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2022, p. 12, și în *Foaia Diecezană*, an XXVIII, nr. 7-8 (329-330), Caransebeș, 2022, p. 36-37.

154. Constantin Cubleșan, *Candele de veghe*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019, 244 p., în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2022, p. 7.

155. Cosmin Neidoni, Cristian Muntean, *Ca o zi de duminică. Dialog epistolar*, Libris Editorial, Brașov, 2020, 285 p., în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2022, p. 8.

156. Silviu-Constantin Nedelcu, *Cenzurarea presei ortodoxe în comunism*, cuvânt începător de Marian Petcu, Ed. Eikon, București, 2019, 278 p., în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2022, p. 9.

157. Aurel Pavel, Cornel Sigmirean, Laurențiu Toma*, Emanuil Gojdu în presa românească din Transilvania și Ungaria*, Ed. Armanis/Ed. Mega, Sibiu/Cluj-Napoca, 2020, 396 p., în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2022, p. 12.

158. Lizica Mihuț, Corneliu Pădurean, *Aradul și Marea Unire. Repere iconografice*, Ed. Academiei Române, București, 2018, 343 p., în *Restituiri bănățene*, coord. Dumitru Tomoni și Horațiu Suciu, vol. X, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2022, p. 463-466.

159. Wolfgang Wünsch, *Hans Küng in der Theologie der Religionen. Von der offenbarten dogmatischen Wahrheit zum interreligiösen Synkretismus*, Edition Hagia Sophia, Wachtendonk, 2020, 343 p., în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2023, p. 112-115.

160. Florin Dobrei, Sebastian-Dragoș Bunghez, *Preotul profesor Teodor Botiș (1873-1940). O viață în slujba bisericii, a învățământului și a neamului românesc*, Ed. Universității "Aurel Vlaicu", Arad, 2022, 576 p. în *Teologia*, Anul XXVII, Nr. 2 (95), Arad, 2023, p. 137-142 (în lb. engleză) și în *Altarul Banatului*, Anul XXXIV (LXXIII), serie nouă, Nr. 4-6, Timișoara, 2023, p. 112-116 (în lb. română).

161. Silviu Dragomir, *Avram Iancu, o viață de erou*, ediție îngrijită, studiu introductiv și notă asupra ediției de Ioan Bolovan și Sorin Șipoș, Cuvânt de prețuire de Ioan-Aurel Pop, Prefață de Liviu Maior, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2022, 465 p., în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 117-120.

162. Vasile Rojneac, *Istoria reședinței mitropolitane ortodoxe române din Cluj-Napoca*, Cuvânt înainte de IPS Andrei Andreicuț, Prefață de Varga Attila, Cluj-Napoca, Ed. Renașterea, 2022, 586 p. în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca*, Series Historica, tom LXII, București, 2023, p. 471-473.

163. Emanuel-Pavel Tăvală, *Mireasa Duhului: 170 de ani de literă și Duh la Tipografia Mitropoliei Ardealului*, Cuvânt înainte al Pr. Acad. Mircea Păcurariu, Ed. Andreiana, Sibiu, 2021, 398 p. în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2023, p. 97-99.

164. Pr. Nicolae D. Necula, *Pomenirea celor adormiți în Domnul: mic catehism liturgic*, Ed. Basilica, București, 2021, 135 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 8.

165. Mircea Popa, *Avram Iancu, făuritor de istorie națională*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2022, 300 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2023, p. 8.

166. † Macarie Drăgoi, *În misiune pe tărâmul vikingilor. Mărturiile unui episcop pelerin*, Ed. Polirom, Iași, 2022, 287 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2023, p. 9.

167. Dr. Petru Șpan, *Școala lui Șaguna*, editori Pr. Constantin Necula și pr. Ioan-Remus Răsvan, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, 127 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2023, p. 7.

168. Marius Boromiz, Petru-Toader Damian (coord.), *Sfântul Ierarh Andrei Șaguna în evlavia credincioșilor din Mărginimea Sibiului*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, 473 p. în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2024, p. 6.

169. Ștefan Lemny, *Cantemireștii. Aventura europeană a unei familii princiare din secolul al XVIII-lea*, prefață de Emmanuel Le Roy Ladurie, traducere de Magda Jeanrenaud, Colecția Historia, Ed. Polirom, Iași, 2010, 326 p. (ediția a II-a, Iași, 2013, 544 p.) în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2024, p. 88-89.

170. *Lucian Blaga, „Plin mi-e sufletul meu de tine, plin". Scrisori către Elena Daniello*. Cu o introducere de Dr. Helene Rodica Daniello, ediție îngrijită, note și comentarii de Helene Rodica Daniello și Ilie Rad, Prefață, notă asupra ediției și bibliografie de Ilie Rad, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2023, 320 p., în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2024, p. 85-87.

171. Ioan Bolovan, Rudolf Gräf (coord.), *O istorie a Banatului: compendiu*, ediția a 2-a, revăzută și adăugită, Prefață de Acad. Dan Dubina, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/ Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, 681 p. în *Transylvanian Review*, Vol. XXXIII, No. 4, 2024, p. 150-153 (în lb. engleză); și în *Restituiri bănățene*, vol. XII, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2024, p. 321-325 și în *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, vol. XXXI, Ed. Academiei Române, București, 2024, p. 213-216 (în lb. română).

172. Nicolae Teșculă, *Contribuții la istoria românilor din Sighișoara*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2024, 265 p. în *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, vol. XXXI, Ed. Academiei Române, București, 2024, p. 202-205.

173. Ela Cosma, Varga Attila (coord.), *Avram Iancu – 150 de ani de la moarte. Studii și comunicări*, Ed. Argonaut/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2023, 329 p. în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2024, p. 119-121.

174. Pr. Spyridon Bailey, *Călătorie în Muntele Athos*, traducere monahia Xenia Hurmuzache, Ed. Crimca, Suceava, 2023, 267 p. în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2024, p. 6.

175. *Părinții Bisericii despre război și stagiul militar*, antologie, studiu introductiv și note de Dragoș Dâscă, Ed. Doxologia, Iași, 2015, 321 p. în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2024, p. 8 și în *TABOR*, Anul XIX, Nr. 8, august 2025, p. 97-98 și în *Foaia Diecezană*, an XXXI, nr. 9-10 (367-368), Caransebeș, 2025, p. 31-32.

176. Ovidiu Muntean, *Memorandul românilor din Transilvania și procesul de la Cluj (1892-1894). The Transylvanian Memorandum and the trial of Cluj (1892-1894)*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2024, 173 p. în *Astra Clujeană*, An XX, Nr. 1-4, Cluj-Napoca, 2024, p. 55-57.

177. *Izvoarele Răscoalei lui Horea, Seria B. Izvoare narative, Volumul VI. Presă 1784-1785*, editor Costin Feneșan, Ed. Academiei Române, București, 2023, 363 p. în *Astra Clujeană*, An XX, Nr. 1-4, Cluj-Napoca, 2024, p. 92-93.

178. Pr. James Bernstein, *Provocările unui creștin ortodox evreu*, ediție alcătuită de Tatiana Petrache, traducere din limba engleză Tatiana Petrache și Pantelimon Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia/Familia Ortodoxă, București, 2023, 215 p. în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2025, p. 12.

179. Constantin I. Stan, *Miron Cristea – o viață, un destin*, ediția a II-a, Ed. Paideia, București, 2022, 501 p., în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2025, p. 7.

180. Jana Osterkamp, *Vielfalt ordnen. Das föderale Europa der Habsburgermonarchie (Vormärz bis 1918), Veröffentlichungen des Collegium Carolinum, Band 141*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2020, 531 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXIV, București, 2025, p. 463-466.

181. Cosmin-Crăciun Cruciat, *Ultimul mesaj al lui George Lazăr: Amintește-ți că vei muri!*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, 780 p. în *TABOR*, Anul XIX, Nr. 10, octombrie 2025, p. 108-110.

182. Alexandru Racu, *Părinți și copii. Teologia politică a lui Dumitru Stăniloae și dilemele unui dosar de canonizare*, Ed. Tritonic, București, 2025, 281 p. în *TABOR*, Anul XIX, Nr. 12, decembrie 2025, p. 95-97.

183. Florin Duțu, *Părintele și pictorul bisericesc Arsenie Boca (1910-1989). Monografie*, Ed. Floare Albă de Colț, București, 2021, 491 p. în *Renașterea*, Anul XXXVII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2026, p. 6.

184. Karl Pinggéra and Ovidiu Ioan (eds), *Rumänische geistliche Väter des 20. Jahrhunderts. Eine Anthologie. Sophia. Quellen östlicher Theologie 39*. Paulinus Verlag, Trier, 2024, 717 p. în *The Journal of Eastern Christian Studies*, 1-4/2026, p. 1-4.

185. Daniele Cogoni, Anca Mariana Nechita, *La visione ecumenica di San Dumitru Stăniloae. Aspetti esistenziali, teologici ed ecclesiali / Viziunea ecumenică a Sf. pr. mărt. Dumitru Stăniloae. Aspecte existențiale, teologice și ecleziale*, Prefazione/Prefață II ed.: Episcop Siluan Șpan, Prefazione/Prefață I ed.: Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Postfazione/Postfață II ed.: Dumitru Horia Ionescu, Seconda edizione rivista e ampliata, Cittadella Editrice, Assisi, 2024, 397 p. în *TABOR*, Anul XX, Nr. 3, martie 2026, p. 133-135.

<u>Participări la manifestării științifice interne și internaționale:</u>

A. <u>În străinătate:</u>

1. *Orthodoxie und Luthertum in Siebenbürgen zwischen 1848-1916" (Historische Entwicklung und Konfessionelle Beziehungen)*, la 12. Internationales Graduiertenkolloquium zur Geschichte und Gegenwart des Donau-Karpatenraumes, organizat de Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Lugwig-Maximilians Universität München, 31. Oktober-2. Nowember 2012, Bad Kissingen/Germania.

2. *The Memoirs of the „Great War". A new and credible source for the historiography? Case study: The First World War reflected in the Romanian and Saxon memorialistic writings from Banat and Transylvania*, la Simpozionul Internațional „Das Gedenken und (k)ein Ende – was bleibt vom Jahr 2014? Das Gedenkjahr 1914/2014 und sein historiografisches Vermächtnis", organizat de Österreichisches Staatsarchiv, 10.-12. Dezember 2014, Viena/Austria.

3. *Zwei berühmten Leitfiguren der 'Europäisierung' in Siebenbürgen in der zweiten Hälfte des 19. Jh.: Andreas Freiherr von Schaguna und Georg Daniel Teutsch*, la Internationale Tagung „Leitfiguren der ‚Europäisierung' Südosteuropas im langen 19. Jahrhundert", organizată de fundația „Pro Oriente" prin „Kommission für südosteuropäische Geschichte", 24.-25. Oktober 2016, Graz/Austria.

4. *O biografie culturală a sfântului mitropolit Andrei Baron de Șaguna*, la Simpozionul internațional organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, 12-13 noiembrie 2016, Giula/Ungaria.

5. *Mitropolitul Andrei Şaguna – ziditor al unităţii românilor prin Biserică*, la Simpozionul organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, 10-11 noiembrie 2018, Giula/Ungaria.

6. *Timotei Cipariu, the first scholar of Arabic and collector of Oriental books in Transylvania*, la Second Conference of the ERC TYPARABIC Project „Spread the Word. Books Printed for Arabic-Speaking Christians in the 18th Century", organizată de Academia Română, Institutul de Studii Sud-Est Europene şi de Universität Erfurt, Forschungsbibliothek Gotha, 22-23 iunie 2023, Gotha/Germania.

7. *Die orthodoxe Militärseelsorge in der Habsburgermonarchie*, Gastvortrag la Katholisch-Theologische Fakultät a Universităţii Viena, 21 martie 2024, Wien/Austria.

8. *Deportationen der rumänischen Bevölkerung aus dem Apuseni-Gebirge nach dem Horea-Aufstand (1784-1785*), la Conferinţa „Deportationspraktiken und Deportations-erfahrungen in der Frühen Neuzeit. Die Habsburgermonarchie im internationalen Vergleich", organizată de Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde, Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa şi Gesellschaft für Erforschung des 18. Jahrhunderts im südöstlichen Europa, în 10-12 octombrie 2024, Tübingen/Germania.

B. <u>În România:</u>

1. *Sfinţii Îngeri în Vechiul Testament – o prezentare generală*, la Sesiunea de comunicări studenţeşti „Sfinţii Îngeri în Tradiţia Ortodoxă", organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 24-25 martie 2008, Cluj-Napoca.

2. *Consideraţii privind aristocraţia şi burghezia în Germania wilhelmiană*, la Lucrările Sesiunii Naţionale de Comunicări Ştiinţifice Studenţeşti a studenţilor de la Istorie „Anul 2008 la o triplă aniversare: 160 de ani de la Revoluţia din 1848, 130 de la câştigarea Independenţei (1878) şi 90 de ani de la Marea Unire (1918)", organizată de Facultatea de Istorie şi Filosofie a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 15-18 mai 2008, Cluj-Napoca.

3. *Mitropolitul Andrei baron de Şaguna: simbol şi moştenire a ortodoxiei româneşti din Ardeal*, la Lucrările Sesiunii Naţionale de „Comunicări Ştiinţifice Studenţeşti a studenţilor de la Istorie", organizată de Universitatea 1 Decembrie 1918, 21-22 noiembrie 2008, Alba-Iulia.

4. *Micromonografie demografică a localităţii Cluj-Mănăştur între anii 1850-1900*, la Conferinţa naţională „Viaţă cotidiană, familie, alimentaţie şi populaţie în secolele XVIII-XXI", organizată de Facultatea de Istorie şi Filosofie a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 18-19 martie 2011, Cluj-Napoca.

5. *Sfânta Taină a Botezului în gândirea teologică a mitropolitului Andrei Şaguna (1808-1873)*, la Simpozionul Internaţional „Studia Theologica Doctoralia", ediţia a III-a, organizat de Facultatea de Teologie „Dumitru Stăniloae" a Universităţii Alexandru Ioan Cuza din Iaşi, 16-17 mai 2011, Iaşi.

6. *Statutul organic şagunian şi posibilele influenţe constituţionale săseşti*, la Sesiunea de comunicări ştiinţifice a doctoranzilor în istorie cu participarea şcolii doctorale Elte din Budapesta, Ediţia a VI-a, organizată de Şcoala doctorală „Istorie. Civilizaţie. Cultură" din cadrul Facultăţii de Istorie şi Filosofie a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 20 mai 2011, Cluj-Napoca.

7. *Relaţiile de cordialitate dintre cele două personalităţi eclesiastice de excepţie ale Transilvaniei secolului XIX: Andrei Şaguna şi Georg Daniel Teutsch*, la Sesiunea Ştiinţifică Naţională „Elitele în spaţiul românesc. Structuri, paradigme, evoluţii", ediţia a II-a, organizată de Universitatea „1 Decembrie 1918", 2-3 iunie 2011, Alba Iulia.

8. *Der rumänisch orth. Erzbischof und Metropolit Andreas Freiherr von Schaguna (1808-1873)*, la 26. Internationale Siebenbürgische Akademiewoche „Glorifizierung, Demontage, Selbstreflexion-Personengeschichtliche Zugänge zur Kultur und Geschichte Siebenbürgens", organizată de Verein für Siebenbürgische Landeskunde & Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Lugwig-Maximilians Universität München, 11.-19. September 2011, Braşov.

9. *Identitatea confesională a saşilor ardeleni în a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi începutul secolului XX (1848-1920)*, la Sesiunea de comunicări ştiinţifice a doctoranzilor în istorie, Ediţia a VII-a, organizată de Şcoala doctorală „Istorie. Civilizaţie. Cultură" din cadrul Facultăţii de Istorie şi Filosofie a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 18-19 mai 2012, Cluj-Napoca.

10. *Nicolae Iorgas Siebenbürgen-Reise und der 1906 veröffentlichte Bericht über das Land und seine Bewohner*, la 27. Internationale Siebenbürgische Akademiewoche „Die europaweite Rezeption Siebenbürgens und des Banats in Geschichte und Gegenwart", organizată de Verein für Siebenbürgische Landeskunde & Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Lugwig-Maximilians Universität München, 26. August-2. September 2012, Arcalia, jud. Bistriţa-Năsăud.

11. *Doi arhierei români ardeleni în presa de la Leipzig sau istoria Bisericii Ortodoxe ilustrate prin imagini*, la Conferinţa Naţională „Imaginea în istorie tipologii în societatea de ieri şi de azi", organizată de Facultatea de Istorie şi Filosofie a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 19-20 aprilie 2013, Cluj-Napoca.

12. *Ierarhul şi împăratul: o scrisoare inedită a lui Andrei Şaguna către Franz Joseph*, la Simpozionul internaţional „Taină şi mărturisire", organizat de Episcopia Caransebeşului, 13-14 mai 2013, Caransebeş.

13. *Imaginea mitropolitului Andrei Şaguna la saşii ardeleni până la 1918*, la Sesiunea de comunicări ştiinţifice a doctoranzilor în istorie, Ediţia a VIII-a, organizată de Şcoala doctorală „Istorie. Civilizaţie. Cultură" din cadrul Facultăţii de Istorie şi Filosofie a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 31 mai-1 iunie 2013, Cluj-Napoca.

14. *Politica ecleziastică a Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu în Transilvania*, la Simpozionul internaţional „Taină şi mărturisire", organizat de Episcopia Caransebeşului, 27-29 aprilie 2014, Caransebeş.

15. *Die Haltung der siebenbürgisch-sächsischen Landeskirche gegenüber dem Ausbruch des Ersten Weltkriegs*, la Conferinţa internaţională şi interdisciplinară „1914 Krise-Criza-Crisis", organizată de Biblioteca Austria din Cluj-Napoca, 21-22 mai 2014, Cluj-Napoca.

16. *Primul Război Mondial în istoriografia şi memorialistica saşilor ardeleni*, la Conferinţa Internaţională „Primul Război Mondial. Perspectivă istorică şi istoriografică", organizată de Centrul de Studii Transilvane al Academiei Române şi de Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, în cadrul Zilelor Academice Clujene, 3-5 iunie 2014, Cluj-Napoca.

17. *Presentation of local history of Orthodox Church*, la International Ecumenical Fellowship Miniconference, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai şi de International Ecumenical Fellowship, 4-5 september 2014, Cluj-Napoca.

18. *Sfântul voievod martir Constantin Brâncoveanu sprijinitor şi ocrotitor al unei instituţii ecleziastice martirice – Mitropolia Ardealului*, la Simpozionul internaţional „Euharistie, Spovedanie, Martiriu", organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 3-5 noiembrie 2014, Cluj-Napoca.

19. *Atitudinea conducerii Bisericii Evanghelice din Transilvania faţă de izbucnirea Primului Război Mondial*, la Conferinţa Naţională „100 de ani de la declanşarea Primului Război Mondial. Contribuţia sebeşenilor la Război şi Marea Unire", 5 decembrie 2014, Sebeş.

20. *Ioan Popasu şi Andrei Şaguna, contracandidaţi în cursa pentru scaunul episcopal al Ardealului, aspecte inedite din anii 1845-1848*, la Simpozionul internaţional „Misiune şi propovăduire. 150 de ani de la întemeierea Episcopiei Caransebeşului", organizat de Episcopia Caransebeşului, 20-21 aprilie 2015, Caransebeş.

21. *De la „biserica grecească neunită" la „biserica greco-orientală": itinerarul redenumirii Bisericii Ortodoxe din Austria între paşoptism şi dualism*, la Conferinţa „Confesiune, societate, identitate", organizată de Centrul de Studii Transilvane al Academiei Române, filiala Cluj-Napoca în cadrul Zilelor Academice Clujene, ediţia 2015, 12 mai 2015, Cluj-Napoca.

22. *Youcat. Reflecţii ortodoxe pe marginea unui proiect misionar recent al Bisericii Romano-catolice*, la Sesiunea de comunicări studenţeşti „Misiunea: vocaţie sau strategie? Modele de misiune creştină", ediţia a VII-a, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 4 iunie 2015, Cluj-Napoca.

23. *Activitatea şi moştenirea episcopului Vasile Moga în lumina unor documente culese din arhivele de la Viena*, la Simpozionul naţional de istorie bisericească „Păstori şi păstorire în trecutul Bisericii noastre", organizat de Episcopia Devei şi Hunedoarei, 25-26 septembrie 2015, Deva.

24. *„My Participation in the First World War": The Manuscript Diary of the Transylvanian Saxon Otto Folberth*, la International Conference „World War I. The Other Faces of the War", organizată de Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane şi Universität Graz, 12-14 October 2015, Cluj-Napoca.

25. *Doi mari păstori de suflete ai românilor ortodocşi ardeleni în presa de la Leipzig*, la Simpozionul internaţional de Teologie, Istorie, Muzicologie şi Artă „Misiunea parohiei şi a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare", organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 3-4 noiembrie 2015, Cluj-Napoca.

26. *„Participarea mea în Primul Război Mondial". Jurnalul inedit al sasului transilvănean Otto Folberth*, la Colocviile Vasile Moga, ediţia a II-a „Quo vadis Europa? Primul Război Mondial: istorie, cultură, menatalităţi (1914-1918)", organizate de „Despărţământul ASTREI Vasile Moga Sebeş", 11-13 decembrie 2015, Sebeş.

27. *Sebastian Stanca: memorialist al Primului Război Mondial*, la Conferinţa omagială: „Sebastian Stanca (1878-1947). Un cleric-cărturar din Sebeşul de altădată", organizată de „Despărţământul ASTREI Vasile Moga Sebeş", 7 martie 2016, Sebeş.

28. *Crâmpeie din istoria culturală a Bisericii Ortodoxe Române: difuzarea cărţii bisericeşti tipărite între 1830-1900 în parohiile Banatului de Munte în lumina unor inventare inedite*, la Simpozionul internaţional „Slujire şi educaţie", organizat de Episcopia Caransebeşului, 9-10 mai 2016, Caransebeş.

29. *„Amintiri din Transilvania în zile furtunoase". Frontul transilvan al Primului Război Mondial în memorialistica saşilor ardeleni*, la Conferinţa cu participare internaţională „Războiul din umbră din timpul Primului Război Mondial. 100 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial", organizată de Universitatea „Aurel Vlaicu" Arad, Centrul Cultural Arad, 23-25 iunie 2016, Arad.

30. *Marele Război în memorialistica generalului sas transilvănean Arthur Arz von Straussenburg*, la Congresul Naţional al istoricilor români, organizat de Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca şi Academia Română, filiala Cluj-Napoca, 25-28 august 2016, Cluj-Napoca.

31. *Strămutări de populație în anii Marelui Război. Studiu de caz: deportarea preoților români transilvăneni în vestul Ungariei*, la Congresul Național al istoricilor români, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Academia Română, filiala Cluj-Napoca, 25-28 august 2016, Cluj-Napoca.

32. *Andrei Șaguna în rapoartele secrete ale Ministerului de Interne de la Viena, Congresul Național al istoricilor români*, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Academia Română, filiala Cluj-Napoca, 25-28 august 2016, Cluj-Napoca.

33. *Youcat în limba română. Studiu lingvistic și abordare teologică ortodoxă*, la Simpozionul internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă „Educație și mărturisire formarea creștină a tinerilor în spiritul viu al tradiției", organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca, 13-16 noiembrie 2016, Cluj-Napoca.

34. *„Amintiri din viața preoțească". Experiențele Marelui Război în memoriile preotului ortodox transilvănean Ioan Broșu*, la Colocviile Vasile Moga, ediția a III-a, organizate de „Despărțământul ASTREI Vasile Moga Sebeș", 26 noiembrie 2016, Sebeș.

35. *„Clujul Ortodox" – o foaie parohială prea puțin cunoscută din Clujul interbelic*, la Congresul Național de Istorie a Presei, ediția a X-a, „Tradiții ale presei religioase din România", organizat de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 31 martie-1 aprilie 2017, Cluj-Napoca.

36. *Icoana lui Hristos în teologhisirea lui Karl Christian Felmy*, la Simpozionul internațional „Jertfă și mărturisire", organizat de Episcopia Caransebeșului, 24-25 aprilie 2017, Oravița, jud. Caraș-Severin.

37. *Andrei Șaguna și Jakob Rannicher: o prietenie care a depășit granițele etnice și confesionale în Transilvania secolului al XIX-lea*, la Simpozionul național „Reformă și Ortodoxie", organizat de Centrul de Cercetare Ecumenică Sibiu și de Facultatea de Teologie „Sfântul Andrei Șaguna" din cadrul Universității Lucian Blaga din Sibiu, 22-23 mai 2017, Sibiu.

38. *Small Wallachia under the Rule of the Habsburgs (1716-1739)*, la „International Conference State & Society in Europe, 10th edition", organizată de Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman" Dolj și Universitatea din Craiova, 25-27 octombrie 2017, Craiova.

39. *Marea Adunare Națională de la Alba Iulia reflectată în presa bisericească ortodoxă a vremii din Banat și Transilvania*, la al XVI-lea Simpozion național de jurnalism cu participare internațională „Marea Unire reflectată în mass-media", organizat de Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Departamentul de Jurnalism, 27-28 octombrie 2017, Cluj-Napoca.

40. *Karl Kuzmany și Andrei Șaguna: un episod al contactelor dintre Reformă și Ortodoxie în Monarhia dunăreană la mijlocul secolului XIX*, la Simpozionul internațional „Theologischer Dialog zu Beginn des dritten Jahrtausends. 500 Jahre seit der Reformation. 500 Jahre interkonfesionelle Beziehungen", organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității 1 Decembrie 1918, 30 octombrie-1 noiembrie 2017, Alba Iulia.

41. *Contribuția Bisericii Ortodoxe din Ardeal și Banat la Marea Unire*, la Simpozionul Internațional „Local și Universal în Ortodoxia românească. Credință – Unitate – Identitate", organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae" a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Institutul Cultural Român și Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, 9-11 mai 2018, Iași.

42. *Mănăstirea Cozia în cartografiile și descrierile austriece din secolul al XVIII-lea*, la Simpozionul Național „Voievodul Mircea cel Bătrân, apărător al dreptei credințe și ctitor de lăcașuri sfinte", organizat de Arhiepiscopia Râmnicului, 20-21 ianuarie 2018, Râmnicu Vâlcea.

43. *Unificarea jurisdicțional-canonică și juridică a Bisericii Ortodoxe Române după Marea Unire: negociere și legislație*, la Sesiunea de comunicări științifice „Dreptul la imagine. România 100. Comunicări științifice privind impactul Marii Uniri asupra legislației românești", organizată de Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai, 26 martie 2018, Cluj-Napoca.

44. *Clerici bănățeni făuritori ai Marii Uniri, la Conferința Națională „Biserică și Națiune la Românii din Banat și Transilvania. Episcopul Miron Cristea și Marea Unire"*, organizată de Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță Caransebeș, în colaborare cu Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Episcopia Caransebeșului, 24-26 septembrie 2018, Caransebeș.

45. *Henri Mathias Berthelot și românii ardeleni: imaginea generalului francez în „Gazeta Poporului" de la Sibiu*, la Simpozionul Științific „Pe urmele generalului Henri Mathias Berthelot în România", organizat de Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu" și Filiala Timișoara, Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu", 25 septembrie 2018, Comuna General Berthelot, jud. Hunedoara.

46. *Preotul unit hunedorean Ștefan Berindei în vâltoarea Marelui Război: între refugiul moldovenesc, convertirea la Ortodoxie și Marea Unire*, la Simpozionul teologic internațional „Credință – Unitate – Națiune", organizat de Episcopia Devei și Hunedoarei, 19-20 octombrie 2018, Deva.

47. *Preoți ai Episcopiei Aradului – făuritori ai Marii Uniri*, la Simpozionul Național „Biserica Ortodoxă Română și Marea Unire de la 1918. Contribuția teologiei arădene", organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" a Universității „Aurel Vlaicu" Arad și Arhiepiscopia Aradului, 30-31 octombrie 2018, Arad.

48. *Pr. Acad. Ioan Lupaș - făuritor și memorialist al unirii Transilvaniei cu România*, la Conferința națională științifică „Aradul – capitală politică a Marii Uniri", organizată de Universitatea „Aurel Vlaicu" Arad, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș", Centrul Municipal de Cultură Arad, Primăria Municipiului Arad, Consiliul Județean Arad, Biblioteca Județeană Alexandru D. Xenopol Arad, 20-21 noiembrie 2018, Arad.

49. *Două cărți patristice traduse și publicate în 1865 din îndemnul și cu prefața mitropolitului Andrei Șaguna*, la Simpozionul internațional „Comuniune și comunități: jertfă, slujire, spiritualitate", organizat de Episcopia Caransebeșului și Universitatea „Eftimie Murgu" din Reșița, 6-7 mai 2019, Caransebeș.

50. *Arhiva Protopopiatului Ortodox Sălișteː istorie, organizare, conținut*, la Conferința internațională „Cultură scrisă și civilizație modern în Transilvania (sec. XIII-XIX)", organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române, 22-23 mai 2019, Cluj-Napoca.

51. *Edificiile religioase fortificate din România*, la Colocviul „PR4: Imaginar religios românesc", organizat de „Unitatea executivă pentru finanțarea Învățământului Superior, a cercetării, dezvoltării și inovării" prin echipa proiectului „Enciclopedia Imaginariilor din România. Patrimoniu istoric și identități cultural-lingvistice (ROMIMAG)", 18-19 iunie 2019, Cluj-Napoca.

52. *Pr. Acad. Ioan Lupaș, un cărturar ardelean de trei ori întemnițat pentru „legea românească"*, la Simpozionul Internațional „Destine frânte pentru țară în vatra istorică românească", ediția a doua, organizat de Arhiepiscopia Tomisului, Mănăstirea Dervent, Asociația Casa Mării Negre, Asociația

Naţională Cultul Eroilor Regina Maria, filiala Constanţa, 6 iulie 2019, Mănăstirea Dervent, comuna Galiţa, jud. Constanţa.

53. *Contribuţia Bisericii Ortodoxe Române din Banat la făurirea şi consolidarea Marii Uniri*, la Simpozionul cu participare internaţională „Centenarul bănăţean. Un secol de administraţie românească la fruntariile României, organizat de Mitropolia Banatului, 27-29 iulie 2019, Timişoara.

54. *Asistenţa religioasă ortodoxă în armata cezaro-crăiască a Monarhiei habsburgice în secolele XVIII-XIX*, la Conferinţa Internaţională „Istoria şi scrisul istoric azi. Opţiuni metodologice, Paradigme, Agendă", organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca şi de Universitatea Babeş-Bolyai, 2-5 februarie 2020, Cluj-Napoca.

55. *„Gripa a bântuit groaznic" – pandemia de gripă spaniolă din 1918 în memorialistica şi presa din Transilvania*, la Conferinţa „Medicină şi Teologie, ediţia a XIX-a: Provocări medicale, teologice, sociale şi culturale, întâlnite în contextul marilor epidemii", organizată de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului şi Clujului; Facultatea de Teologei Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, Asociaţia Medicală Română, filiala Bistriţa-Năsăud, Centrul de Bioetică al Universităţii Babeş-Bolyai, Societatea Română de Istoria Medicinii, 25-26 mai 2020, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

56. *Protopopul Aurel Munteanu al Huedinului, martir al Neamului românesc şi al Bisericii Ortodoxe*, la Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizaţie", ediţia a XXVI-a, organizată de Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Şincai" Târgu Mureş al Academiei Române, Centrul European de Studii în Probleme Etnice Bucureşti, Centrul European de Studii Covasna – Harghita, Sfântu Gheorghe, Episcopia Ortodoxă a Covasnei şi Harghitei, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan", Muzeul Naţional al Carpaţilor Răsăriteni, Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita şi Mureş, 25-26 septembrie 2020, Complexul Sportiv Naţional Izvorul Mureşului, jud. Harghita.

57. *Centenar Trianon: un proiect al TVR Cluj dedicat opiniei publice românești*, la Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizaţie", ediţia a XXVI-a, organizată de Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Şincai" Târgu Mureş al Academiei Române, Centrul European de Studii în Probleme Etnice Bucureşti, Centrul European de Studii Covasna – Harghita, Sfântu Gheorghe, Episcopia Ortodoxă a Covasnei şi Harghitei, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan", Muzeul Naţional al Carpaţilor Răsăriteni, Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita şi Mureş, 25-26 septembrie 2020, Complexul Sportiv Naţional Izvorul Mureşului, jud. Harghita.

58. *Şcoala clujeană de istorie ecleziastică în primele trei decenii ale secolului XXI*, la Simpozionul naţional „Medicină şi Teologie. Ediţia a XX-a", organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului şi Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, Asociaţia Medicală Română, filiala Bistriţa-Năsăud; Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istoria Medicinii, 17-18 mai 2021, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

59. *Înființarea Episcopiei Clujului în dezbaterile Parlamentului României din primăvara anului 1921*, la Simpozionul naţional „Ortodoxia clujeană la ceas aniversar: Spiritualitate, Teologie, Cultură – 100 de ani de la reactivarea scaunului episcopal", organizat de Şcoala Doctorală de Teologie „Isidor Todoran" a Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, 8-9 iunie 2021, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

60. *Ţinutul Hunedoarei pe harta inginerului austriac Friedrich Schwantz von Springfels din 1723*, la Conferinţa naţională „Judeţul Hunedoara. Studii de Istorie şi de cultură locală", organizată de Muzeul Naţional Brukenthal, Centrul Cultural „Drăgan Muntean" Deva, Primăria Municipiului Deva, 10-11 septembrie 2021, Deva.

61. *Publicaţiile periodice ale Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului şi Clujului în timpul regimului comunist (1945-1989)*, la „Al XIV-lea Congres Internaţional de Istorie a Presei: Presa Românească în perioada 1945-1989", organizat de Universitatea „Dunărea de Jos" din Galaţi, Consiliul Judeţean Galaţi, Asociaţia Română de Istorie a Presei, Societatea de Ştiinţe Istorice din România, Institutul de cultură al românilor din Voivodina (Serbia), 24 septembrie 2021, Galaţi (on-line pe zoom).

62. *„Liturghierul" mitropolitului Andrei Şaguna din 1856, cuvânt şi imagine în rugăciunea Bisericii Ortodoxe din Transilvania*, la Zilele Academice Clujene. „Cuvânt şi imagine în producţia de carte din spaţiul european (secolele XV-XX)", organizată de Biblioteca Academiei Române filiala Cluj, 28-29 octombrie 2021, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

63. *«Rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru ajutorul cel de sus la orice lucrare a voastră». Din poveţele spre rugăciune ale Sfântului Mitropolit Andrei Şaguna*, la „Simpozionul Internaţional Rugăciunea şi mărturisirea în viaţa Bisericii şi relevanţa lor pentru societatea post-modernă", organizat de Episcopia Caransebeşului, Secretariatul de stat pentru Culte, Casa de Cultură „George Suru Caransebeş şi Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea", Arad, 2-3 mai 2022, Caransebeş.

64. *Istoricul parohiei şi bisericii din Calna: etapele unui şantier arhivistic şi istoriografic*, la „Şcoala Academică Dr. Teodor Mihai – bancherul, SATM 2022 (ediţia a VI-a): Economie şi istorie la confluenţa Someşurilor", organizată de Despărţământul „Dr. Teodor Mihali" Dej al Asociaţiunii ASTRA, 13-14 mai 2022, Dej.

65. *Istorie şi isihasm în opera preotului profesor Ilarion Felea. Glose pe marginea lucrării „Paisie şi paisianismul", apărută la Cluj în 1940*, la Simpozionul Naţional „Istorie, cultură şi spiritualitate în secolele XIX-XX. Academia Română şi Teologia Arădeană", organizat de Arhiepiscopia Aradului, Academia Română, Facultatea de Teologie „Ilarion V. Felea" din Arad şi Universitatea „Aurel Vlaicu" Arad, 2-3 iunie 2022, Arad.

66. *Preocupări de istorie a economiei, comerţului şi industriei în opera lui Ioan Lupaş*, la Simpozionul Naţional „Tezaurul Cultural şi Tehnic al Judeţului Caraş-Severin. Reşiţa şi fabricaţia de locomotive cu abur, pe placa turnantă a Istoriei Naţionale", organizat de Primăria Municipiului Reşiţa, Fundaţia Uzinele de Fier şi Domeniile Reşiţa, Consiliul Judeţean Caraş-Severin, Muzeul Banatului Montan Reşiţa, Forumul Democratic al Germanilor Caraş-Severin şi Asociaţia Germană de Cultură şi Educaţie a Adulţilor Reşiţa, 9-10 iunie 2022, Reşiţa.

67. *Arhivele de Stat ale Austriei: o instituţie fundamentală pentru cunoaşterea istoriei bisericilor, confesiunilor şi comunităţilor religioase din Europa Central-Orientală şi de Sud-Est. O descriere schematică a fondurilor de cult*, la „Congresul Naţional al istoricilor români", organizat de Universitatea „1 Decembrie 1918" din Alba Iulia, Academia Română şi Comitetul Naţional al Istoricilor din România, 8-10 septembrie 2022, Alba Iulia.

68. *Un periodic ecleziastic uitat din Clujul interbelic: „Clujul românesc. Calendarul Eparhiei Ortodoxe Române a Clujului". O prezentare schematică a publicaţiei bisericeşti apărute între anii 1923 şi 1949*, la „Congresul Naţional al istoricilor români", organizat de Universitatea „1 Decembrie 1918"

din Alba Iulia, Academia Română şi Comitetul Naţional al Istoricilor din România, 8-10 septembrie 2022, Alba Iulia.

69. *Profesorul vienez Josef von Zhisman şi începuturile Facultăţii de Teologie din Cernăuţi: proiecte de organizare, curricula şi selecţia primelor cadre didactice*, la International Symposium „Art, Theology and Civilization in the Romanian Monastic Spaces. From monastery schools to theological schools", organizat de UNESCO-Organisation des Nations Unies pour l'education, la science et la culture, European Federation of Associations and Clubs for Unesco, Arhiepiscopia Aradului, Facultatea de Teologie „Ilarion V. Felea" Arad şi Universitatea „Aurel Vlaicu" din Arad, 25-28 septembrie 2022, Arad.

70. *Un precursor al instituirii ierarhiei naţionale în Banat: Protopopul capelan militar Vasile Georgevici. Întregiri biografice şi documentare*, la Simpozionul cu participare internaţională „Istorie, cultură şi spiritualitate în Banat. 75 de ani de la reînfiinţarea Mitropoliei Banatului", organizat de Academia Română, Filiala Timişoara, Mitropolia Banatului, Consiliul Judeţean Timiş şi Asociaţia Cultural-Filantropică „Ioan Oprea" Timişoara, 9-11 octombrie 2022, Timişoara.

71. *Avram Iancu în viziunea istoricului Ioan Lupaş*, la Conferinţa „Între naţionalism şi globalizare: Continuităţi, fracturi şi perspective în istoria Europei Centrale şi de Est din Evul Mediu până în prezent", organizată în cadrul Zilelor Academice Clujene 2022 de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române şi de Universitatea Babeş-Bolyai prin Centrul de Studiere a Populaţiei, 13-15 octombrie 2022, Cluj-Napoca.

72. *„Ieşi şi fugi de la uniaţie...". Refugiul obştii paisiene de la Mănăstirea Dragomirna la Mănăstirea Secu. Cauze şi motivaţii*, la Simpozionul Internaţional „Moştenirea spirituală şi culturală a Sfântului Paisie de la Neamţ. 300 de ani de la naştere (1722-2022)", organizat de Arhiepiscopia Iaşilor, Mănăstirea Neamţ şi Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae" a Universităţii Alexandru Ioan Cuza din Iaşi, 12-16 noiembrie 2022, Iaşi-Mănăstirea Neamţ.

73. *„ASTRA în perioada interbelică"*, la Seminarul Internaţional Medicină şi Teologie, ediţia a XXII-a, organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului şi Clujului; Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai Cluj-Napoca; Asociaţia Medicală Română, filiala Bistriţa-Năsăud; Societatea Română de Bioetică; Societatea Română de Istorie a Medicinii; Societatea Naţională de Inginerie Medicală şi Tehnologie Biologică, 4 aprilie 2023, Cluj-Napoca (on-line).

74. *Istorie şi istoriografie în opera Mitropolitului Irineu Mihălcescu*, la Simpozionul „A 75-a comemorare a Mitropolitului Moldovei şi Bucovinei, Irineu Mihălcescu", organizat de Mănăstirea Agapia şi Mitropolia Moldovei şi Bucovinei, 6 mai 2023, Mănăstirea Agapia, jud. Neamţ.

75. *Andrei baron de Şaguna: Decoraţiile şi nobilitatea mitropolitului,* la Conferinţa naţională „O voce emblematică a românilor: Andrei Şaguna şi lumea transilvăneană de la mijlocul secolului al XIX-lea", organizată de Academia Română – Filiala Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, Institutul de Istorie „George Barițiu", Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Teologie Ortodoxă, 28 iunie 2023, Cluj-Napoca.

76. *Mitropolitul Andrei Şaguna. O biografie culturală*, la Şcoala Internaţională de Vară a Doctoranzilor Teologi (ediţia a XI-a): „Modulaţiile Logosului în Tradiţia liturgică a Bisericii: Biblie, omilie, imnografie, hagiografie", organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii 1 Decembrie 1918 Alba Iulia, 9-11 iulie 2023, Sighişoara.

77. *Protopopiatul Ortodox Făgăraș în anii 1843-1844: preoți și parohii*, la Sesiunea anuală internațională de comunicări științifice organizată de Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat", 6-8 eptembrie 2023, Făgăraș.

78. *Stemele și emblemele mitropolitului Andrei baron de Șaguna*, la Sesiunea anuală de comunicări științifice, organizată de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, 4-6 octombrie 2023, Baia Mare.

79. *Episcopia „neunită din Ardeal" între 1761 și 1848: Situația juridică și canonică, sediul și aparatul administrativ*, la Conferința „Societățile și instituțiile lor. Aspecte metodologice și abordări istoriografice", organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române, Universitatea Babeș-Bolyai – Centrul de Studiere a Populației în cadrul Zilelor Academice Clujene 2023, 18-20 octombrie 2023, Cluj-Napoca.

80. *Preoții militari greco-catolici în armatele habsburgice din secolul al XIX-lea*, la Simpozion internațional „Istoria și viitorul unei Biserici – reflecții la 75 de ani de la intrarea în catacombe a BRU –", organizat de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea Mare, Universitatea Babeș-Bolyai Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Seminarul Teologic Greco-Catolic Sfinții Vasile, Grigore și Ioan din Oradea, 12-14 octombrie 2023, Oradea.

81. *Andrei Șaguna și József Eötvös, o amiciție de o viață*, la Sesiunea internațională de comunicări științifice a Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal „Interferențe. Trecut, prezent, viitor", ediția a II-a, organizată de Muzeul Țării Crișurilor, Universitatea din Oradea, Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova, 12-13 octombrie 2023, Oradea.

82. *Dimitrie Cantemir teologul*, la Conferința Internațională „Dimitrie Cantemir și istoria cărții: discurs exegetic-discurs literar", organizată de Biblioteca Academiei Române Cluj, Academia Română – Filiala Cluj, Facultatea de Litere a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 19-20 octombrie 2023, Cluj-Napoca.

83. *Portretele de epocă ale Mitropolitului Andrei Baron de Șaguna: de la litografii, desene și gravuri la fotografii și tablouri*, la Simpozionul cu participare internațională „Istorie, cultură și spiritualitate în Banat", ediția a II-a: „150 de ani de la înveșnicirea Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna. 100 de ani de la nașterea Mitropolitului Nicolae Corneanu", organizat de Mitropolia Banatului, Filiala Timișoara a Academiei Române, Consiliul Județean Timiș, Asociația Cultural-Filantropică „Ioan Oprea" Timișoara, 5-7 noiembrie 2023, Timișoara.

84. Andrei Șaguna și Avram Iancu între colaborare și confruntare: Sinodul eparhial din martie 1850, la Conferința internațională „Avram Iancu 200 de ani de la naștere. Omul, contemporanii, epoca", organizată de Consiliul Județean Hunedoara, Biblioteca Județeană „Ovid Densușianu" Hunedoara-Deva, Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, 9-10 mai 2024, Deva.

85. *Mitropolitul Andrei Șaguna, o biografie culturală*, la Conferința Națională „Sfântul Martir Constantin Brâncoveanu și Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna, stâlpi ai Ortodoxiei și ai neamului românesc", organizată de Facultatea de Teologie a Universității „Ovidius" din Constanța, Școala „Sfinții Martiri Brâncoveni" din Constanța, Fundația Ecumenică „Pro Axe Mundi" din București, 9 iulie 2024, Constanța.

86. *Un jubileu rotund: 160 de ani de la reînființarea Mitropoliei Ardealului. Noutăți documentare culese din arhivele austriece*; și *Avram Iancu în fondurile Arhivelor Statului de la Viena*, la Congresul

Naţional al Istoricilor Români, ediţia a IV-a, organizat de Universitatea „Ştefan cel Mare” din Suceava, Universitatea de Stat din Moldova, Academia Română, Comitetul Naţional al Istoricilor din România, 27-31 august 2024, Chişinău-Suceava.

87. *Portretele, semnătura şi stema episcopului Vasile Moga,* la Conferinţa internaţională „Momente de răscruce din istoria României: elite, administraţie şi regimuri politice în sec. XIV-XXI”, organizată de Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca şi Centrul de Studiere a Populaţiei, 17-19 octombrie 2024, Cluj-Napoca.

88. *Din culisele mişcării separaţiei ierarhice şi reînfiinţării Mitropoliei Ortodoxe Române din Imperiul Austriac: memoriul inedit al lui Ioan cavaler de Puşcariu din 20 ianuarie 1862,* la Simpozionul cu participare internaţională Istorie, cultură şi spiritualitate în Banat, ediţia a III-a, organizat de Mitropolia Banatului, Academia Română, Filiala Timişoara, Consiliul Judeţean Timiş, „Ioan Oprea” Timişoara, 20-22 octombrie 2024, Timişoara.

89. *Biserica Ortodoxă din Transilvania în perioada interbelică,* la Simpozion Naţional „Oastea Domnului 101. Un secol de misiune”, organizată de Mişcarea Oastea Domnului, 16 noiembrie 2024, Cluj-Napoca.

90. *Avram Iancu în rapoartele austriece din paşoptism şi neoabsolutism*, la Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice „Unitate, continuitate şi independenţă în istoria poporului român. 106 ani de la Marea Unire (1918-2024)”, organizată de Muzeul Naţional al Unirii Alba Iulia şi Consiliul Judeţean Alba, 21-22 noiembrie 2024, Alba Iulia.

91. *Avram Iancu susţinător al proiectului Dacoromaniei*, la Sesiunea ştiinţifică „Avram Iancu promotor al idealurilor naţionale şi democratice”, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu”, Asociaţia Culturală „Simion Bărnuţiu”, Fundaţia Transilvania Leaders, Societatea Istorică „George Barițiu”, Universitatea de Ştiinţe Agricole şi Medicină Veterinară, Divizia 4 Infanterie „Gemina”, Gruparea Mobilă de Jandarmi „Ştefan Cicio-Pop” Cluj-Napoca, Societatea „Avram Iancu” din România, 29 noiembrie 2024, Cluj-Napoca.

92. *Presa bisericească din Transilvania în prima sută de ani a Patriarhiei Române*, la Colocviul naţional de presă bisericească „Presa Bisericească la Centenarul Patriarhiei Române”, organizat de Patriarhia Română, 6-8 februarie 2025, Bucureşti (intervenţie on-line).

93. *Contribuţia istoricilor clujeni Alexandru Lapedatu şi Ioan Lupaş la înfiinţarea Patriarhiei Române*, la Simpozionul „Medicină şi Teologie”, ediţia a XXIV-a, organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului şi Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii Babeş-Bolyai, Asociaţia Medicilor Bistriţa-Năsăud, Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istoria Medicinii, Societatea Naţională de Inginerie Medicală şi Tehnologie Biologică, 2 aprilie 2025 (on-line).

94. *Episcopul Ioan Popasu despre mitropolitul Andrei Şaguna. O evocare la jubileul din vara anului 1871*, la Simpozionul Internaţional „Episcopia Caransebeşului – 160 de ani de mărturisire şi trăire a credinţei. O aniversare în lumina centenarului Patriarhiei Române”, ediţia a XVIII-a, organizat de Episcopia Caransebeşului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii „Aurel Vlaicu” din Arad şi Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române din Cluj-Napoca, 28 aprilie 2025, Caransebeş.

95. *Între pedeapsa autorităţilor şi răzbunarea nobililor după horaiadă: deportarea răsculaţilor din Apuseni şi Ţara Haţegului în Banat*, la Conferinţa Internaţională „Între local şi european-240 de ani de la martirajul lui Horea, Cloşca şi Crişan, organizată de Consiliul Judeţean Hunedoara, Biblioteca

Județeană „Ovid Densuşianu” Hunedoara-Deva, Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca, 22-23 mai 2025, Deva.

96. *Contribuția patriarhului Elie Miron Cristea la înființarea Patriarhiei Române*, la Conferința Pastoral-Misionară de primăvară: „2025-Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române”, organizată de Arhiepiscopia Bucureștilor, 26-27 mai 2025, București.

97. *Mărturisirea credinței în Braşovul anului 1948: cuvântările apologetic ale protopopului Vasile Coman*, la Simpozionul Național Văcărești, ediția a II-a, organizat de Mănăstirea Văcărești Noi, jud. Constanța, 20-21 septembrie 2025, Văcărești Noi.

98. *Centenarul Patriarhiei Române: istorie şi spiritualitate,* la Conferința semestrală de toamnă a clericilor din Protopopiatele Suceava I şi II, organizată Arhiepiscopia Sucevei şi Rădăuților, 30 octombrie 2025, Suceava.

99. *Contribuția teologilor de la Cernăuți la înființarea Patriarhiei Române*, la Simpozionul internațional „O sută de ani de mărturisire şi impactul lor pentru contemporaneitate”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, 2-4 noiembrie 2025, Cluj-Napoca.

100. *Patriarhul Elie Miron Cristea în istoriografie: o evaluare la centenarul Patriarhiei Române*, la Simpozionul cu participare internațională „Istorie, cultură şi spiritualitate în Banat”, ediția a IV-a, organizat de Academia Română, Filiala Timişoara, Mitropolia Banatului şi Asociația Cultural-Filantropică „Ioan Oprea” Timişoara, 9-11 noiembrie 2025, Timişoara.

101. *Episcopul Nicolae Ivan: omul, activitatea, posteritatea*, la Sesiunea Științifică „Episcopul Nicolae Ivan la nouă decenii de la trecerea la Domnul”, organizată de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului şi Clujului, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeş-Bolyai Cluj-Napoca şi Asociația Culturală Ortodoxă „Nicolae Ivan”, 3 februarie 2026, Cluj-Napoca.

102. *Episcopul Nicolae Popea: familia, studiile şi formarea şaguniană*, la Conferința Semestrială de Primăvara a Episcopiei Caransebeşului, organizată de Episcopia Caransebeşului şi Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române Cluj-Napoca, 17 martie 2026, Caransebeş şi 18 martie 2026, Reşița.

103. *Înființarea Mitropoliei Clujului, rolul şi argumentele arhiepiscopului Bartolomeu Anania,* la Sesiunea Științifică Națională „Două decenii de Mitropolie la Cluj”, organizată de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului şi Clujului, Institutul de Istorie „George Barițiu” şi Centrul de Studii Transilvane ale Academiei Române, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeş-Bolyai Cluj-Napoca şi Asociația Culturală Ortodoxă „Nicolae Ivan”, 27 martie 2026, Cluj-Napoca.

104. *Lucrarea mâinilor arhiereului Nicolae: preoții hirotoniți de episcopul Nicolae Ivan*, la Simpozionul Național „Medicină şi Teologie” ediția a XXV, organizat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului şi Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, Asociația Culturală Ortodoxă „Nicolae Ivan”, Asociația Medicilor Bistrița-Năsăud, Centrul de Bioetică UBB Cluj-Napoca, Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istorie a Medicinii, Societatea Națională de Inginerie Medicală şi Tehnologie Biologică, 31 martie 2026, Cluj-Napoca.

105. *Înființarea Asociațiunii ASTRA şi primii doi președinți*, la Simpozionul Național „Veghetori la obârşii”, ediția a X-a, organizat de Centrul de Cercetări Teologico-Filosofice al obiceiurilor populare românești din Maramureş, Biblioteca Academiei Române Cluj-Napoca, Primăria Dragomirești, 18 aprilie 2026, Dragomirești, Jud. Maramureş.

106. *Fondul Religionar Greco-Oriental al Bucovinei*, la Colocviul Istoric „Fondul religionar ortodox român din Bucovina. 240 de ani de la înfiinţare: geneză, evoluţie şi rol istoric în viaţa Bisericii şi a Cetăţii", organizat de Arhiepiscopia Sucevei şi Rădăuţilor şi de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române din Cluj-Napoca, 29 aprilie 2026, Suceava.

107. *Episcopul Nicolae Popea, membru fondator al Asociaţiunii ASTRA şi membru al Academiei Române*, la Conferinţa Internaţională „Instituţiile în serviciul naţiunii 160 de ani de la înfiinţarea Academiei Române şi 165 de ani de la înfiinţarea ASTREI, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române, Biblioteca Judeţeană „Ovid Densuşianu" Hunedoara-Deva şi Consiliul Judeţean Hunedoara, 11-12 iunie 2026, Deva.

108. *Activitatea profesorului Ioan Lupaş sub egida Astrei,* la Conferinţa semestrială „Casele naţionale şi proiecte economice promovate de Despărţământul Cluj al ASTRA", organizată de Asociaţiunea Transilvană pentru Literatura Română şi Cultura Poporului Român – ASTRA Cluj-Napoca, 20 iunie 2026, Cluj-Napoca.

Cluj-Napoca, 27 iunie 2026 **Mircea-Gheorghe Abrudan**